

**PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL
SANT JAUME D'ENVEJA**

AVANÇ DE PLANEJAMENT

MEMÒRIA

OCTUBRE 2007

Pàgina 1

DOCUMENT EN TRAMITACIÓ

ÍNDEX

1. JUSTIFICACIÓ DE LA CONVENIÈNCIA I OPORTUNITAT DEL PLA.....	5
2. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ URBANÍSTICA	6
2.1. EMMARCAMENT TERRITORIAL	6
2.1.1. Sant Jaume d'Enveja i les Terres de l'Ebre.....	6
2.1.2. El terme municipal de Sant Jaume d'Enveja	6
2.1.3. Elements naturals configuradors del territori	7
2.1.4. Paisatge i imatge	8
2.2. POBLACIÓ	11
2.2.1. La Població i les seves previsions en el planejament vigent	11
2.2.1.1. Les previsions del vigent PGO	11
2.2.1.2. Primera i segona residència	12
2.2.2. Dades general de població.....	13
2.2.2.1. Evolució de la població	13
2.2.2.2. Estructura d'edats	14
2.2.3. Saldos migratoris.....	20
2.2.4. Creixement poblacional.....	26
2.2.5. Activitat i instrucció.....	28
2.2.6. Conclusions.	31
2.3. ECONOMIA LOCAL I MOBILITAT	32
2.3.1. Sector primari.....	32
2.3.2. Empreses i sectors d'activitat.....	38
2.3.3. Població activa i sectors d'activitat	43
2.3.4. Variables macroeconòmiques bàsiques.....	44
2.3.5. Mobilitat per motius de treball.....	48
2.3.6. Mobilitat per motius d'estudi.....	53
2.4. EQUIPAMENTS.....	57
2.4.1. Estat actual dels equipaments	57
2.4.1.1. Equipaments docents	57
2.4.1.2. Equipaments esportius.....	58
2.4.1.3. Equipament sanitari i social.....	58
2.4.1.4. Altres equipaments	61
2.5. INFRAESTRUCTURES VIÀRIES I DE SERVEIS.....	61
2.6. L'HABITATGE.	62
2.6.1. Habitatges construïts de nova planta.	62
2.6.2. Característiques dels habitatges i els edificis.....	63
2.6.3. Característiques de les llars.	67
2.7. EL PLANEJAMENT URBANÍSTIC VIGENT.	70
2.7.1. El Pla Territorial de Catalunya.....	70
2.7.2. El Pla Director del Delta de l'Ebre.	74
2.7.2.1. Àrees del Parc Natural (Decret 332/1986).....	75
2.7.2.2. Lleis de protecció del patrimoni natural.	75
2.7.2.3. Pla d'espais d'interès natural (PEIN).....	75
2.7.3. El PTP de les Terres de l'Ebre.	76
2.7.4. El Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner.....	80
2.7.5. Les NSP locals.....	81
2.7.5.1. Comentari general.	81
2.7.5.2. Capacitat per a nous habitatges.....	82
3. DIAGNOSI	86
3.1. CARACTERÍSTIQUES TERRITORIALS.....	86
3.2. ESTRUCTURA SOCIO-ECONÒMICA.	87
3.3. PLANEJAMENT VIGENT I DETERMINACIONS DEL PLA TERRITORIAL.....	89
3.4. POTENCIALITAT DEL MUNICIPI.	91

3.5. ACTIVITAT.....	92
3.6. ESPAIS LLIURES I EQUIPAMENTS.....	93
3.7. INFRAESTRUCTURES DE COMUNICACIÓ.....	96
4. EL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA.....	97
4.1. OBJECTIUS I METODOLOGIA UTILITZADA.....	97
4.1.1. Entrevistas en profundidad.....	97
4.1.2. Enquesta ciutadana.....	98
4.2. ANÀLISI DE L'ENQUESTA CIUTADANA.....	99
4.3. ANÀLISI DE LES ENTREVISTES EN PROFUNDITAT.....	102
5. OBJECTIUS, ANÀLISI D'ALTERNATIVES I JUSTIFICACIÓ DEL MODEL D'ORDENACIÓ.....	104
5.1. CRITERIS PER AL POUM DE SANT JAUME D'ENVEJA.....	104
5.1.1. Criteri bàsic: la regulació del sòl urbà derivat de les NSP.....	104
5.1.2. Criteris generals per a l'ordenació.....	106
5.1.2.1. Formulació.....	106
5.1.2.2. Concreció dels criteris i objectius (segueix la mateixa numeració de l'apartat anterior).....	106
5.2. OBJECTIUS D'ORDENACIÓ.....	108
5.2.1. En quant a la classificació del sòl.....	108
5.2.2. En quant al sistema viari.....	108
5.2.3. En quant al sistema d'espais lliures i equipaments.....	108
5.2.4. Objectius complementaris.....	108
5.3. JUSTIFICACIÓ DE L'OBSERVÀNCIA DE L'OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I DE L'ADEQUACIÓ DE LES DIRECTIUS PER AL PLANEJAMENT URBANÍSTIC.....	109
5.4. JUSTIFICACIÓ DEL MODEL DE DESENVOLUPAMENT.....	109
5.4.1. Tractament del sòl urbà.....	109
5.4.2. Tractament del sòl urbanitzable.....	110
5.4.3. Tractament del sòl no urbanitzable.....	112
5.4.4. Tractament dels sistemes d'espais lliures i equipaments.....	112
6. EQUIP REDACTOR.....	113

1. JUSTIFICACIÓ DE LA CONVENIÈNCIA I OPORTUNITAT DEL PLA.

Les NSP de Sant Jaume d'Enveja fòren aprovades definitivament el 20 de març de 1991, i publicades al DOGC de 24 de juliol del mateix any.

Els més de 15 anys transcorreguts des de la data (cal tenir en compte que l'article 5,3 de les NNUU de les NSP considera circumstància justificativa de la Revisió el transcurs de 12 anys des de l'aprovació de les mateixes), l'aprovació de diversos documents urbanístics i territorials amb incidència directa sobre el municipi, i els canvis haguts en la legislació urbanística justifiquen a bastament la redacció d'aquest POUM.

2. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ URBANÍSTICA

2.1. Emmarcament territorial

2.1.1. Sant Jaume d'Enveja i les Terres de l'Ebre.

Històricament el riu Ebre ha actuat de barrera entre els dos hemideltas de manera que aquest fet fins i tot s'ha institucionalitzat territorialment: el Delta de l'Ebre està dividit en dues comarques i el riu fa de divisòria.

Així també el Pla Territorial de les Terres de l'Ebre, en la seva definició dels sistemes urbans que conformen el conjunt del territori, reforça la divisió hemideltàica: del costat esquerra defineix el sistema format per Aldea/Camarles/Deltebre/Ampolla i del costat dret defineix el sistema urbà Amposta/Sant Carles de la Ràpita que inclou els municipis de Freginals, La Galera, Godall, Masdenverge i Sant Jaume d'Enveja. Partint d'aquesta fragmentació de les terres deltàiques, el Pla Territorial preveu i promou el reforçament del sistema urbà Amposta/Sant Carles de la Ràpita sobre un "eix fort que uneixi aquests dos nuclis, amb una extensió cap a l'interior on Santa Bàrbara consolida el seu paper aglutinador, i un altre cap a Jaume d'Enveja, en ple Delta".

Malgrat però els propòsits del planejament territorial, cal considerar la posició relativa de Sant Jaume d'Enveja en el conjunt de les terres del Delta per a valorar les potencialitats del municipi.

Sant Jaume d'Enveja es troba a 15 km. de Amposta, a 18,3 Km de Sant Carles de la Ràpita i a 31,7 Km d'Alcanar. Aquest emplaçament al bell mig del delta dona al municipi atractiu turístic com nucli deltàic, però li resta atractibilitat com a nucli turístic de platja, per a la competència que li suposa especialment Sant Carles de la Ràpita, i l'emplaçament relativament allunyat de la platja municipal de la Platjola que forma part dels espais protegits del Parc Natural del Delta de l'Ebre.

Cal considerar a més a més que el nucli urbà de Sant Jaume d'Enveja, està localitzat davant per davant del de Deltebre i encara que pertanyi a una altra comarca, i que el riu faci de barrera, el seu desenvolupament està condicionat pel de Deltebre. La diferència demogràfica entre els dos nuclis (al 2005, Deltebre 10.943 habitants i Sant Jaume 3.355 habitants), la superior disponibilitat d'equipaments i serveis de Deltebre i la seva major connectivitat fa que el desenvolupament de Sant Jaume d'Enveja sigui subsidiari del de Deltebre. Es podria dir que el municipi de Deltebre actua de subcapital del conjunt de terres deltàiques i mes ho farà, si tal com està previst, es construeix el pont que connectarà directament els nuclis de Sant Jaume i Deltebre. Així doncs, el creixement de Deltebre acabarà definint el creixement de Sant Jaume, si aquest municipi no desenvolupa activitats econòmiques que el facin atractiu i sobretot si es desenvolupa alguna singularitat, acompanyada pels corresponents equipaments, que el faci atractiu pel turisme.

2.1.2. El terme municipal de Sant Jaume d'Enveja

Sant Jaume d'Enveja té una superfície de 61 Km². Emplaçat en ple l'hemidelta dret de l'Ebre, pertany a la comarca del Montsià. La seva cota més alta es troba a 7 metres d'altitud el que suposa que tot el terme es troba en zona amb risc d'inundació, segons els estudis efectuats per l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA).

Inclou les entitats de població de Balada i Els Muntells amb 13 i 499 habitants respectivament que juntament amb els 2.843 del mateix nucli de Sant Jaume sumen un total de 3.355 habitants l'any 2005.

2.1.3. Elements naturals configuradors del territori

El riu Ebre i el conjunt de canals de rec componen la fesomia dominant del territori municipal que es troba ocupat de cultius intensius, especialment d'arròs i cítrics amb el corresponent habitatge, més densificat al voltant de Sant Jaume.

Tot el front marítim municipal es troba inclòs en el Parc Natural del Delta de L'Ebre, des del cap de Tortosa, comprnent l'Illa de Buda, l'Alfacada i la Bassa de la Platjola, fins a l'entroncament de la carretera TV 3405 amb la platja.

“Article 1. Es declaren Parc Natural els sistemes naturals del Delta de l'Ebre que s'esmenten a continuació, establint a aquest efecte, en aquest Decret, el corresponent règim jurídic especial

- a) Estany de les Olles, al terme municipal del Perelló.*
- b) Península i port del Fangar, al terme municipal de Deltebre.*
- c) Estany del Canal Vell, al terme municipal de Deltebre.*
- d) Zona del Garxal, al terme municipal de Deltebre.*
- e) Illa de Sant Antoni, al terme municipal de Deltebre.*
- f) Illa de Buda, al terme municipal de Sant Jaume d'Enveja.*
- g) Estany de l'Alfacada, al terme municipal de Sant Jaume d'Enveja.*
- h) Estany de la Platjola, al terme municipal de Sant Jaume d'Enveja.*
- i) Estany de l'Encanyissada, als termes municipals d'Amposta i de Sant Carles de la Ràpita.*
- j) Estany de la Tancada, al terme municipal d'Amposta.*
- k) Ullals de Baltasar, al terme municipal d'Amposta.*
- l) Erms de Casablanca-Vilacoto, al terme municipal de Sant Carles de la Ràpita.*
- m) Altres espais litorals als termes municipals del Perelló, Deltebre, Sant Jaume d'Enveja, Amposta i Sant Carles de la Ràpita. Els límits d'aquestes zones s'estableixen a l'annex d'aquest Decret.”*

(Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. Núm. 779 - 17.12.1986 Departament de la Presidència)

2.1.4. Paisatge i imatge

La fisonomia del municipi de Sant Jaume d'Enveja està formada pel nucli urbà de Sant Jaume que ha tingut un creixement molt dispers a l'entorn del nucli antic al marge esquerre del riu Ebre.

Els Muntells, a mig camí entre La Platjola i el nucli de Sant Jaume és un petit entorn urbà desenvolupat cap els anys 70 com a zona de segona residència, actualment encara no consolidada del tot.

Balada és un petit nucli situat en part al terme de Sant Jaume, i en part al d'Amposta.

El parc Natural del Delta de l'Ebre.

El municipi de Sant Jaume d'Enveja té 1.470 ha dins el PEIN del Delta: Bassa de l'Aufacada 150 ha; Bassa de la Platjola 90 ha, l'Illa de Buda 1.235 ha i les parts corresponents de les 460 ha del tram final de l'Ebre fins a Migjorn i de la zona marímiterrestre que va de l'Ampolla a Sant Carles. En el municipi hi ha doncs aproximadament una quarta part de les terres protegides pel PEIN.

Segons l'article 4 del Decret 332/1986, de 23 d'octubre, sobre declaració del Parc Natural del Delta de l'Ebre i de les Reserves Naturals Parcials de la Punta de la Banyà i de l'Illa de Sapinya, "4.1 Dins l'àrea del Parc són d'aplicació les normes de protecció següents: a) Les activitats agrícoles, d'aqüicultura i, en general, les activitats tradicionals continuaran desenvolupant-se d'acord amb les seves regulacions específiques i, si escau, amb els costums i els acords establerts entre els que hi desenvolupen aquestes activitats; b) Els terrenys inclosos en el Parc Natural, classificats com a sòl no urbanitzable, restaran amb aquesta classificació. Els plans generals d'ordenació i les normes subsidiàries de planejament municipal s'ajustaran a aquesta disposició. Així doncs el POUM ha de garantir que les terres delimitades com a PEIN es mantinguin com a sòl no urbanitzable.

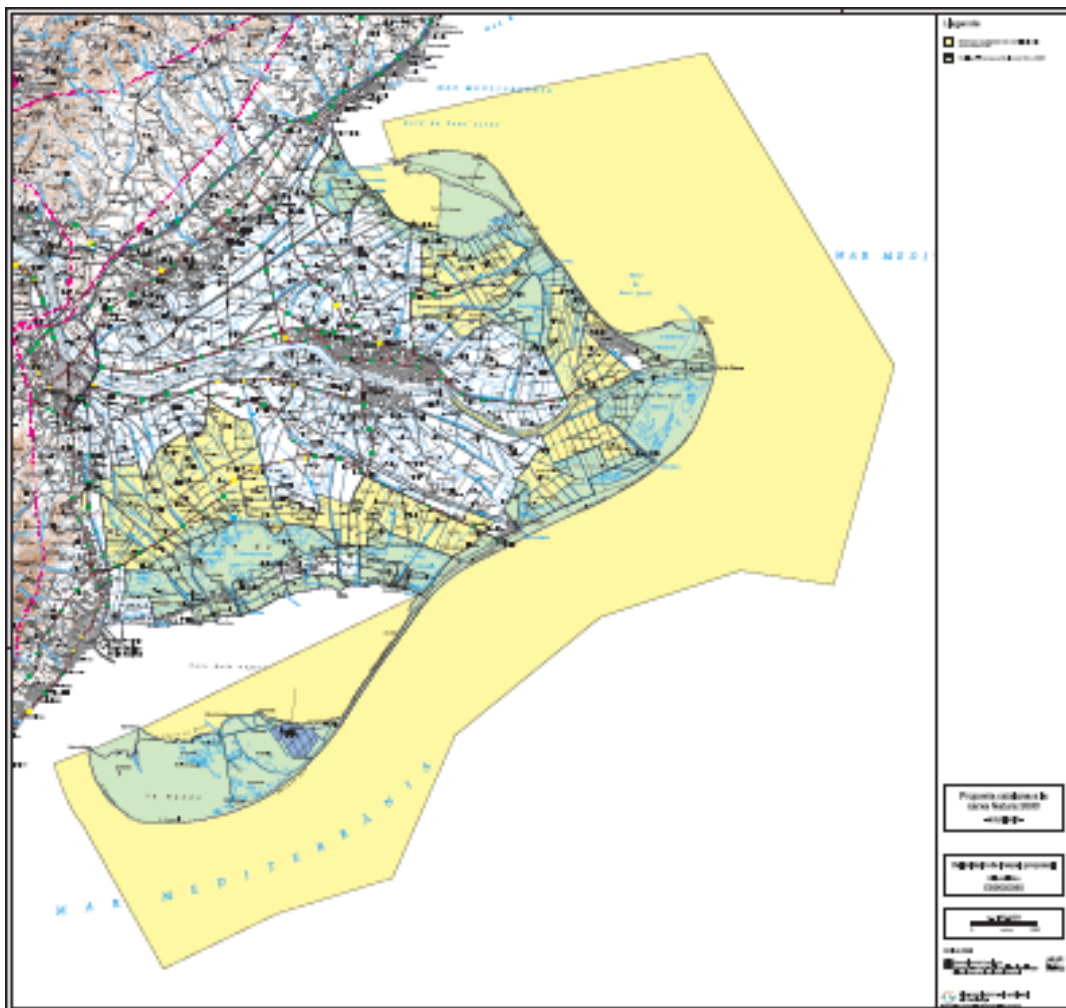

Xarxa Natura 2000

Segons la informació de la pàgina web del Departament de Medi Ambient "La Unió Europea ha establert un marc legal per contribuir a la conservació del seu patrimoni natural, i s'ha compromès a salvaguardar una mostra significativa dels hàbitats i de les espècies més representatives o amenaçades. La Directiva Hàbitats, aprovada el 1992 per tots els estats de la Unió Europea, crea la xarxa Natura 2000 amb l'objectiu de conservar aquests hàbitats i espècies. Anàlogament, la Directiva Aus, aprovada l'any 1979, estableix la protecció d'espais naturals per als ocells que també formen part de la xarxa Natura 2000. La Directiva estableix la protecció d'unes determinades espècies i hàbitats. Els hàbitats d'interès comunitari: són els que destaquen per la singularitat i la raresa, o perquè estan greument amenaçats, i que són representatius de la biodiversitat europea. Les espècies d'interès comunitari: són les que es troben amenaçades o són vulnerables, endèmiques o rares al territori de la Unió. Aquests hàbitats i espècies són qualificats d'interès comunitari prioritari quan estan amenaçats de desaparició i quan, principalment, es distribueixen a la Unió Europea".

Aquesta directiva obliga als Estats membres a prendre mesures per la gestió d'espais naturals, amb la finalitat de mantenir o restablir les condicions de l'habitat de diverses espècies animals i / o vegetals «en un estado de conservación favorable, teniendo en cuenta las exigencias económicas, sociales y culturales, así como las particularidades regionales y locales» (artículo 6 Directiva 92/43/CEE)

En compliment de la Directiva d'aus de 1979, al 1987 s'amplia la zona de protecció especial (ZEPA 1987, marcada al mapa següent en verd) i en compliment de la Directiva d' Hàbitats del 1992, la Generalitat inicia altra proposta d'ampliació que es materialitza a l'abril del present any (ZEPA 2006, marcada al mapa següent en groc), de manera que el PEIN del Delta de l'Ebre queda en conjunt ampliat considerablement respecte la primera delimitació de 1986 (veure mapa adjunt).

Entre la primera i segona ampliació (aquesta darrera no està definitivament aprovada per decret però està acceptada com a delimitació definitiva) pràcticament la meitat del territori de Sant Jaume queda protegit.

Segons el pla Territorial, pràcticament la resta del territori municipal entre en la categoria de sòl no urbanitzable de protecció funcional. I si es considera a més a més que es protegeixen els conreus d'arròs i de cítrics, el conjunt del territori de Sant Jaume es prefixa com espai protegit.

2.2. Població

2.2.1. La Població i les seves previsions en el planejament vigent

2.2.1.1. *Les previsions del vigent PGO.*

TOTAL D'HABITATGES POTENCIALS, D'ACORD AMB EL PLANEJAMENT VIGENT

	Habitatges potencials	Habitants 2,7 pers./llar	Habitants 3,0 pers./llar
Sant Jaume d'Enveja	6.631	17.904	19.893
Els Muntells	2.072	5.594	6.216
Balada	49	132	147
Total d'habitatges	8.752	23.630	26.256

Font: Ajuntament de Sant Jaume d'Enveja

D'acord amb el planejament vigent, i com es justificarà més endavant la capacitat de total d'habitatge del municipi és de 8.752. Si al 2001 hi havia un total de 1.460 habitatges, hi ha capacitat per a la construcció de 7.292 nous habitatges, és a dir la capacitat del municipi es multiplica per 5. Considerant que la composició mitjana familiar del municipi és de 3 persones per llar, els residents potencials de Sant Jaume d'Enveja es situarien en 26.256 habitants. I si es te en compte que Catalunya te una composició mitjana 2,7 persones per família, la capacitat es situaria en 23.630 residents. Cal suposar que la composició familiar mitjana tendirà a assemblar-se a la mitjana catalana. Aquesta capacitat es equivalent gairebé al 41% de la població de la comarca del Montsià, que al 2001 tenia un total de 57.550 habitants.

Cal tenir present que quan es va aprovar el Pla Territorial de les Terres de l'Ebre, al maig del 2001, es preveia un creixement demogràfic fins a uns 42.000 habitants per a la totalitat del sistema urbà d'Amposta/ Sant Carles de la Ràpita fins l'horitzó 2016. Amb la producció de nou habitatge de Sant Jaume s'absorbiria gairebé el 50% del total de la població futura prevista pel Pla Territorial.

També en el Pla Territorial, considerant la potencialitat turística del sistema urbà Amposta/Sant Carles, es preveia que la proporció de residència principal sobre la secundària passes d'un 83% a un 76%. Això suposaria per a Sant Jaume que una quarta part (2.188) dels 8.752 habitatges, (estimats segons la capacitat total del planejament vigent) foren destinats a residència secundària per allotjament turístic de temporada; i els 6.564 restants es destinarien, en teoria, per a nous residents permanents. Això significaria una capacitat residencial permanent per 17.672 habitants, 5 vegades la població actual. Díficilment la capacitat d'atracció immigratòria i de creixement demogràfic de Sant Jaume és tan forta com per duplicar la població la població d'aquí a deu anys. El Pla Territorial considera que el creixement demogràfic del sistema urbà Amposta/Sant Carles superarà en un 37% l'actual població (2001), de cap manera duplicar-la.

També cal recordar que el Pla Territorial considera pel subsistema urbà Amposta/ resta de municipis (s'exceptua Sant Carles) que hi ha una capacitat per a 3.000 habitatges, tenint en compte les disponibilitats de sòl actualment qualificat (96 ha), i en preveu la qualificació de 76 ha més per uns 3.034 habitatges nous.

El Pla Territorial defineix directrius específiques per els nuclis deltàics:

- A les àrees deltàiques, les noves dotacions turístiques han de respectar les localitzacions previstes per el Pla Director de Coordinació del Delta de l'Ebre o les seves equivalents i en la seva realització ha de prevaler els criteris de senzillesa i integració a l'entorn natural.
- S'han de redactar plans específics d'ordenació de les façanes fluvials que impulsin la rehabilitació de les edificacions i dels espais públics de la vora.
- La protecció d'espais agraris com a sòl no urbanitzable.
- La programació de sòl industrial que ha de permetre, si s'escau, les instal·lacions associades al reforçament de les indústries agroalimentàries.
- La incorporació de projectes de nous recs.

Aquestes directrius suposen per a Sant Jaume que el desenvolupament de nova residència s'ha de realitzar en baixes densitats pràcticament dins els perímetres del sòl urbà i del urbanitzable ja existent, o bé revisar les densitats màximes assolibles dintre aquests tipus de sòl. Cal també tenir en compte que pràcticament tot el front litoral de Sant Jaume està protegit pel PEIN i per tant no és possible cap desenvolupament urbà costaner, és a dir, allà on fora possible la més fàcil l'explotació turística del sòl.

2.2.1.2. Primera i segona residència.

Les dades de població real són:

	1991	2001	Variació %
Població resident	3.429	3.309	-3,50
Nº habitatges 1a. res.	1.005	1.091	8,55
Persones/habitatge	3,41	3,03	--
Nº habitatges 2a. res.	137	188	37,22
Estimació Capacitat 2a. res.	467	569	21,84
Nº habitatges vacants	150	181	20,66
Estimació capacitat hbg. vacants	511	548	7,24
"Altres" habitatges	53**	*	--
Total habitatges	1.345	1.460	8,55
Total població possible	4.588	4.426	-0,43

*En el cens del 2001 l'apartat altres habitatges s'han incorporat a "vacants" o a "segona residència"

**La capacitat d'aquest habitatges s'estima en 181 habitants que es sumen al total de població possible del 1991

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

Fins l'any 2001 el nombre d'habitatges de Sant Jaume d'Enveja era en total 1.460, dels quals 1.091 (74,72%) eren principals, 188 (12,88%) secundaris i 181 (12,40%) estaven vacants. Segons es dedueix de la tipologia d'ús de l'habitatge el municipi no té una alta atractivitat turística però cal destacar que, a 2001, els habitatges principals no arriben al 75% dels totals, quan el PTP fa la previsió de que, en el subsistema Amposta-Sant Carles, es redueixin del 83% al 76%. La proporció residència secundària ni de bon troç s'acosta a la mitjana (18,14%) de la comarca del Montsià. No obstant això, recentment s'ha disparat la construcció d'habitatge nou, i tot sembla indicar que aquest habitatge nou es destinarà a segona residència o com oferta de residència de temporada pel turisme d'estiu.

Aquestes dades assenyalen que malgrat que en deu anys hagi augmentat en un 8,55% el nombre total d'habitatges, la capacitat residencial es veu disminuïda degut al canvi de l'estructura familiar que es consolida com a família mononuclear tal com ho mostra la disminució de l'índex de composició familiar mitjà.

L'increment en un 20% d'habitatges desocupat és indicador de la dinàmica demogràfica decreixent. Així mateix l'increment d'habitatges de segona residència en un 37,22% indica l'inici d'una atracció turística.

2.2.2. Dades general de població

2.2.2.1. Evolució de la població

Any	Població Sant Jaume d'Enveja	Població Montsià	%
1.900	843		
1.910	913		
1.920	1.025		
1.930	1.134		
1.940	1.269		
1.950	1.212		
1.960	1.211		
1.970	1.402		
1.981	3.407	52.971	6,43
1.986	3.487	54.027	6,45
1.991	3.429	54.307	6,31
1.996	3.352	54.765	6,12
2.001	3.309	57.550	5,75

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Durant els últims 15 anys del passat segle la població de Sant Jaume ha perdut pes relatiu respecte el conjunt comarcal. La població del municipi a tendit a disminuir perdent, amb valors absoluts, 98 habitants en aquests anys. Des de mitjans de la dècada dels vuitanta s'observa un progressiu decreixement de la població que no es recuperarà fins al 2005 tot i quedant per de sota de la població que tenia al 1981. La taxa mitjana anual de creixement de darrer quinquenni (1996-2001) es de -2,3 per mil.

Padró municipal d'habitants. Xifres oficials. Recomptes.

Any	Població	Taxa anual (%)
2005	3.355	1,91
2004	3.292	-0,12
2003	3.296	-0,66
2002	3.318	0,42
2001	3.304	0,00
2000	3.305	-0,78
1999	3.331	0,24
1998	3.323	-0,42

Font: IDESCAT, i elaboració pròpia.

Des de 1986 fins al 2004 el municipi ha perdut 195 habitants. Segons dades del padró municipal s'observen lleugeres oscil·lacions demogràfiques que situen sempre la taxa de creixement anual entorn a 0. Només és a partir del 2005 que la taxa augmenta lleugerament situant-se al 1,91%. No obstant això, l'increment positiu d'un sol any no permet dir que la tendència demogràfica sigui positiva, encara que pot ser un índex del començament d'una lleugera recuperació demogràfica.

L'estructura per edats i sexes i els saldos migratoris permetran fer una ponderació dels potencials demogràfics del municipi.

2.2.2.2. Estructura d'edats

La representació de l'estructura demogràfica en diagrames de piràmides d'edat de diversos anys mostra clarament un progressiu envelliment i pèrdua de població des de 1981 fins al 2004 de la població de Sant Jaume d'Enveja, difícil de recuperar si no és per un saldo migratori positiu.

És notori el pas d'una base sòlida, al 1981, on els grups de població més nombrosos van dels 0 als 19 anys (encara que en cert retrocés al grup 0/4 anys, índex d'un decreixement demogràfic), a una altra, al 2004, de base fortament escanyada en els grups de 0 a 19 anys. Aquesta transformació de l'estructura demogràfica es indicadora d'emigració de població en edat de treballar i de reproduir-se i posa de manifest un envelliment progressiu del conjunt de la població de Sant Jaume d'Enveja, envelliment que al 2004 sobrepassa la mitjana de la comarca del Montsià i la de Catalunya

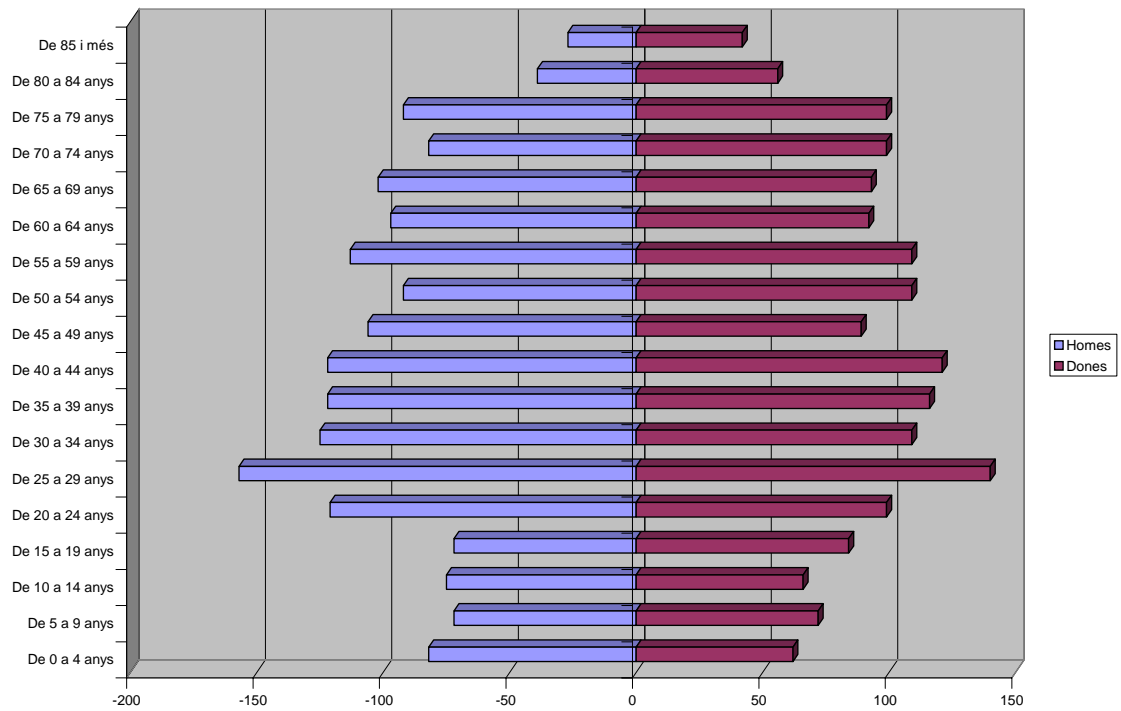
L'estructura demogràfica actual, la del 2004, assenyala, entre d'altres coses, un decreixement de la demanda potencial d'habitatges, a no ser que es produeixi un creixement demogràfic sobtat i imprevisible per causa de l'arribada de població immigrada que compensi la pèrdua demogràfica, cosa bastant probable, com es veurà més endavant. D'altra banda un potencial l'increment de l'atractiu turístic del municipi podria també compensar la davallada de la demanda d'habitatge permanent.

Població per sexe i edats. Cens 2004

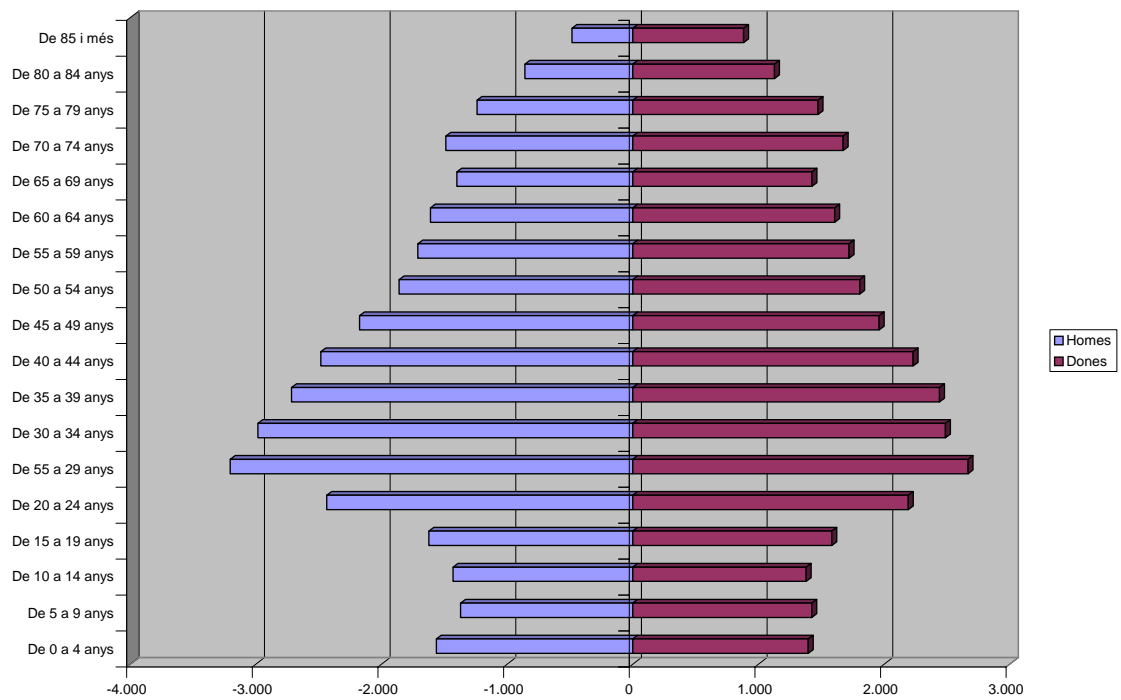
Anys	Sant Jaume d'Enveja			Montsià			% Total Catalunya
	Homes	Dones	%Total	Homes	Dones	% Total	
0-4	82	62	4,29	1.564	1.396	4,61	4,96
5-9	72	72	4,29	1.372	1.424	4,36	4,46
10-14	75	66	4,20	1.430	1.380	4,38	4,53
15-19	72	84	4,65	1.623	1.583	5,00	4,96
20-24	121	99	6,56	2.436	2.193	7,21	6,81
25-29	157	140	8,85	3.205	2.668	9,15	9,14
30-34	125	109	6,97	2.984	2.488	8,53	8,89
35-39	122	116	7,09	2.717	2.440	8,04	8,35
40-44	122	121	7,24	2.483	2.230	7,34	7,52
45-49	106	89	5,81	2.175	1.961	6,44	6,80
50-54	92	109	5,99	1.861	1.805	5,71	6,15
55-59	113	109	6,62	1.711	1.721	5,44	5,92
60-64	97	92	5,63	1.611	1.606	5,01	4,60
65-69	102	93	5,81	1.401	1.425	4,40	4,56
70-74	82	99	5,39	1.488	1.674	4,93	4,45
75-79	92	99	5,69	1.241	1.474	4,23	3,59
80-84	39	56	2,83	859	1.127	3,09	2,44
85 i més	27	42	2,06	484	881	2,13	1,88
TOTAL	1.698	1.657	100,00	32.705	31.466	100,00	100,00

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

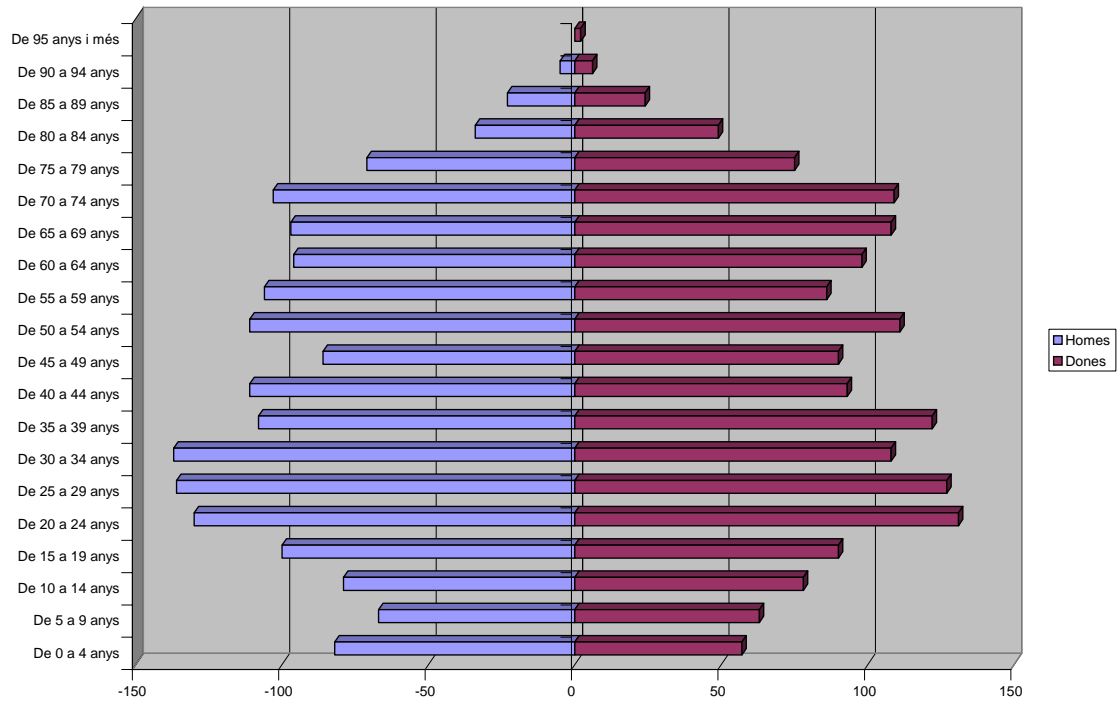
PIRÀMIDE D'EDATS 2004. SANT JAUME D'ENVEJA

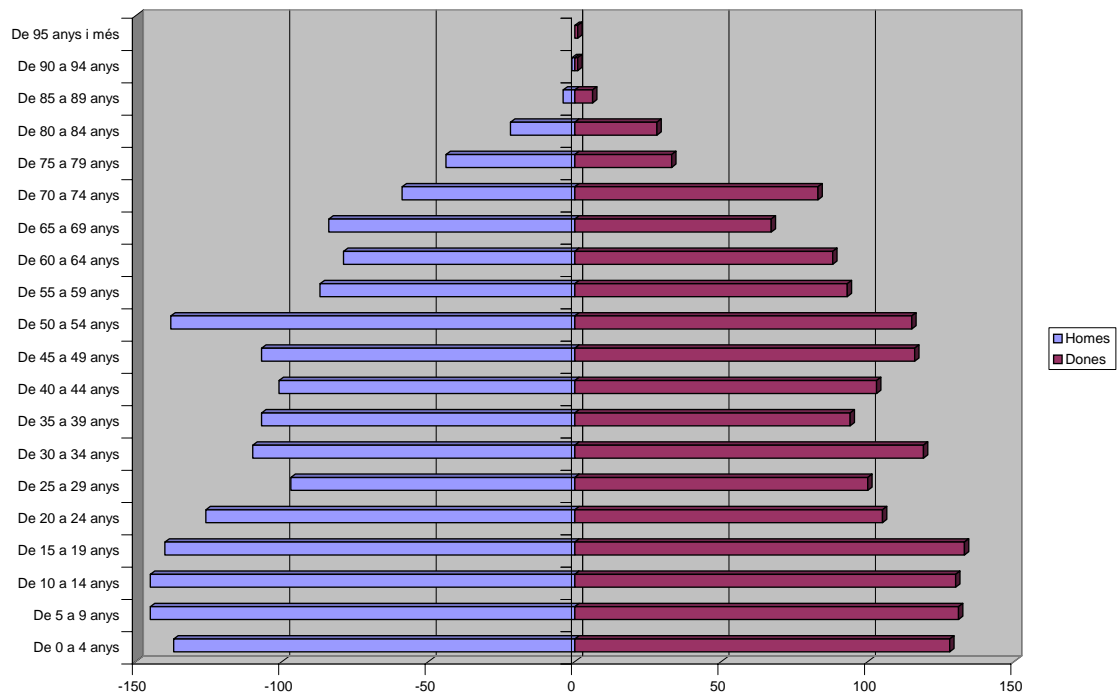
PIRÀMIDE D'EDATS 2004. MONTSIÀ

PIRÀMIDE D'EDATS 2001. SANT JAUME D'ENVEJA

PIRÀMIDE D'EDATS 1981. SANT JAUME D'ENVEJA

Població per sexe. Sèrie temporal.

Any	Sexe				Total
	Homes	%	Dones	%	
2005	1.698	50,61	1.657	49,39	3.355
2004	1.673	50,82	1.619	49,18	3.292
2003	1.684	51,09	1.612	48,91	3.296
2002	1.690	50,93	1.628	49,07	3.318
2001	1.684	50,97	1.620	49,03	3.304
2000	1.668	50,47	1.637	49,53	3.305
1999	1.690	50,74	1.641	49,26	3.331
1998	1.672	50,32	1.651	49,68	3.323
1996	1.689	50,39	1.663	49,61	3.352
1991	1.729	50,42	1.700	49,58	3.429
1986	1.771	50,79	1.716	49,21	3.487
1981	1.733	50,87	1.674	49,13	3.407

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

En general les dones són una mica més del 50% de la població. En el cas de Sant Jaume d'Enveja es pot dir que és una població amb un alt índex de masculinitat, ja que la distribució de població segons sexe es manté pràcticament constant en una proporcionalitat mitjana de 102,8 homes per a cada 100 dones, des del 1981 fins al 2005.

Aquesta relativament baixa proporció de dones pot ser que sigui deguda a que la emigració femenina ha sigut o és més elevada que la masculina. Probablement, la reestructuració del sector de l'arròs sigui una de les raons que ha fet emigrar més dones que homes. Les dones tradicionalment havien sigut una part molt important de la mà d'obra del cultiu de l'arròs, però des que es reestructurà el sector, amb la mecanització i la concentració parcel·laria, han anat constituït precisament la mà d'obra excendent. Una altra raó extensiva a tot Catalunya és que en el món rural tradicionalment les dones han emigrat més que els homes perquè el sistema d'heretatge català vincula l'home (l'hereu) a la propietat de la terra; és probable que en el cas de Sant Jaume d'Enveja aquest fenomen s'hagi donat més tard que en la resta de Catalunya i encara avui repercuteixi en l'alta masculinitat de la seva població. D'altra banda també és probable que emigrin per raons de matrimoni.

Població per grups d'edat. 2005

	Sant Jaume d'Enveja		Montsià		Catalunya
		%		%	
Menors 15 anys	429	12,79	8.566	13,35	14,12
De 15 a 64 anys	2.195	65,42	43.561	67,87	69,43
Majors de 64 anys	731	21,79	12.054	18,78	16,45

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

Població per grups d'edat. 2004

	Sant Jaume d'Enveja		Montsià		Catalunya
		%		%	
Menors 15 anys	419	12,73	8.233	13,28	13,95
De 15 a 64 anys	2.153	65,40	41.605	67,12	69,13
Majors de 64 anys	720	21,87	12.151	19,60	16,92

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

Població per grups d'edat. 2003

	Sant Jaume d'Enveja		Montsià		Catalunya
		%		%	
Menors 15 anys	424	12,86	8.030	13,22	13,78
De 15 a 64 anys	2.154	65,36	40.549	66,77	69,07
Majors de 64 anys	718	21,78	12.149	20,01	17,15

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

Població per grups d'edat. 2002

	Sant Jaume d'Enveja		Montsià		Catalunya
		%		%	
Menors 15 anys	422	12,72	7.805	13,18	13,66
De 15 a 64 anys	2.187	65,91	39.414	66,54	68,97
Majors de 64 anys	709	21,37	12.015	20,28	17,37

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

S'aprecia una dinàmica d'envelliment un conjunt local que contrasta amb un cert rejuveniment del conjunt comarcal i del conjunt català.

Població per grups d'edat. Sèrie temporal

Any	0 a 14 anys		15 a 64 anys		65 anys i més		Total
		%		%		%	
2005	429	12,79	2.195	65,42	731	21,79	3.355
2004	419	12,73	2.153	65,40	720	21,87	3.292
2003	424	12,86	2.154	65,35	718	21,78	3.296
2002	422	12,72	2.187	65,91	709	21,37	3.318
2001	426	12,87	2.177	65,79	706	21,34	3.309
1996	482	14,38	2.219	66,20	651	19,42	3.352
1991	629	18,34	2.259	65,88	541	15,78	3.429
1986	756	21,69	2.233	64,08	496	14,23	3.485
1981	816	23,95	2.158	63,34	433	12,71	3.407

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

Durant el període, 1981-2005, es comprova la inexorable davallada del percentatge de la població infantil, essent especialment remarcable a partir del 2001 que es manté gaire bé fix al voltant del 12,8%. De la mateixa manera augmenta a partir del 2001 la proporció de població que està en edat de jubilació entorn a un 21,80%. El grup més gran de població en edat laboral es manté proporcionalment fix durant tot el període. Aquesta dinàmica estructural és indicadora d'una davallada de la natalitat, un augment de l'esperança de vida i un lleuger degoteig emigratori de persones en edat de treballar i reproduir-se.

2.2.3. Saldos migratoris

La dinàmica migratòria ha estat un factor important en la composició demogràfica de Sant Jaume d'Enveja. Llevat del 2004-05 el creixement demogràfic de Sant Jaume ha sigut negatiu o s'ha mantingut al voltant de 0.

La immigració de les diferents procedències de Catalunya i de la resta de l'Estat s'ha mantingut pràcticament invariable en els darrers 15 anys.

Cal remarcar que durant tot el període analitzat es manté una proporció entorn d'un 37% - 38% dels habitants nascuts a la mateixa comarca (o municipi) i en canvi més de la meitat procedeix d'altres comarques de Catalunya.

Pel que fa la immigració de la resta de l'Estat és notori la baixa proporció entorn a un 5% disminuint fins al voltant de 4%. Això és indicador de la poca atracció immigratòria del municipi, de la mateixa manera que ho és la molt baixa proporció de població nascuda a l'estranger. Cal però remarcar que aquesta proporció està en augment des del 2001, arribant ja a un 5,24 %, proporció superior a la immigració de la resta de l'Estat.

L'augment demogràfic que s'ha registrat entre el 2004 i el 2005 es deu fonamentalment a l'assentament de població immigrada.

Població, segons lloc de naixement Sant Jaume d'Enveja. Sèrie Temporal.

Any	Catalunya	Mateixa Comarca		Altra Comarca		Resta Estat		Estranger		Total	Taxa anual
			%		%		%		%		
2005	3.032	1.263	37,65	1.769	52,73	147	4,38	176	5,24	3.355	1,19
2004	3.032	1.257	38,18	1.775	53,92	142	4,13	118	3,58	3.292	-0,12
2003	3.059	1.256	38,11	1.803	54,70	141	4,28	96	2,91	3.296	0,66
2002	3.099	1.268	38,22	1.831	55,18	147	4,43	72	2,17	3.318	0,42
2001	3.102	1.250	37,84	1.852	56,05	153	4,63	49	1,48	3.304	-1,43
1996	3.158	1.255	37,44	1.903	56,77	168	5,01	26	0,78	3.352	-2,24
1991	3.230	905	26,39	2.325	67,80	187	5,46	12	0,35	3.429	

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

El comportament migratori de Sant Jaume d'Enveja difereix del comarcal i del de Catalunya entre el 1991 i el 2005. Les proporcions de població d'altres comarques i la de la mateixa comarca del Montsià comparativament amb la del municipi estan invertides. En el conjunt del Montsià més de la meitat de la població és de la pròpia comarca i menys d'una quarta part és d'altres comarques de Catalunya. A Sant Jaume els naturals de la pròpia comarca són poc més d'un terç del total de població, en canvi una mica més de la meitat prové d'altres comarques de Catalunya. En ser el municipi fronterer amb la comarca del Baix Ebre i veí de Deltebre, és molt

probable que s'hagin produït matrimonis mixtes i això pugui explicar la proporció gairebé constant de més de la meitat de la població procedent d'altres comarques.

Al conjunt comarcal la proporció immigració de la resta de l'Estat ha variat entorn al 14% i el 11%, mentre que ha Sant Jaume pràcticament no ha sobrepassat al 5,46% que hi havia al 1991, sinó ha disminuït lleugerament fins al 2005, situant-se en el 4,38 %.

Tant al conjunt comarcal com al municipi la proporció de població estrangera ha anat en augment des del 1991, incrementant-se significativament a partir del 2001. Al 1991 era pràcticament insignificant, només hi havia amb una proporció d'estrangers de 0,35 % sobre el total d'habitants, però augmenta progressivament fins al 2005 i la població estrangera arriba a tenir a tenir més pes (5,24%) en el conjunt de la població de Sant Jaume. Aquesta tendència al creixement de la població estrangera fa pensar que es mantindrà en els propers anys encara que moderada.

**Població, segons lloc de naixement
 Montsià. Sèrie Temporal.**

Any	Catalunya	Mateixa Comarca		Altra Comarca		Resta Estat		Estranger		Total	Taxa anual
			%		%		%		%		
2005	47.009	32.962	51,36	14.047	21,88	7.387	11,51	9.785	15,25	64.181	3,53
2004	46.686	32.844	52,98	13.842	22,33	7.370	11,89	7.933	12,80	61.989	2,07
2003	46.598	32.868	54,13	13.730	22,61	7.332	12,07	6.798	11,19	60.728	2,52
2002	46.676	33.013	55,73	13.663	23,07	7.426	12,54	5.132	8,66	59.234	2,86
2001	46.557	32.976	57,27	13.581	23,58	7.462	12,96	3.565	6,19	57.584	5,14
1996	46.153	33.168	60,56	12.985	23,71	7.429	13,57	1.183	2,16	54.765	0,84
1991	46.047	32.821	60,44	13.226	24,35	7.647	14,08	613	1,13	54.307	

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

Any	COMARCA MONTSIÀ				SANT JAUME D'ENVEJA			
	Població nascuda estranger		Població Total	Taxa anual Creix. Població estrangera	Població nascuda estranger		Població Total	Taxa anual Creix. Població estrangera
		%				%		
2005	9.785	15,25	64.181	23,34	176	5,24	3.355	49,15
2004	7.933	12,80	61.989	16,69	118	3,58	3.292	22,91
2003	6.798	11,19	60.728	32,46	96	2,91	3.296	33,33
2002	5.132	8,66	59.234	43,95	72	2,17	3.318	46,93
2001	3.565	6,19	57.584	201,35	49	1,48	3.304	88,46
1996	1.183	2,16	54.765	92,98	26	0,78	3.352	116,66
1991	613	1,13	54.307		12	0,35	3.429	

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

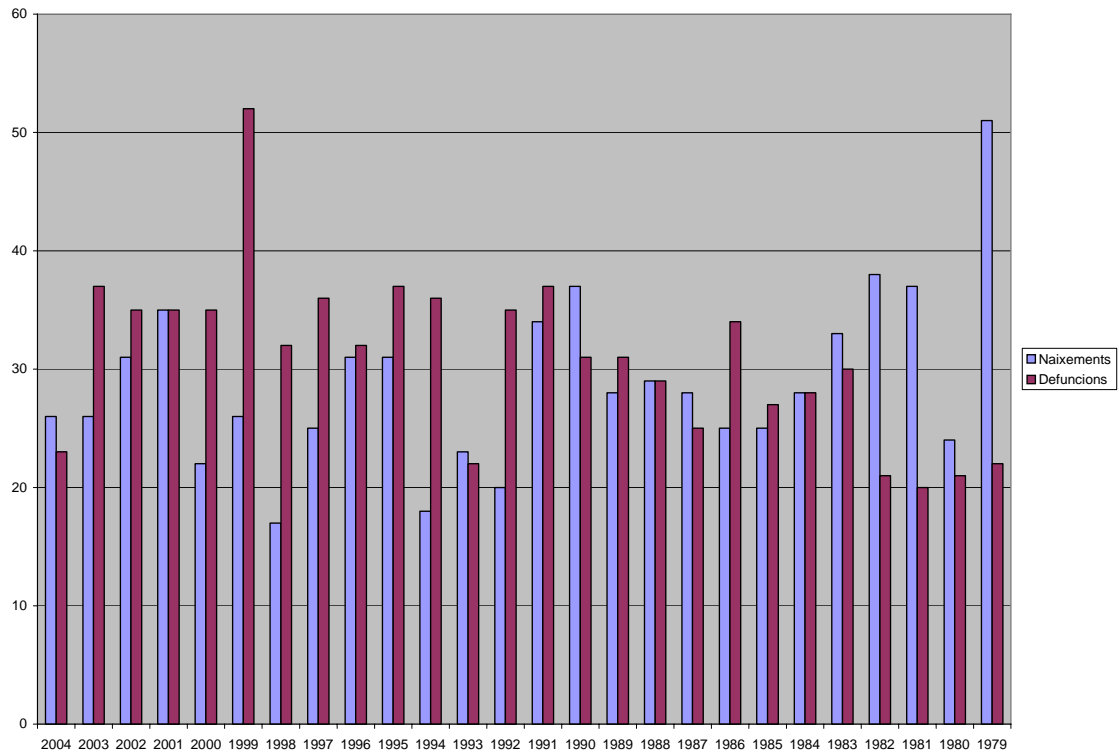
Comparativament amb les dades del Montsià, la dinàmica d'immigració estrangera al municipi de Sant Jaume té un creixement paral·lel al de la comarca, encara que s'accelera entre el 2004 i 2005 bastant més que no ho fa el conjunt comarcal. Això fa suposar que l'augment de població estrangera es pot mantenir en els propers anys encara que potser a un ritme inferior al del 49,15% del darrer any, tot dependrà de la capacitat de desenvolupament dels serveis, especialment els turístics, i del augment de la capacitat de producció agrícola del municipi, i de l'activitat en la construcció, que s'està accelerant.

**Naixements, defuncions i matrimonis. Recomptes
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie Temporal.**

Any	Naixements	Defuncions	Saldo	Matrimonis
2004	26	23	3	13
2003	26	37	-11	17
2002	31	35	-4	19
2001	35	35	0	25
2000	22	35	-13	19
1999	26	52	-26	13
1998	17	32	-15	14
1997	25	36	-11	11
1996	31	32	-1	20
1995	31	37	-6	14
1994	18	36	-18	12
1993	23	22	1	12
1992	20	35	-15	16
1991	34	37	-3	17
1990	37	31	6	18
1989	28	31	-3	19
1988	29	29	0	10
1987	28	25	3	17
1986	25	34	-9	21
1985	25	27	-2	22
1984	28	28	0	25
1983	33	30	3	17
1982	38	21	17	13
1981	37	20	17	10
1980	24	21	3	9
1979	51	22	29	8

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

Gràfic Naixements - Defuncions

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

El creixement natural de la població de Sant Jaume d'Enveja és positiu fins a 1984. A partir d'aquest any, de manera paral·lela a la davallada de taxes de natalitat que s'observà a tot Catalunya, amb força des de 1981 i més encara des de 1986, gairebé sempre la diferència entre naixements i defuncions és negativa, excepte els anys 1987 amb 3 habitants més; al 1990 amb 6 positius, al 1993 amb 1 de més i al 2004 amb 3 habitants més. El fet que al darrer any 2004 presenti un saldo positiu no implica que la tendència a la recuperació natural de la població comenci a ser positiva, doncs, els anys anteriors que ho ha sigut no han suposat saldos positius posteriors. Si es té en compte que la població es força envellida, i que les taxes de natalitat de Catalunya són de les més baixes del món, difícilment es pot donar una recuperació positiva del creixement natural de Sant Jaume d'Enveja. De moment sembla que només sigui possible la recuperació demogràfica del municipi a partir del factor immigratori.

Saldos migratoris. Sant Jaume d'Enveja

Any	Immigrants	Emigrants	Saldo total (1)	Saldo resta província (2)	(1) - (2)
2004	69	44	25	-4	21
2003	59	70	-11	-8	-19
2002	64	79	-15	-8	-23
2001	38	46	-8	-3	-11
2000	49	55	-6	5	-11
1999	26	37	-11	-5	-16
1998	27	37	-10	2	-8
1997	14	29	-15	3	-12
1995	31	39	-8	-1	-9
1994	27	44	-17	-6	-23
1993	32	42	-10	-8	-18
1992	25	38	-13	-4	-17
1990	33	46	-13	-5	-18
1989	23	29	-6	-3	-9
1988	21	28	-7	-7	-14
TOTAL	538	663	-125	-52	

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

Aquestes dades ens confirmen el degoteig emigratori de Sant Jaume d'Enveja que ha desembocat en un pèrdua de població constant fins al 2003. Cal remarcar que l'any 2004 és l'únic del període analitzat en què el saldo migratori és positiu.

Es probable que molts joves que hagin estudiat a fora, després d'acabar els estudis trobin feina fora del municipi i ja no hi retornin.

De tota manera el saldo migratori de Sant Jaume segueix d'alguna manera la tendència del saldo migratori conjunt comarcal, en el qual el darrer any mostra el saldo positiu més elevat del període analitzat.

Saldos migratoris. Montsià

Any	Immigrants (1)	Emigrants (2)	Saldo total (1)	Saldo Catalunya (2)	(1) - (2)
2004	1.925	1.446	479	274	205
2003	1.551	1.380	171	94	77
2002	1.268	1.375	-107	-45	-152
2001	950	948	2	86	-84
2000	1.093	865	228	137	91
1999	926	754	172	194	-22
1998	939	642	297	220	-97
1997	617	594	23	69	-46
1995	773	608	165	117	48
1994	754	526	228	212	16
1993	675	568	107	52	55
1992	634	568	66	112	-46
1990	595	454	141	91	50
1989	627	516	111	75	36
1988	582	487	95	101	-6
TOTAL	13.909	11.731	2.178	1.789	389

(1) Procedents de la resta de Catalunya, i d'Espanya. (2) Amb destí a la resta de Catalunya i a Espanya.
 Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

Població estrangera. Sèrie temporal. Sant Jaume d'Enveja

Any	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord i Central	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2005	66	29	19	1	34	11	160
2004	9	47	15	0	23	9	103
2003	6	37	12	0	16	9	80
2002	6	15	7	1	10	12	51
2001	5	10	1	2	4	7	29
2000	5	0	0	2	4	5	16
1999							
1998							
1997							
1996	7	0	0	0	0	3	10
1995							
1994							
1993							
1992							
1991	5	0	0	0	0	0	5
1990							
1989							
1988							

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Malgrat arribin a Sant Jaume nous habitants, es probable que les expectatives de feina no siguin suficients per a estimular la decisió d'instal·lar-se definitivament al municipi. No obstant això, el preu de l'habitatge pot ser una raó que contrapesi l'anterior per fixar la residència definitivament a Sant Jaume. Segons diferents fonts sobre venda d'habitatge, el preu mitjà del preu de l'habitatge del municipi és un dels més baixos dels municipis de la plana del Delta.

**Població, segons nacionalitat. Recòmptes.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Espanyola	Resta UE	Resta Europa	Àfrica	Amèrica del Nord i Central	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total	Total estrangers	%
2005	3.190	70	29	19	1	35	11	3.355	165	4,92
2004	3.186	9	50	15	0	23	9	3.292	106	3,22
2003	3.213	6	40	12	0	16	9	3.296	83	2,52
2002	3.267	6	15	7	1	10	12	3.318	51	1,54
2001	3.275	5	10	1	2	4	7	3.304	29	0,88
2000	3.289	5	0	0	2	4	5	3.305	16	0,48

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

Cal remarcar la importància de la població estrangera procedent de la UE. A l'any 2005 constitueixen el 42,42% del total d'estrangers. I si es tenen en compte les dades del Institut Nacional de Estadística, el nombre de residents procedents de la UE ha passat en aquests dos anys de 6 a 70 persones, és a dir s'ha multiplicat gairebé per 12. No es pot afirmar que aquesta població resideixi a Sant Jaume per raons exclusivament de feina, es molt probable que molts siguin persones jubilades que hagin decidit fixar la seva residència al municipi.

En canvi del 57,58% restant de població estrangera, es pot estimar que la majoria resideixen a Sant Jaume per raons de feina. La majoria de nous residents procedents de l'estranger dominen el procedents d'Amèrica Llatina, especialment de l'Equador; del continent africà, especialment del Marroc; i d'entre els que procedeixen de la resta d'Europa predominen els romanesos.

**Població, segons nacionalitat. Recòmptes.
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal. (segons INE)**

Any	Espanyola	Resta UE	Resta Europa	Àfrica	Amèrica del Nord i Central	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total	Total estrangers	%
2005	3.190	70	29	19	1	35	11	3.355	165	4,92
2004	3.186	46	13	15	0	23	9	3.292	106	3,22
2003	3.213	6	40	12	0	16	9	3.296	83	2,52
2002	3.267	6	15	7	1	10	12	3.318	51	1,54
2001	3.275	5	10	1	2	4	7	3.304	29	0,88
2000	3.289	5	0	0	2	4	5	3.305	16	0,48

Font: Instituto Nacional de Estadística (INE)

2005: Dels 29 "Resta Europa", 6 búlgars i 14 romanesos. Dels 19 africans, 16 són marroquins. Dels 36 americans, 3 colombians i 14 equatorians. Dels asiàtics, només especifica 1 xinès.

2004: Dels 13 "Resta Europa", 9 romanesos. Dels 15 africans, 12 són marroquins. Dels 23 americans, 6 colombians i 19 equatorians. Dels asiàtics, sense especificar.

2003: Dels 12 africans, 12 són marroquins. Dels 16 americans, 5 colombians i 7 equatorians. Dels asiàtics, sense especificar.

2002: Dels 7 africans, 5 són marroquins. Dels 11 americans, 3 colombians i 3 equatorians

La distribució segons procedències de la població estrangera resident a Sant Jaume és molt semblant a la que es dona pel conjunt de Catalunya, segons l'Observatori Permanente de la Immigració del Ministerio de Asuntos Sociales. Tenint en compte doncs aquestes procedències es pot afirmar que la població estrangera que resideix a Sant Jaume ho fa en primer lloc per raons de preu de l'habitatge (segons fons diverses és una mica més barat que els municipis costaners el Delta) i en segon lloc per raons de feina.

2.2.4. Creixement poblacional

A Catalunya el creixement natural (naixements – defuncions) des de 1976 ha sigut decreixent fins a situar-se entorn de 0, i el creixement del saldo migratori ha passat de ser negatiu al 1986 a tenir una taxa de 7,48, donant una taxa de creixement total positiva del 8,20, semblant a la que havia tingut entre 1976 i 1981. La comarca del Montsià ha seguit una trajectòria semblant a la de Catalunya, encara que mantenint una taxa de creixement natural negativa fins el 2001 compensada per un saldo migratori positiu que dona una taxa de creixement total superior a la del conjunt de país. En canvi Sant Jaume d'Enveja ha mantingut taxes de creixement natural i total negatives i només una lleugera recuperació del saldo migratori amb una taxa positiva del 0,82% que compensa lleugerament el progressiu decreixement demogràfic que presentava el municipi des de 1986.

Creixement de població 1986-2001. Sant Jaume d'Enveja

Any	Naixements	Defuncions	Creixement natural		Saldo migratori		Creixement total	
			nº	Taxa	nº	Taxa	nº	Taxa
1986-91	148	148	0	0	-58	-3,41	-58	-3,41
1991-96	129	175	-46	-2,63	-31	-1,77	-77	-4,40
1996-01	144	202	-58	-3,17	15	0,82	-43	-2,35

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Creixement de població 1986-2001. Montsià

Any	Naixements	Defuncions	Creixement natural		Saldo migratori		Creixement total	
			nº	Taxa	nº	Taxa	nº	Taxa
1986-91	2.448	2.639	-191	-0,72	471	1,77	280	1,05
1991-96	2.335	2.884	-549	-1,95	1.007	3,57	458	1,63
1996-01	2.725	3.186	-461	-1,49	3.246	10,51	2.785	9,02

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

	Població				Creixement 05/91	
	1.991	1.996	2.001	2.005	Absolut	Relatiu
Sant Jaume d'Enveja	3.429	3.352	3.304	3.355	-74	-2,16%
Montsià	54.307	54.765	57.584	64.181	9.874	18,18%

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia.

El municipi de Sant Jaume comença a sentir els efectes del creixement demogràfic de Catalunya i el Montsià a partir del 2004, moment en que el saldo migratori comença a ser positiu. Encara que no es pugui afirmar que la població tindrà taxes de creixement progressivament positives, si que es pot suposar que s'anirà compensant a poc a poc les pèrdues de població dels darrers vint anys.

Evolució del creixement de la població de Catalunya* 1.976-1.996

Període	Naix.	Def.	Creix.Nat.	Creixement intercensal	
				Creix. mig	Creix.total
1976 - 1981	503.035	233.777	269.258	26.763	296.021
1981 - 1986	346.415	236.547	109.868	-87.644	22.224
1986 - 1991	283.942	240.975	42.968	37.888	80.856
1991 - 1996	286.158	271.356	14.802	15.744	30.546
1997 - 2001	300.843	278.999	21.844	231.266	253.070

Taxes anuals de creixement intercensal

Període	Naix.	Def.	Creix.Nat.	Creix. mig	Creix.total
1976 - 1981	16,76	7,79	8,97	0,89	9,86
1981 - 1986	11,42	7,80	3,62	-2,89	0,73
1986 - 1991	9,59	8,14	1,45	1,28	2,73
1991 - 1996	9,12	8,65	0,47	0,50	0,97
1997 - 2001	9,69	9,00	0,72	7,48	8,20

* Les dates de referència dels períodes intercensals són: 31-12-1975; 1-3-1981; 1-4-1986; 1-3-1991; 1-5-1996. Inclou dades redreçades del moviment natural de la població afectades per inexhaustivitat dels anys 1975-1984.

Font: IEC

2.2.5. Activitat i instrucció

El nivell d'instrucció de la població amb 10 anys o més és el següent:

Població, segons nivell d'instrucció. Recòmptes. Població de 10 anys i més. 2001.

Nivell d'instrucció	Sant Jaume d'Enveja		Montsià	
	Nº	%	Nº	%
No sap llegir o escriure	172	5,66	1.297	2,48
Sense estudis	207	6,81	6.279	11,99
Primer grau	1.488	48,95	18.277	34,89
ESO, EGB, Batx. Elemental	781	25,69	14.963	28,56
FP grau mitjà	88	2,89	2.106	4,02
FP grau superior	70	2,30	1.823	3,48
Batxillerat superior	106	3,49	4.198	8,01
Diplomatura	71	2,34	1.902	3,63
Llicenciatura i doctorat	57	1,88	1.541	2,94
Total	3.040		52.386	

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

En nivell d'instrucció mitjà de Sant Jaume d'Enveja pel que fa els estudis primaris és superior al comarcal, no obstant quan es tracta de nivells de formació superiors la mitjana és inferior a les mitjanes comarcals. El fet de que gairebé el 50% de la població tingui com a mínim els estudis de primer grau indica que a Sant Jaume hi ha des de fa molts anys una elevada taxa d'escolarització. Tenen estudis de grau mitjà més d'una quarta part 28,58 %, proporció lleugerament inferior a la mitjana comarcal. Pel que fa als estudis superiors, batxillerat, diplomatures i llicenciatures només el 7,71% han fet algun d'aquest tipus d'estudis mentre que la conjunt comarcal ho han fet el 14,58%.

El fet de no disposar en el municipi de centres d'ensenyament secundari que imparteixin els cicles superiors no és un estímul per a perllongar fins els 18 anys la formació.

Les branques d'activitat dels residents a Sant Jaume d'Enveja, segons el seu lloc de naixement, són, per a l'any 2001:

Branques d'activitat dels ocupats	Lloc de naixement			Total població
	Catalunya	Resta de l'Estat	Estranger	
Agricultura i ramaderia	336	8	7	351
Pesca	26	1	4	31
Indústries extractives	0	0	0	0
Indústries manufac.	140	2	5	147
Electricitat gas i aigua	27	1	2	30
Construcció	404	7	5	416
Comerç i reparació	175	8	9	192
Hosteleria	45	0	3	48
Transports i comunic.	61	3	2	66
Mediació financera	19	1	0	20
Immob, llog. i serveis empresa	27	0	2	29
Adm. pública, defensa i SS	33	7	0	40
Educació	31	4	0	35
Sanitat i Serveis Socials	24	1	1	26
Altres serveis	17	1	0	18
Personal domèstic	6	0	0	6
Organismes extraterrit.	0	0	0	0
Total	1.371	44	40*	1.455

*Cal remarcar segons les dades d'IDESCAT i de l'INE "Població, segons nacionalitat. Recomptes. Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal" el nombre total d'estrangers es de 29
 Font: IDESCAT

Les activitats agrícoles i pesqueres juntament amb la construcció són les predominants a Sant Jaume d'Enveja. La agricultura i ramaderia, juntament amb la pesca, ocupen el 26,25% de la població activa. El sector de la construcció ocupa el 28,59%; en canvi la indústria manufacturera, juntament amb l'Electricitat, Aigua i Gas, només ocupen el 12,16%, mentre el sector terciari ocupa al 33% del total, essent el comerç el sector predominant amb una ocupació 13,19%. En comparació amb l'estructura catalana, la de Sant Jaume mostra una economia clarament decantada cap a les activitats agrícoles. El pes de l'activitat constructora pot anar lligat amb un incipient desenvolupament turístic.

Cal remarcar que la distribució de població activa estrangera segons sectors no permet afirmar rotundament que els sectors d'activitat dominants, l'agricultura, la construcció i el comerç, siguin sector d'oferta de llocs de treball per a població estrangera, doncs en ser molt baixa la proporció (2,77%) en relació al total de la població activa, es fa difícil determinar si aquests sectors seguiran incrementant l'ocupació de població estrangera. D'altra banda cal tenir en compte que el mercat de treball de Sant Jaume d'Enveja compren també Deltebre, Sant Carles i Amposta

La localització de l'ocupació per branques d'activitats és, per als anys 1996 i 2001:

Branques d'activitat	Localització						Total treballant en el mun.	
	Resi. i treba. en el municipi		Resi. en el mun. i treb. fora		Resi. fora i treb. en el mun.		1996	2001
	1996	2001	1996	2001	1996	2001		
Agricultura i ramaderia	169	144	208	207	55	38	224	182
Pesca	7	9	4	22	0	0	7	9
Indústries extractives	1	0	5	0	0	0	1	0
Indústries manufac.	82	41	111	106	14	9	96	50
Electricitat gas i aigua	0	10	2	20	0	0	0	10
Construcció	105	84	120	332	21	9	126	93
Comerç i reparació	70	99	35	93	4	4	74	103
Hosteleria	29	32	21	16	3	0	32	32
Transports i comunic.	18	5	30	61	2	0	20	5
Mediació financera	6	4	7	16	2	4	8	8
Immob. lloguers i serveis empr.	14	8	23	21	5	3	19	11
Adm. pública defensa i SS	17	23	17	17	7	4	24	27
Educació	12	10	18	25	14	6	26	16
Sanitat i serveis socials	4	8	7	18	1	4	5	12
Altres serveis	17	15	8	3	0	0	17	15
Personal domèstic	0	3	1	3	0	2	0	5
Organismes extraterrit	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	551	495	617	960	128	83	679	578

Font: IDESCAT

Sant Jaume d'Enveja apareix com a població d'important mobilitat obligada per raons de treball, essent en un 194% la proporció de residents en el municipi que treballen fora sobre els qui treballen en el mateix municipi. Aquesta proporció ha augmentat des del 1996 gairebé en un 74%. Es a dir que a mida que augmenta la població activa augmenta la mobilitat obligada en tots els sectors d'activitat. Això pressuposa que no hi ha un augment paral·lel de creació de llocs de treball a Sant Jaume d'Enveja, sinó una disminució del 14,87 %. Cal però remarcar que el sector comerç és l'únic que té un augment significatiu de llocs de treball i el que més disminueix és el sector d'indústria i manufactures, però també ho fan notablement l'agricultura i la construcció, sectors d'ocupació dominants.

Localització de l'ocupació per professions és, per als anys 1996 i 2001:

Professions	Localització						Total treballant en el municipi	
	Resid. i treb. en el municipi		Resi. en el mun. i treb. fora		Resi. fora i treb. en el municipi		1996	2001
	1996	2001	1996	2001	1996	2001		
Personal directiu de les empreses i administracions públiques	50	55	15	29	6	5	56	60
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	18	21	27	40	18	10	36	31
Tècnics i professionals de suport	22	14	30	37	9	3	31	17
Empleats administratius	10	18	16	50	3	10	13	28
Treballadors de serveis i venedors de comerç	75	91	41	63	3	4	78	95
Treballadors qualificats en act. agràries i pesqueres	138	59	177	70	43	20	181	79
Artesans i treballadors qualificats de les indústries i la construcció	109	101	92	255	19	12	128	133
Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	70	52	104	195	18	6	88	58
Treballadors no qualificats	59	84	115	221	9	13	68	97
Forces armades	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	551	495	617	960	128	83	679	578

Font: IDESCAT

Per professions, veiem que són les més qualificades i els treballadors en el comerç les que tendeixen a residir a Sant Jaume d'Enveja, la resta de professions treballen en una proporció més elevada a fora. Això suposa que predominantment els propietaris d'empreses i comerços tenen el seu negoci en el mateix municipi, mentre que la majoria d'altres professions troben proporcionalment més ocupació a fora que no pas al propi lloc de residència.

2.2.6. Conclusions.

- La primera conclusió es que, d'acord amb el planejament vigent, la capacitat de producció habitatge nou, 7.292, és excessiva. De portar-se a terme aquesta producció, el nombre d'habitatges es multiplicaria per 5, però Sant Jaume d'Enveja no té la dinàmica demogràfica ni econòmica per a generar una demanda residencial d'aquestes dimensions.
- Tenint en compte que en els darrers 20 anys la població de Sant Jaume ha tingut taxes negatives de creixement llevat del darrer any, la previsió de població que es dedueix de la capacitat residencial del planejament vigent (7.292 hbg potencials x 2,7 hab/hbg = 23.630 hab potencials) es excessiva, més quan encara no es veuen indicis de que la dinàmica turística generar demandar habitatge, tenint en compte que la residència secundària només representa un 12,8%, malgrat que la tendència sigui a l'augment. A més a més si es consideren les previsions de població del Pla Territorial de les Terres de l'Ebre pel conjunt del subsistema Sant Carles de la Ràpita-Amposta només Sant Jaume podria absorbir el 41% de la població prevista.
- Tenint en compte que l'envelliment de la població de Sant Jaume d'Enveja és superior a la mitjana comarcal, el seu creixement demogràfic dependrà de la capacitat d'atraure immigració i aquesta a la vegada depèn de la oferta de llocs de treball i de que el preu de l'habitatge sigui més baix que el dels municipis de l'entorn, cosa que es tendeix a confirmar.

- Si continua el creixement moderat del saldo migratori, la població de Sant Jaume pot arribar a taxes de creixement positives i recuperar poc a poc població, però possiblement estarà lluny d'arribar a la taxa mitjana de creixement del 20% que es preveu en el Pla Territorial pel conjunt de les terres del Delta.
- La majoria de la població treballa en el sectors agrícola, construcció i comerç, però en conjunt més de d'un 65% de la població treballa fora del municipi.
- Malgrat que la població hagi començat a créixer per immigració, en el darrer any la ocupació en el municipi ha disminuït en conseqüència la mobilitat tendeix a créixer.
- El sector econòmic que es mostra més dinàmic en la creació de llocs de treball és el comerç.
- La proporció de residents en el municipi que treballen fora sobre els qui treballen en el mateix municipi essent en un 194%. Aquesta proporció ha augmentat des del 1996 gairebé en un 74%. A mida que augmenta la població activa augmenta la mobilitat obligada en tots els sectors d'activitat.
- L'àrea dominant del mercat de treball de Sant Jaume d'Enveja és comarcal essent Amposta i Sant Carles els centres de treball predominants, però també Deltebre es comença a perfilar com un centre d'oferta d'ocupació per els habitants de Sant Jaume.
- Sant Jaume d'Enveja es perfila més com municipi de residència que no pas de treball, especialment per a jubilats de la UE, sense que això suposi que només sigui un espai de residència-dormitori.

2.3. Economia local i mobilitat

2.3.1. Sector primari

Superfície agrària.

Distribució de la superfície (HA)	Sant Jaume d'Enveja 1999		Sant Jaume d'Enveja 1989		Sant Jaume d'Enveja 1982		Catalunya 1999	Catalunya 1989
	núm.	%	núm.	%	núm.	%	%	%
Terres llaurades	4.157	70,53	3.739	99,13	3.761	84,21	35,5	33,9
Pastures permanents	761	12,91	1	0,02	0	0,00	14,7	10,9
Terreny forestal	0	0,00	0	0,00	0	0,00	36,4	39,7
Altres superfícies	976	16,56	32	0,85	705	15,79	13,4	15,5
Total hectàrees	5.894		3.772		4.466		2.303.979	2.471.590

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

**Distribució de la superfície agrícola utilitzada (SAU)
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Total					
	Explot.	ha	Secà		Regadiu	
			Explot.	ha	Explot.	ha
1999	391	4.922	46	832	389	4.090
1989	543	3.740	33	82	543	3.658
1982	697	3.761	69	120	697	3.641

Any	Total			
	Terres llaurades		Pastures permanents	
	Explot.	ha	Explot.	ha
1999	390	4.157	3	765
1989	543	3.739	1	1
1982	697	3.761	0	0

Font: IDESCAT.

Al període 82/99 s'ha produït una concentració de la propietat que es reflecteix en una disminució en més de la meitat (56%) de les explotacions i en l'augment d'un 130% de la superfície de conreada.

Predomina l'agricultura de regadiu amb un 80% del total de terres conreades.

**Dimensió de les explotacions, segons la superfície total.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

	Total		Menys d'1 ha		D'1 a 5 ha		De 5 a 20 ha		De 20 a 100 ha		Més de 100 ha	
	Explot	(1) Ha	Explot	Ha	Explot	Ha	Explot	Ha	Explot	Ha	Explot	Ha
1999	398	5.898	135	70	166	382	70	708	15	644	12	4.096
1989	544	3.772	213	94	221	528	89	825	15	543	6	1.783
1982	700	4.466	245	106	308	755	124	1.052	16	549	7	2.004

(1) Superfície sense forestal.

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

El nombre d'explotacions ha disminuït, especialment les petites explotacions i ha augmentat les grans explotacions de més de 100 Ha en un 71%. En canvi ha augmentat la superfície conreada en un 32%. Això suposa una concentració de la propietat indicadora de majors rendiments.

Les terres conreades representen la gran majoria del conjunt de terres cultivables, és a dir, pràcticament no hi ha erms ni sòl agrícola no cultivat a l'espera d'altre destinació urbanística.

Cal afegir que la immensa majoria de terres llaurades són de regadiu estan destinades a cultius herbacis, especialment arròs i en menor mesura a hortalisses.

**Conreus herbacis: cereals per a gra.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Total		Secà		Regadiu	
	Explot.	ha	Explot.	ha	Explot.	ha
1999	349	3.917	3	1	349	3.915
1989	424	3.207	0	0	424	3.207
1982	554	3.081	0	0	554	3.087

Font: IDESCAT.

**Conreus herbacis: cereals per a gra.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Arròs	
	Total	
	Explot.	ha
1999	342	3.817
1989	398	3.155
1982	508	2.667

Font: IDESCAT.

**Conreus herbacis: cereals per a gra.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Blat de moro					
	Total		Secà		Regadiu	
	Explot.	ha	Explot.	ha	Explot.	ha
1999	19	97	3	1	16	96
1989	57	51	0	0	57	51
1982	107	56	0	0	107	56

Font: IDESCAT.

L'arròs i el blat de moro són els dos tipus de cereals que les condicions de les terres de Sant Jaume d'Enveja permeten. La facilitat d'inundació de les terres facilita el monocultiu d'arròs, que representa el 97,55 % de les terres dedicades a cereals. El conreu de blat de moro es molt menys predominant, només significa el 2,45% de les terres cultivades, però la superfície destinada a aquest cereal ha crescut un 71,42% en el període analitzat.

**Conreus herbacis: hortalisses.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Total		Secà		Regadiu	
	Explot.	ha	Explot.	ha	Explot.	ha
1999	177	109	0	0	177	109
1989	321	426	0	0	321	426
1982	494	450	0	0	494	450

Font: IDESCAT.

**Conreus herbacis: conreus farratgers.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Total		Secà		Regadiu	
	Explot.	ha	Explot.	ha	Explot.	ha
1999	4	4	0	0	4	4
1989	0	0	0	0	0	0
1982	26	10	0	0	26	10

Font: IDESCAT.

**Conreus herbacis: guarets i hortes familiars.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Guarets		Hortes familiars	
	Explot.	ha	Explot.	àrees
1999	0	0	29	105
1989	0	0	14	47
1982	4	4	0	0

Font: IDESCAT.

**Conreus herbacis: flors i plantes ornamentals.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Total		Secà		Regadiu (hivernacles)	
	Explot.	àrees	Explot.	àrees	Explot.	àrees
1999	1	12	0	0	1	12
1989	1	21	0	0	1	21
1982	0	0	0	0	0	0

Font: IDESCAT.

La resta de conreus herbacis es dedica a hortalisses en petites explotacions d'hortes familiars, a farratges i flors i plantes ornamentals. Es destacable que el conreu d'hortalisses es dona en petites explotacions d'hortes familiars que representen el 96,33% de la superfície destinada a hortalisses

**Conreus llenyosos: cítrics.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Total		Taronger		Mandariner		Llimoner		Altres	
	Explot.	ha	Explot.	ha	Explot.	ha	Explot.	ha	Explot.	ha
1999	35	54	27	31	12	21	0	0	1	3
1989	26	23	22	16	7	7	0	0	0	0
1982										

Font: IDESCAT.

**Conreus llenyosos: olivera.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Total		Secà		Regadiu	
	Explot.	ha	Explot.	ha	Explot.	ha
1999	53	67	40	62	15	5
1989	32	65	32	65	0	0
1982	46	75	46	75	0	0

Font: IDESCAT.

Segons es dedueix de l'estructura agrària i de la seva evolució, la principal activitat productiva centra fonamentalment en cultius de l'arròs i els cítrics

Successivament l'agricultura de Sant Jaume d'Enveja, tradicionalment poc diversificada, s'ha anat especialitzant encara més en el cultiu d'arròs, fins a convertir-se pràcticament en monocultiu. El cultiu de l'arròs representa el 93,18% de la superfície conreada. El conreu d'hortalisses hi és present però fonamentalment està orientat a l'abastament familiar i tot fa preveure que no augmentarà.

En el conreu de fruiters es destina a cítrics però només representa el 1,31% . Aquesta xifra es indicadora del que la majoria de terres de conreu de Sant Jaume són inundables i del grau de salinitat de l'aigua de regadiu.

La ramaderia està en segon terme, tot i que des de els anys vuitanta han anat disminuint el nombre d'explotacions. El sector agrícola-ramader ocupava al 2001 el una quarta part de la població activa, 26,65%, mentre que 1996 ocupava a un 33,22%.

En el sector agrari-ramader, l'economia ramadera té menys importància que l'agricultura, seguit però també tendència a la disminució d'explotacions i l'augment dels caps de bestiar.

**Nombre de caps per espècies.
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Bovins		Ovins		Cabrum		Porcins	
	Explot.	Caps	Explot.	Caps	Explot.	Caps	Explot.	Caps
1999	5	159	12	124	0	0	3	1.861
1989	7	165	39	1.009	4	17	6	876
1982	22	228	71	1.292	17	54	12	470

Any	Aviram		Conilles mares		Equins	
	Explot.	Caps	Explot.	Caps	Explot.	Caps
1999	35	126.373	1	3	7	15
1989	23	167.870	0	0	19	26
1982	356	7.255	21	108	44	45

Font: IDESCAT.

**Unitats ramaderes.
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Total		Bovins		Ovins		Cabrum	
	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR
1999	47	2.169	5	114	12	12	0	0
1989	77	1.645	7	103	39	101	4	2
1982	385	551	22	150	71	129	17	5

Any	Porcins		Aviram		Conilles mares		Equins	
	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR
1999	3	558	35	1.472	1	0	7	12
1989	6	246	23	1.178	0	0	19	16
1982	12	99	356	139	21	2	44	27

Font: IDESCAT.

**Unitats ramaderes.
 Montsià. Sèrie temporal.**

Any	Total		Bovins		Ovins		Cabrum	
	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR
1999	423	68.052	26	1.187	70	993	19	63
1989	528	53.762	42	1.272	117	1.059	45	63
1982	1.452	38.734	94	959	222	1.031	74	83

Any	Porcins		Aviram		Conilles mares		Equins	
	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR
1999	112	36.241	191	29.118	45	370	30	77
1989	129	20.756	213	30.416	50	124	59	74
1982	117	11.341	922	25.069	261	56	300	197

Font: IDESCAT.

**Unitats ramaderes.
 Catalunya. Sèrie temporal.**

Any	Total		Bovins		Ovins		Cabrum	
	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR
1999	18.815	2.788.476	5.941	388.144	2.846	87.108	1.847	7.274
1989	31.996	1.924.252	10.018	341.203	3.859	96.567	3.140	6.436
1982	47.394	1.456.548	13.727	260.475	3.964	64.587	2.791	3.320

Any	Porcins		Aviram		Conilles mares		Equins	
	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR	Explot.	UR
1999	7.965	1.594.308	8.670	691.948	5.069	7.952	1.991	11.823
1989	14.142	1.043.457	18.229	425.892	12.686	4.268	3.362	6.430
1982	20.977	708.807	30.282	406.657	24.707	5.340	7.681	7.467

Font: IDESCAT.

En el període 82/99 destaca la concentració d'explotacions i l'augment d'unitats ramaderes. Les explotacions han disminuït en un 80% mentre que les unitats ramaderes s'han gairebé quadruplicat.

Són dominants les explotacions d'aviram i en menor mesura les de bovins. El poc nombre de bestiar oví es indicador de terres poc aptes per a pastures degut al grau de salinitat.

En conjunt el sector agro-ramader és un sector bàsic de l'economia del municipi. Segons es dedueix de l'estructura d'aquest sector i de la seva evolució, s'ha produït una concentració d'explotacions i un augment de la superfície cultivada i del nombre de caps de bestiar. L'activitat productiva agrícola està altament especialitzada en cultius de l'arròs i la ramaderia s'orienta cap l'aviram i el boví..

2.3.2. Empreses i sectors d'activitat

Empreses per règim jurídic

Any	Persona física	Societat anònima	Societat limitada	Comunitat de béns	Societat cooperativa	Altres	Total
2002	144	3	47	17	10	4	225
2001	144	3	42	22	10	2	223
2000	139	3	36	23	9	2	212
1999	134	3	30	23	10	2	202
1998	135	3	25	26	9	2	200
1997	132	3	25	25	8	4	197
1996	132	2	23	24	8	3	192
1995	132	3	20	25	6	3	189
1994	141	4	11	25	5	6	192

Font: IDESCAT.

Mentre les persones físiques es mantenen estables, les societats limitades tenen un increment de més del doble en els darrers 5 anys. Aquest fet es podria relacionar amb l'increment de l'activitat constructora al terme municipal.

**Establiments d'empreses i professionals per grans sectors d'activitat (IAE)
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal**

Any	Indústria	Construcció	Comerç al detall	Serveis, llevat comerç detall	Professionals i artistes	Total
2002	17	72	61	104	13	267
2001	20	64	62	108	14	268
2000	20	58	65	111	15	269
1999	17	51	64	109	10	251
1998	16	50	63	105	11	245
1997	16	46	59	101	13	235
1996	18	42	56	103	12	231
1995	16	29	58	104	13	220
1994	14	42	56	107	11	230
Increment 2002/1994	17,64%	41,66%	8,19%	-2,82%	27,28%	16,08%

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

S'observa un creixement moderat del nombre d'empreses i de professionals, excepte del sector de la construcció que s'ha dinamitzat especialment a partir de l'any 2000. En canvi es registre un lleuger retrocés del sector comercial i serveis. En conjunt la dinàmica empresarial del municipi és indicadora d'un cert creixement econòmic. En aquest sentit la dinàmica del sector de la construcció indica és indicadora d'una expectativa de creixement demogràfic i especialment turístic.

**Establiments d'empreses i professionals per grans sectors d'activitat (IAE)
Montsià. Sèrie temporal**

Any	Indústria	Construcció	Comerç al detall	Serveis, llevat comerç detall	Professionals i artistes	Total
2002	488	882	1.198	2.263	487	5.318
2001	494	845	1.203	2.172	504	5.218
2000	487	787	1.256	2.138	488	5.156
1999	480	735	1.253	2.069	467	5.004
1998	476	675	1.217	2.003	445	4.816
1997	448	638	1.176	1.959	438	4.659
1996	454	603	1.144	1.909	426	4.536
1995	452	576	1.123	1.864	422	4.437
1994	446	483	1.089	1.774	386	4.178
Increment 2002/1994	9,01%	82,60%	10,00%	41,65%	21,16%	27,28%

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

**Establiments d'empreses i professionals per grans sectors d'activitat (IAE)
Catalunya. Sèrie temporal**

Any	Indústria	Construcció	Comerç al detall	Serveis, llevat comerç detall	Professionals i artistes	Total
2002	58.778	78.893	115.640	260.138	91.368	604.817
2001	59.194	75.286	116.653	254.656	89.954	595.743
2000	60.127	71.585	117.745	247.408	87.150	584.015
1999	60.188	66.592	117.718	237.459	83.435	565.392
1998	60.647	62.967	119.896	234.920	84.103	562.533
1997	59.932	59.941	119.501	224.608	79.231	543.213
1996	59.435	53.562	121.510	218.259	80.265	533.031
1995	59.514	52.961	120.052	211.202	76.747	520.476
1994	56.902	46.689	115.500	197.023	70.560	486.674
Increment 2002/1994	3,30%	68,98%	0,12%	32,03%	29,49%	24,28%

Font: IDESCAT i elaboració pròpia..

En general, l'evolució dels establiments és bastant paral·lela entre Sant Jaume d'Enveja, la del conjunt comarcal, de la global catalana, excepte en el camp dels serveis, on s'observa una lleugera disminució local.

**Establiments d'empreses industrials per branques d'activitat (IAE).
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Energia i aigua	Química i metall	Transform. metalls	Productes alimentaris	Tèxtil i confecció	Edició i mobles	Indústria NCAA	Total
2002	0	2	3	3	2	6	1	17
2001	0	2	3	4	4	6	1	20
2000	0	1	4	4	4	6	1	20
1999	0	1	2	4	4	5	1	17
1998	0	0	3	4	4	4	1	16
1997	0	0	3	4	4	4	1	16
1996	0	1	4	4	4	4	1	18
1995	0	1	2	4	4	4	1	16
1994	0	0	2	4	4	3	1	14
Increment 2002/1994	0%	100%	50%	-25%	-50%	100%	0%	21,40%

Font: IDESCAT i elaboració pròpia..

La dinàmica per sectors és molt moderada en valors absoluts malgrat que si és consideren la variació percentual és molt elevada. En conjunt però es denota una certa dinamització del sector industrial, encara que en el conjunt de l'economia del municipi el sector secundari no sigui dels més dinàmics.

**Establiments d'empreses de comerç al detall per branques d'activitat (IAE)
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Productes alimentaris	Roba i calçat	Articles per la llar	Llibres i periòdics	Productes químics	Material transport	Comerç NCAA	Total
2002	24	5	7	1	7	0	17	61
2001	23	5	7	1	7	0	19	62
2000	28	5	7	1	8	0	16	65
1999	25	6	7	2	8	0	16	64
1998	25	6	6	1	9	0	16	63
1997	25	5	3	2	8	0	16	59
1996	26	5	3	1	7	0	14	56
1995	25	8	2	2	7	0	14	58
1994	24	10	2	1	8	0	11	56
Increment 2002/1994	0%	-50%	250%	0%	-12%	-%	55%	8,92%

Font: IDESCAT i elaboració pròpia..

És notable l'increment dels comerços d'articles per la llar. Molt probablement l'increment d'aquest tipus de comerç estigui relacionat amb l'expectativa de creixement demogràfic i de la oferta d'habitatge per turisme.

**Establiments d'empreses de serveis (no detall) per branques d'activitat (IAE)
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Comerç engròs	Hostaleria	Transp. i comunic.	Mediació financera	Serveis empresa	Serveis personal	Immob. i altres	Total
2002	9	19	35	3	3	32	3	104
2001	9	19	34	3	1	36	6	108
2000	14	17	33	3	1	37	6	111
1999	13	19	30	3	1	37	6	109
1998	13	17	28	3	2	35	7	105
1997	14	17	26	3	2	33	6	101
1996	13	19	25	3	2	35	6	103
1995	13	17	24	2	2	40	6	104
1994	12	20	23	2	1	41	8	109
Increment 2002/1994	-25%	-5%	52%	50%	200%	-22%	-62%	-4,58%

Font: IDESCAT i elaboració pròpia..

**Professionals i artistes per branques d'activitat (IAE)
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Agricultura i ramaderia	Indústria	Construc.	Comerç i turisme	Serveis a empreses	Serveis personals	Artistes	Total
2002	1	0	1	1	3	7	0	13
2001	1	0	1	1	2	9	0	14
2000	1	0	1	0	2	11	0	15
1999	1	0	0	0	2	7	0	10
1998	1	0	1	0	1	8	0	11
1997	1	0	1	0	1	10	0	13
1996	1	0	1	0	1	9	0	12
1995	1	0	0	0	2	10	0	13
1994	1	0	1	0	1	8	0	11
Incre. 02/94	0%	-%	0%	100%	200%	-12%	-%	18,18%

Font: IDESCAT i elaboració pròpia..

**Superfície dels establiments d'empreses (m²)
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Indústria	Comerç al detall	Serveis, llevat comerç al detall
2002	7.040	4.425	15.910
2001	7.905	4.543	16.524
2000	2.843	3.122	22.900
1999	2.613	3.082	23.255
1998	2.511	2.908	23.138
1997	2.469	2.575	29.653
1996	2.590	2.449	29.860
1995	2.428	2.258	29.068
Increment 2002/1994	27,97%	51,02%	-45,26%

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

La superfície destinada a indústria experimenta un important creixement en els darrers 5 anys, gairebé triplicant-se.

El creixement més fort va ser durant el període 2000-2001 on es va quasi triplicar arribant al màxim.

La superfície destinada al comerç al detall s'ha duplicat gairebé i en canvi el sector serveis s'ha mantingut fortament a la baixa des del 2000.

**Restaurants.
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Restaurants-Bar	Restaurants	Total
2000	4	0	4
1997	5	0	5
1996	5	0	5
1995	5	0	5

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

**Establiments hotelers per tipus i categoria. Nombre i places.
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	1 estrella		2 estrelles		3 estrelles		4 estrelles		5 estrelles		Total	
	nº	places	nº	places	nº	places	nº	places	nº	places	nº	places
2005	0	0	1	10	0	0	0	0	0	0	1	10
2004	0	0	1	10	0	0	0	0	0	0	1	10
2003	0	0	1	10	0	0	0	0	0	0	1	10
2002	0	0	1	10	0	0	0	0	0	0	1	10
2000	0	0	1	10	0	0	0	0	0	0	1	10
1997	0	0	1	10	0	0	0	0	0	0	1	10
1991	0	0	1	10	0	0	0	0	0	0	1	10
1981	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

Al 1981 (darrera dada disponible) hi havia 72 places de càmping que desapareixen al 82.

**Residències i cases de pagès. Nombre i places.
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Allotjament independent		Masies		Cases de poble		Total	
	nº	places	nº	places	nº	places	nº	places
2005	4	29	0	0	0	0	4	29
2004	3	25	0	0	0	0	3	25
2003	3	25	0	0	0	0	3	25
2002	3	25	0	0	0	0	3	25
2000	3	25	0	0	0	0	3	25

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

La disponibilitat hotelera no s'ha modificat des del 1991. Des deleshores, només hi ha un hotel de dues estrelles amb 10 places. En canvi, des del 2000 comença a haver-hi residències per a turisme rural, vinculats segurament amb la visita al Parc Natural de Delta de l'Ebre. Hi ha 4 allotjaments independents amb un total de 29 places. La oferta de restauració també és molt baixa, només existeixen al municipi i 4 restaurants-bar.

Tot indica que el sector turístic de Sant Jaume està molt poc desenvolupat i molt poc equipat.

2.3.3. Població activa i sectors d'activitat

Població per relació amb l'activitat Sant Jaume d'Enveja.

Any	2001		1996		1991		1986	
	nº	%	nº	%	nº	%	nº	%
Total població	3.309	100	3.352	100	3.429	100	3.487	100
Població >= 16 anys	2.854		2.821		2.734			
Ocupats	1.455	96,2	1.168	80,9	1.197	87,5	1.225	92,9
No ocupats	58	3,8	275	19,1	171	12,5	94	7,1
Total actius	1.513	45,7	1.443	43,0	1.368	39,9	1.319	37,8
Total no actius	1.796	54,3	1.909	57,0	2.061	60,1	2.168	62,2

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

Durant el període analitzat, la població activa s'incrementa percentualment del 37,8% al 45,7% de la total, i en número absolut augmenta en 194.

Mentrestant, els no ocupats disminueixen considerablement des del 1996, la punta més alta amb un 19,1%, fins a un mínim del 3,8% al 2001.

Atur registrat. Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.

Any	Atur
2006	82
2005	86
2004	87
2003	62
2002	74
2001	70
2000	77
1999	77
1998	85
1997	120
1996	123
1995	159
1994	175
1993	207
1992	142
1991	143
1990	225
1989	251
1988	166
1987	232
1986	166
1985	165
1984	208
1983	165

Font: IDESCAT.

La taula de població activa en relació a la d'atur registrat mostra diferències considerables entre població no ocupada i població aturada. De tota manera les puntes més altes d'atur es registren entre el 1984 i 1997 i mínims entorn del 2001 coincidint amb la tendència estructural de la població activa.

**Ocupats per grans sectors d'activitat. Població de 16 anys i més.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Ocupats								Total	
	Agricultura		Indústria		Construcció		Serveis			
2001	382	26,25%	177	12,16%	416	28,59%	480	32,99%	1.455	100%
1996	388	33,22%	201	17,21%	225	19,26%	354	30,31%	1.168	100%
1991	385	32,16%	195	16,29%	315	26,32%	302	25,23%	1.197	100%

Font: IDESCAT i el-laboració pròpia..

Destaca el pes decreixent de la indústria, paral·lel a l'increment de la població dedicada a la construcció.

El sector agrícola-ramader ocupava al 2001 el una quarta part de la població activa, 26,65%, mentre que 1996 ocupava a un 33,22%.

Al 2001, l'activitat industrial es centrava principalment en petites empreses, el 53% de les quals són empreses personals i ocupava només el 12,16% de la població activa amb tendència a la disminució, ja que al 1996 ocupava a un 17,21% dels actius. Més significatiu és el sector de la construcció que, amb 72 empreses, tendeix a créixer; al 1996 ocupava el 19,26% de la població activa i actualment ocupa el 28,59%.

El sector del comerç i dels serveis, al 2001, també estava repartit en petites empreses i ocupava a un 33% de la població sobre el total de la població ocupada.

2.3.4. Variables macroeconòmiques bàsiques

**Parc d'automòbils
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal**

Per tipus de vehicle	1991	1996	2003	2004
Turismes	844	1.047	1.414	1.487
Motos	74	82	88	92
Altres	452	489	695	720
Total vehicles automòbils	1.370	1.618	2.197	2.299
Vehicles / 1000 habitants	401,00	482,42	666,56	698,35
Turismes / 1000 habitants	246,13	312,35	429,00	451,70

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

**Parc d'automòbils
 Catalunya. Sèrie temporal**

Per tipus de vehicle	1991	1996	2001	2003
Turismes	2.222.295	2.479.586	2.935.388	2.984.676
Motos	329.118	368.317	417.754	420.433
Altres	502.241	609.900	768.935	815.197
Total vehicles automòbils	3.053.654	3.457.803	4.122.077	4.220.206
Vehicles/1000 habitants	503,95	567,78	649,85	629,49
Turismes/1000 habitants	366,75	407,15	462,77	445,20

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

Fins el 1996 la motorització relativa de Sant Jaume d'Enveja és una mica inferior a la de Catalunya, però s'igualava a partir del 2001, excedint-la inclòs al 2003. Aquest augment de la taxa de motorització és pot explicar per la falta de transport públic i perquè l'àmbit del mercat de treball de Sant Jaume sobrepassa amb escreix l'àmbit municipal.

Entitats financeres

Per tipus d'entitat	Sant Jaume d'Enveja			Montsià			Catalunya		
	2002	1990	1977	2002	1990	1977	2002	1990	1977
Bancs	1		0	19		20	2.265	3.960	1.515
Caixes	2		0	39		22	4.857	3.753	2.082
Total oficines	3		0	58		42	7.122	7.713	3.597

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

L'aparició d'oficines bancàries al 2002 és indicador d'una reactivació econòmica del conjunt del municipi de Sant Jaume d'Enveja.

**Impost sobre béns immobles urbans (IBI).
 Milers d'euros.**

	Sant Jaume d'Enveja			Montsià			Catalunya		
	2004	1996	1991	2004	1996	1991	2003	1996	1991
Nombre de rebuts	2.186	2.055	1.711	45.232	36.742	31.745	4.596.807	3.788.134	3.307.129
Quota íntegra	322	206	107	7.991	4.519	2.396	1.171.723	764.641	474.297
Deute tributari	322	206	107	7.892	4.269	2.376	1.152.438	740.628	438.227

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

**Impost sobre béns immobles rústics (IBI).
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal**

Any	Nombre de contribuents	Nombre d'exempts	Nombre titulars cadastre	Base imposable (milers d'€)	Quota (€)	Sup. imposable (ha)
2003	1.189	28.605	228.764	6.072
2002	889	196	1.085	26.329	210.594	5.340
2001	914	225	1.139	26.050	208.396	5.251
2000	911	228	1.139	25.578	204.626	5.250
1999	920	219	1.139	25.059	200.479	5.249
1998	915	222	1.137	24.687	197.499	5.215
1997	896	229	1.125	23.838	190.713	4.373
1996	885	235	1.120	21.953	175.621	5.132
1995	876	234	1.110	21.240	169.918	5.133
1994	866	238	1.104	20.517	164.136	5.132
1993	899	288	1.187	20.260	147.897	5.174
1992	893	295	1.188	19.277	140.720	5.172
1991	877	312	1.189	18.341	108.212	4.913

Font: IDESCAT.
 (...) secret estadístic

**Impost sobre béns immobles rústics (IBI).
 Montsià. Sèrie temporal**

Any	Nombre de contribuents	Nombre d'exempts	Nombre titulars cadastre	Base imposable (milers d'€)	Quota (€)	Sup. imposable (ha)
2003	23.300	168.139	1.262.292	70.099
2002	11.327	10.999	22.326	152.391	1.170.347	69.368
2001	11.316	11.268	22.584	145.420	1.107.336	58.573
2000	11.319	11.264	22.583	143.354	1.082.939	58.580
1999	11.355	11.521	22.876	136.815	1.011.383	57.961
1998	11.251	11.552	22.803	131.876	899.951	57.811
1997	11.062	11.616	22.678	126.735	858.101	36.173
1996	10.933	11.684	22.617	120.461	804.743	57.425
1995	10.738	11.802	22.540	115.619	758.182	57.070
1994	10.553	11.847	22.400	111.400	722.801	56.903
1993	10.452	11.973	22.425	108.411	677.388	56.940
1992	13.483	12.194	25.677	103.131	643.930	50.463
1991	9.925	13.232	23.157	98.034	524.220	49.555

Font: IDESCAT.

**Impost sobre béns immobles rústics (IBI).
 Catalunya. Sèrie temporal**

Any	Nombre de contribuents	Nombre d'exempts	Nombre titulars cadastre	Base imposable (milers d'€)	Quota (€)	Sup. imposable (ha)
2003	400.810	1.993.164	10.002.090	3.083.152
2002	169.103	203.764	372.867	1.744.807	10.960.611	3.098.465
2001	167.963	205.690	373.653	1.678.966	10.462.149	2.269.463
2000	166.832	206.221	373.053	1.637.743	10.102.119	2.253.992
1999	165.854	207.652	373.506	1.598.722	9.638.629	2.234.163
1998	164.630	208.148	372.778	1.561.828	9.305.243	2.227.234
1997	161.713	208.781	370.494	1.501.407	8.901.193	2.196.482
1996	159.218	208.734	367.952	1.451.788	8.450.651	2.182.336
1995	158.835	210.928	369.763	1.408.905	8.080.511	2.191.187
1994	154.387	218.209	372.596	1.355.028	7.733.949	2.177.016
1993	151.676	226.913	378.589	1.291.845	7.256.283	2.175.936
1992	149.393	229.386	378.779	1.160.123	6.491.573	2.313.338
1991	140.773	233.780	374.803	1.087.810	5.917.721	2.291.261

Font: IDESCAT.

Impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF).

Rendiments declarats (%)	Sant Jaume d'Enveja			Montsià			Catalunya		
	1998	1991	1986	1998	1991	1986	1998	1991	1986
Del treball	79,67	74,83	60,89	76,18	68,49	61,44	83,74	75,46	75,41
D'empresaris	18,41	15,49	20,48	16,58	13,63	17,79	7,10	7,50	9,15
De professionals	0,99	0,97	0,93	2,90	3,15	2,94	4,02	3,80	3,44
D'agricultors	-	4,85	10,03	-	3,64	6,44	-	0,59	0,95
D'altres	0,93	3,83	7,64	4,33	11,07	11,36	5,15	12,63	11,04

Font: IDESCAT.

Rendiments mitjans declarats (en Euros) per contribuent

Sant Jaume d'Enveja			Montsià			Catalunya		
1998	1991	1986	1998	1991	1986	1998	1991	1986
9.417	8.011	4.940	11.082	9.465	6.629	15.025	14.033	9.904

Font: IDESCAT.

Quota mitjana pagada (en Euros) per contribuent.

Sant Jaume d'Enveja			Montsià			Catalunya		
1998	1991	1986	1998	1991	1986	1998	1991	1986
931	733	378	1.382	1.105	721	2.566	2.428	1.514

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

Els rendiments mitjans declarats són inferiors en un 15,02% als del conjunt comarcal i un 37,32% inferiors als de Catalunya. Així mateix, la quota mitjana pagada per contribuent és inferior en 15,75% a la del conjunt del Montsià i un 63,72% inferior a la del conjunt de Catalunya

Impost sobre el patrimoni de les persones físiques (IPPF).

	Sant Jaume d'Enveja		Montsià		Catalunya	
	1996	1991	1996	1991	1996	1991
Actius reals (%)	59,95	76,56	44,74	56,96	43,09	47,75
Actius financers (%)	40,05	23,44	55,26	43,04	56,91	52,25
Patrimoni total declarat (€)	162.633	107.659	240.416	156.136	314.317	207.974

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

El patrimoni total declarat de Sant Jaume d'Enveja és inferior al conjunt comarcal en un 32,53 i en un 48,25% a la del conjunt de Catalunya.

El conjunt de dades macro-econòmiques indiquen que els nivells econòmics de Sant Jaume d'Enveja es troben lluny de assolir els comarcal i encara més lluny els mitjans de Catalunya. No obstant això entre el 1991 i 1996 han experimentat un creixement lleugerament inferior al de la comarca i igual al de la mitjana de Catalunya. Es pot dir doncs que a Sant Jaume, tot i que es mantenen els nivells inferiors de rendes respecte de la comarca i de Catalunya, no decreixen els nivells econòmics sino que segueixen al mateix ritme que el del conjunt del país.

2.3.5. Mobilitat per motius de treball

Mobilitat obligada per desplaçaments residència-treball. Distribució per mitjà de transport.

Sant Jaume d'Enveja. 2001

	Mitjà de transport						TOTAL	No aplicable
	Només individual	Només col·lectiu	Només altres	Individual i col·lectiu	Individual i altres	Col·lectiu i altres		
Desplaçaments dins	442	1	14	0	0	0	495	38
Desplaçaments a fora	729	3	4	1	0	0	960	223
Despl. des de fora	78	1	0	0	0	0	83	4
Total generats	1.171	4	18	1	0	0	1.455	261
Total atrets	520	2	14	0	0	0	578	42
Diferència atrets/generats	-651	-2	-4	-1	0	0	-877	-219

Font: IDESCAT.

Mobilitat obligada per desplaçaments residència-treball. Distribució per mitjà de transport.

Sant Jaume d'Enveja. 1996

	Mitjà de transport			
	Col·lectiu	Privat	Altres	TOTAL
Desplaçaments dins	21	412	118	551
Desplaçaments a fora	34	582	1	617
Despl. des de fora	7	121	0	128
Total generats	55	994	119	1.168
Total atrets	28	533	118	679
Diferència atrets/generats	-27	-461	-1	-489

Font: IDESCAT.

Mobilitat obligada per desplaçaments residència-treball. Distribució per mitjà de transport.

Sant Jaume d'Enveja. 1991

	Mitjà de transport			
	Col·lectiu	Privat	Altres	TOTAL
Desplaçaments dins	55	460	151	666
Desplaçaments a fora	17	508	6	531
Despl. des de fora	16	203	20	239
Total generats	72	968	157	1.197
Total atrets	71	663	171	905
Diferència atrets/generats	-1	-305	14	-292

Font: IDESCAT.

Mobilitat obligada per desplaçaments residència-treball. Distribució per mitjà de transport.

Sant Jaume d'Enveja. 1986

	Mitjà de transport			
	Col·lectiu	Privat	Altres	TOTAL
Desplaçaments dins	9	529	199	737
Desplaçaments a fora	7	454	9	470
Despl. des de fora	6	81	2	89
Total generats	16	983	208	1.207
Total atrets	15	610	201	826
Diferència atrets/generats	-1	-373	-7	-381

Font: IDESCAT.

**Desplaçaments residència-treball. Distribució per mitjà de transport.
 Sant Jaume d'Enveja. 2001.**

	Mitjà de transport							TOTAL
	Només individual	Només col·lectiu	Individual i col·lectiu	A peu	Altres mitjans	No es desplaça	No aplicable	
Desplaçaments interns	349	1	0	93	14	38	0	495
Desplaçaments a altres municipis	729	3	1	0	4	0	223	960
Amposta	294	1	0	0	3	0	6	304
Tortosa	119	0	1	0	0	0	5	125
Deltebre	66	0	0	0	0	0	1	67
Sant Carles de la Ràpita	40	0	0	0	0	0	3	43
Tarragona	36	1	0	0	1	0	4	42
Barcelona	3	1	0	0	0	0	23	27
L'Aldea	24	0	0	0	0	0	1	25
Alcanar	21	0	0	0	0	0	0	21
Roquetes	12	0	0	0	0	0	0	12
La Senia	7	0	0	0	0	0	2	10
Santa Bàrbara	9	0	0	0	0	0	0	9
Ulldecona	9	0	0	0	0	0	0	9
Camarles	7	0	0	0	0	0	1	8
Lleida	2	0	0	0	0	0	4	6
Cambrils	4	0	0	0	0	0	2	6
L'Ampolla	6	0	0	0	0	0	0	6
L'Ametlla de Mar	5	0	0	0	0	0	0	5
Masdenverge	5	0	0	0	0	0	0	5
Reus	5	0	0	0	0	0	0	5
Salou	2	0	0	0	0	0	3	5
Resta de Catalunya	38	0	0	0	0	0	13	51
Fora de Catalunya	15	0	0	0	0	0	23	38
Desplaçaments a varis municipis	0	0	0	0	0	0	131	131
Despl. des d'altres municipis	78	1	0	0	0	0	4	83
Deltebre	31	0	0	0	0	0	3	34
Amposta	17	0	0	0	0	0	0	17
Sant Carles de la Ràpita	9	0	0	0	0	0	0	9
Santa Bàrbara	6	0	0	0	0	0	0	6
Alcanar	3	0	0	0	0	0	0	3
Barcelona	1	1	0	0	0	0	0	2
El Pinell de Brai	2	0	0	0	0	0	0	2
Roquetes	2	0	0	0	0	0	0	2
Tortosa	2	0	0	0	0	0	0	2
Corbera de Llobregat	1	0	0	0	0	0	0	1
Calafell	1	0	0	0	0	0	0	1
Godall	0	0	0	0	0	0	1	1
Masdenverge	1	0	0	0	0	0	0	1
El Vendrell	1	0	0	0	0	0	0	1
L'Aldea	1	0	0	0	0	0	0	1
Total despl. generats en el municipi	1.078	4	1	93	18	38	223	1.455
Total despl. atrets pel municipi	427	2	0	93	14	38	4	578
Diferència entrades / sortides	-651	-2	-1	0	-4	0	-219	-877

Font: IDESCAT.

Els desplaçaments cap a fora del municipi son 12 vegades superiors als desplaçaments que atreu.

**Desplaçaments residència-treball. Distribució per mitjà de transport.
 Sant Jaume d'Enveja. 1996.**

	Mitjans de transport			
	Col·lectiu	Individual	Altres	Total
Desplaçaments interns	0	433	118	551
Desplaçaments a altres municipis	4	612	1	617
Amposta	0	295	0	295
Tortosa	0	82	1	83
Alcanar	0	36	0	36
Deltebre	0	36	0	36
Sant Carles de la Ràpita	0	31	0	31
L'Aldea	0	27	0	27
Barcelona	2	11	0	13
Roquetes	0	10	0	10
La Sènia	0	9	0	9
L'Ametlla de Mar	0	6	0	6
Tarragona	0	6	0	6
Godall	0	3	0	3
Reus	0	3	0	3
Santa Bàrbara	0	3	0	3
La Secuita	0	3	0	3
Palau-solità i Plegamans	0	2	0	2
Santa Perpètua de Mogoda	0	1	0	2
Sarroca de Lleida	0	1	0	2
Camarles	0	1	0	2
L'Ampolla	0	2	0	2
Resta de Catalunya	1	11	0	12
Fora de Catalunya	0	31	0	31
Desplaçament des d'altres municipis	0	128	0	128
Deltebre	0	45	0	45
Amposta	0	24	0	24
Tortosa	0	15	0	15
Sant Carles de la Ràpita	0	11	0	11
L'Aldea	0	5	0	5
Roquetes	0	4	0	4
Sant Jaume dels Domenys	0	4	0	4
Vilafranca del Penedès	0	3	0	3
La Sènia	0	3	0	3
Montgat	0	2	0	2
La Bisbal del Penedès	0	2	0	2
Barcelona	0	1	0	1
Alcanar	0	1	0	1
L'Ametlla de Mar	0	1	0	1
L'Arboç	0	1	0	1
Llorenç del Penedès	0	1	0	1
Mas de Barberans	0	1	0	1
Masdenverge	0	1	0	1
Santa Bàrbara	0	1	0	1
Ulldecona	0	1	0	1
Resta de Catalunya	0	1	0	1
Total desplaçaments generats en el municipi	4	1.045	119	1.168
Total desplaçaments atrets pel municipi	0	561	118	679
Diferència entrades i sortides	-4	-484	-1	-489

Font: IDESCAT

**Desplaçaments residència-treball. Distribució per mitjà de transport.
 Sant Jaume d'Enveja. 1991.**

	Mitjans de transport			
	Col·lectiu	Individual	Altres	Total
Desplaçaments interns	55	460	151	666
Desplaçaments a altres municipis	17	508	6	531
Amposta	0	262	1	263
Tortosa	5	62	2	69
L'Aldea	0	36	0	36
Deltebre	2	28	1	31
Barcelona	4	19	1	24
Sant Carles de la Ràpita	0	23	0	23
Alcanar	0	15	0	15
Santa Bàrbara	2	9	0	11
Sant Jaume dels Domenys	0	7	0	7
Roquetes	1	4	0	5
L'Ametlla de Mar	0	4	0	4
La Sènia	0	3	0	3
Tarragona	0	2	1	3
L'Hospitalet de Llobregat	1	1	0	2
Sant Pere de Ribes	0	2	0	2
Camarles	0	2	0	2
Granollers	0	1	0	1
Manresa	0	1	0	1
Martorell	1	0	0	1
Mataró	0	1	0	1
Resta de Catalunya	1	14	0	15
Fora de Catalunya	0	12	0	12
Desplaçament des d'altres municipis	16	203	20	239
Deltebre	7	72	0	79
Amposta	3	42	3	48
Sant Jaume dels Domenys	0	20	11	31
L'Ampolla	0	18	0	18
Tortosa	1	10	1	12
Sant Carles de la Ràpita	3	8	0	11
L'Aldea	0	7	0	7
Banyeres del Penedès	0	4	1	5
L'Arboç	0	1	3	4
La Sènia	0	2	1	3
El Perelló	0	3	0	3
Barcelona	1	1	0	2
Font-Rubí	0	2	0	2
Alcanar	0	2	0	2
Masdenverge	0	2	0	2
Santa Bàrbara	0	2	0	2
Camarles	0	2	0	2
Cruïlles, Monells i St. Sadurní de l'Heura	0	1	0	1
Botarell	0	1	0	1
Flix	1	0	0	1
Resta de Catalunya	0	3	0	3
Total desplaçaments generats en el municipi	72	968	157	1.197
Total desplaçaments atrets pel municipi	71	663	171	905
Diferència entrades i sortides	-1	-305	14	-292

Font: IDESCAT

**Nombre de viatges diaris per anar a treballar. Població ocupada de 16 anys i més.
 Sant Jaume d'Enveja.**

Any	No es desplaça	Un	Dos o més	No aplicable	Total
2001	92	563	631	169	1.455

Font: IDESCAT

**Temps de desplaçament per anar a treballar. Població ocupada de 16 anys i més.
 Sant Jaume d'Enveja.**

Any	Menys de 10 min.	De 10 a 20 min.	De 21 a 30 min.	De 31 a 45 min.	De 45 min. a 1 hora.	D'1 hora a 1 1/2 hores	Més de 1 1/2 hores	No aplicable	Total
2001	465	294	201	128	31	58	17	261	1.455

Font: IDESCAT

La utilització del transport col·lectiu és pràcticament insignificant; amb valors absoluts varia de 17 persones que al 1991 l'utilitzaven a 3 que ho fan al 2001, sobre un total d'uns 960 desplaçaments cap a fora del municipi. Les 71 persones que van a treballar a Sant Jaume d'Enveja des de fora es desplacen sempre en transport privat.

2.3.6. Mobilitat per motius d'estudi.

**Mobilitat obligada per desplaçaments residència-estudi. Població de 16 anys i més.
 Distribució per mitjà de transport.
 Sant Jaume d'Enveja. 2001**

	Mitjà de transport						TOTAL	No aplicable
	Només individual	Només col·lectiu	Només altres	Individual i col·lectiu	Individual i altres	Col·lectiu i altres		
Desplaçaments dins	0	0	0	0	0	0	3	3
Desplaçaments a fora	24	31	2	1	0	0	86	28
Despl. des de fora	1	0	0	0	0	0	1	0
Total generats	24	31	2	1	0	0	89	31
Total atrets	1	0	0	0	0	0	4	3
Diferència atrets/generats	-23	-31	-2	-1	0	0	-85	-28

Font: IDESCAT

**Mobilitat obligada per desplaçaments residència-estudi. Distribució per mitjà de transport.
 Sant Jaume d'Enveja. 1996**

	Mitjà de transport			
	Col·lectiu	Privat	Altres	TOTAL
Desplaçaments dins	0	302	71	373
Desplaçaments a fora	71	128	2	201
Despl. des de fora	0	20	0	20
Total generats	71	430	73	574
Total atrets	0	322	71	393
Diferència atrets/generats	-71	-108	-2	-181

Font: IDESCAT.

Mobilitat obligada per desplaçaments residència-estudi. Distribució per mitjà de transport.

Sant Jaume d'Enveja. 1991

	Mitjà de transport			
	Col·lectiu	Privat	Altres	TOTAL
Desplaçaments dins	22	303	198	523
Desplaçaments a fora	112	46	13	171
Despl. des de fora	16	8	17	41
Total generats	134	349	211	694
Total atrets	38	311	215	564
Diferència atrets/generats	-96	-38	4	-130

Font: IDESCAT.

Mobilitat obligada per desplaçaments residència-estudi. Distribució per mitjà de transport.

Sant Jaume d'Enveja. 1986

	Mitjà de transport			
	Col·lectiu	Privat	Altres	TOTAL
Desplaçaments dins	0	223	334	557
Desplaçaments a fora	66	45	1	112
Despl. des de fora	2	0	0	2
Total generats	66	268	335	669
Total atrets	2	223	334	559
Diferència atrets/generats	-64	-45	-1	-110

Font: IDESCAT.

Desplaçaments residència-estudi. Estudiants de 16 i més anys que no treballen. Distribució per mitjà de transport.

Sant Jaume d'Enveja. 2001.

	Mitjà de transport							TOTAL
	Només individual	Només col·lectiu	Individual i col·lectiu	a peu	altres mitjans	no es desplaça	No aplicable	
Desplaçaments interns	0	0	0	0	0	3	0	3
Desplaçaments a altres municipis	24	31	1	0	2	0	28	86
Ampostà	13	26	0	0	1	0	2	43
Tarragona	1	2	0	0	0	0	10	13
Tortosa	6	3	0	0	0	0	1	10
Barcelona	0	0	0	0	0	0	7	7
Deltebre	4	0	0	0	1	0	0	5
Reus	0	0	0	0	0	0	2	2
Manresa	0	0	0	0	0	0	1	1
Vic	0	0	0	0	0	0	1	1
Lleida	0	0	0	0	0	0	1	1
Cambrils	0	0	0	0	0	0	1	1
Fora de Catalunya	0	0	0	0	0	0	2	2
Despl. des d'altres municipis	1	0	0	0	0	0	0	1
Terrassa	1	0	0	0	0	0	0	1
Total despl. generats en el municipi	24	31	1	0	2	3	28	89
Total despl. atrets pel municipi	1	0	0	0	0	3	0	4
Diferència entrades / sortides	-23	-31	-1	0	-2	0	-28	-85

Font: IDESCAT

**Desplaçaments residència-estudi. Distribució per Sexe. Escolars de 3 a 15 anys.
 Sant Jaume d'Enveja. Curs 2001-2002**

	Sexe		Total
	Homes	Dones	
Desplaçaments interns	120	114	234
Desplaçaments a altres municipis	69	66	135
Amposta	58	57	115
Deltebre	9	5	14
Tortosa	1	2	3
Lleida	1	1	2
Aiguamúrcia	0	1	1
Fora de Catalunya	0	0	0
Desplaçament des d'altres municipis	1	3	4
Tortosa	0	2	2
Amposta	1	0	1
Uldecona	0	1	1
Total desplaçaments generats en el municipi	189	180	369
Total desplaçaments atrets pel municipi	121	117	238
Diferència entrades i sortides	-68	-63	-131

Font: IDESCAT

**Desplaçaments residència-estudi. Distribució per mitjà de transport.
 Sant Jaume d'Enveja. 1996.**

	Mitjans de transport			Total
	Col·lectiu	Individual	Altres	
Desplaçaments interns	0	302	71	373
Desplaçaments a altres municipis	44	155	2	201
Deltebre	0	66	0	66
Amposta	3	55	0	58
Tarragona	13	23	0	36
Tortosa	4	8	2	14
Barcelona	13	0	0	13
Cerdanyola del Vallès	4	0	0	4
Terrassa	2	0	0	2
Lleida	2	0	0	2
Sant Jaume dels Domenys	0	2	0	2
Vilanova i la Geltrú	1	0	0	1
Cambrils	1	0	0	1
Reus	1	0	0	1
Fora de Catalunya	0	1	0	1
Desplaçament des d'altres municipis	0	20	0	20
Amposta	0	7	0	7
Tortosa	0	7	0	7
Sant Jaume dels Domenys	0	3	0	3
Santa Bàrbara	0	3	0	3
Total desplaçaments generats en el municipi	44	457	73	574
Total desplaçaments atrets pel municipi	0	322	71	393
Diferència entrades i sortides	-44	-135	-2	-181

Font: IDESCAT

**Desplaçaments residència-estudi. Distribució per mitjà de transport.
 Sant Jaume d'Enveja. 1991.**

	Mitjans de transport			
	Col·lectiu	Individual	Altres	Total
Desplaçaments interns	22	303	198	523
Desplaçaments a altres municipis	112	46	13	171
Amposta	52	17	4	73
Tarragona	22	3	2	27
Barcelona	20	1	4	25
Deltebre	1	16	0	17
Tortosa	9	6	1	16
Lleida	1	1	1	3
Cerdanyola del Vallès	2	0	0	2
Terrassa	2	0	0	2
Constantí	2	0	0	2
Sant Carles de la Ràpita	0	2	0	2
El Prat de Llobregat	1	0	0	1
Cambrils	0	0	1	1
Fora de Catalunya	0	0	0	0
Desplaçament des d'altres municipis	16	8	17	41
Sant Jaume dels Domenys	16	4	16	36
Amposta	0	3	0	3
L'Arboç	0	0	1	1
Sant Carles de la Ràpita	0	1	0	1
Total desplaçaments generats en el municipi	134	349	211	694
Total desplaçaments atrets pel municipi	38	311	215	564
Diferència entrades i sortides	-96	-38	4	-130

Font: IDESCAT

**Nombre de viatges diaris per anar a estudiar. Població de 16 anys i més.
 Sant Jaume d'Enveja.**

Any	No es desplaça	Un	Dos o més	No aplicable	Total
2001	28	51	7	3	89

Font: IDESCAT

**Temps de desplaçament per anar a estudiar. Població de 16 anys i més.
 Sant Jaume d'Enveja.**

Any	Menys de 10 min.	De 10 a 20 min.	De 21 a 30 min.	De 31 a 45 min.	De 45 min. a 1 hora.	D'1 hora a 1 1/2 hores	Més de 1 1/2 hores	No aplicable	Total
2001	2	20	24	8	1	3	0	31	89

Font: IDESCAT

La mobilitat obligada per motius d'estudi és força elevada, i mostra tendència a incrementar-se. L'ús del transport públic representa un percentatge del 34,83% al 2001

La manca de equipament escolar i la relativament baixa oferta de llocs de treball implica una forta mobilitat obligada per raons de treball i estudi que al 2001 es situava entorn dels 730 desplaçaments diaris de població, 304 dels quals es feien cap a Amposta, 125 cap a Tortosa, 67 cap a Deltebre i la major part de la resta, 234 es feien cap a d'altres poblacions del Delta, especialment cap a Sant Carles (43).

2.4. Equipaments.

2.4.1. Estat actual dels equipaments

2.4.1.1. Equipaments docents

Només hi ha ensenyament públic, a nivell d'infantil i primària amb el següent alumnat:

Unitats i alumnes d'educació infantil, per sectors. Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.

Any	Sector públic			Sector privat		
	Centres	Unitats	Alumnes	Centres	Unitats	Alumnes
2002	2	4	75	0	0	0
2001	2	5	76	1	1	16
2000	2	5	91	1	1	12
1999	2	5	84	1	1	7
1998	2	5	84	1	1	9
1997	2	3	67	1	1	11
1996	2	5	83	1	1	11
1995	2	6	87	1	1	10
1991	2	3	61	1	1	16
1981	-	-	103	-	-	0
1979	-	-	72	-	-	0

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

Unitats i alumnes d'educació primària, per sectors. Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.

Any	Sector públic			Sector privat		
	Centres	Unitats	Alumnes	Centres	Unitats	Alumnes
2002	2	11	162	0	0	0
2001	2	10	163	0	0	0
2000	2	10	150	0	0	0
1999	2	10	160	0	0	0
1998	2	9	161	0	0	0
1997	2	12	180	0	0	0
1996	2	13	220	0	0	0
1995	2	15	282	0	0	0

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

No existeix Institut de 2n. ensenyament, ni cap centre privat que impareixi aquest nivell, com tampoc hi ha cap centre d'educació especial.

2.4.1.2. Equipaments esportius

**Equipaments esportius per tipus.
Sant Jaume d'Enveja. 2001.**

	Nombre	Públic	Privat
Pistes poliesportives a l'aire lliure (> 400 m ²)	4		
Pistes de tennis (> 400 m ²)	0		
Frontons (> 200 m ²)	2		
Camps de futbol, rugbi, hoquei, etc.. (>4.000 m ²)	0		
Pistes poliesportives en pavellons (> 400 m ²)	1		
Espais esportius en sales (> 50 m ²)	0		
Vasos de piscines a l'aire lliure (> 50 m ²)	1		
Vasos de piscines cobertes (> 50 m ²)	0		
Pistes d'atletisme	0		
Altres espais convencionals (petanca, esquaix, etc...)	0		
Altres tipus singulars (Camp de tir)	1		
Altres espais petits (pistes petites, esplanades, etc...)	3		

Font: IDESCAT

Existeix una manca d'equipaments esportius que no tant sols representa un dèficit per a la població residents, sinó també una manca d'atractiu per a un possible turisme.

2.4.1.3. Equipament sanitari i social.

**Oficines de farmàcia.
Sant Jaume d'enveja. Sèrie temporal**

Any	Farmàcies	
	Oficines	Per 1.000 hab.
2001	1	0,30
1996	1	0,30
1992	1	0,29
1986	1	0,29
1981	1	0,29
1979	0	0

Font: IDESCAT.

Pel que fa als serveis escolars en el municipi hi ha dos centres públics d'educació infantil i dos centres d'educació primària. L'educació secundària es realitza principalment a Amposta i en menor mesura a Deltebre.

Existeix un dispensari mèdic, i una farmàcia. La població del municipi per rebre l'atenció més ample sanitària depèn d'Amposta o de Deltebre.

Hi ha els següents equipaments culturals: Auditori, centre d'interpretació de barraques, casal municipal.

**Places en residències per a gent gran segons naturalesa jurídica.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Naturalesa jurídica			Total
	Iniciativa Pública	Iniciativa Social	Iniciativa Mercantil	
2004	0	0	0	0
2003	0	0	0	0
2000	0	0	0	0
1999	0	0	0	0

Font: IDESCAT.

**Centres de dia per a gent gran.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Nombre de centres			Nombre de places			Total centres	Total places
	Entitat privada d'iniciativa mercantil	Entitat privada d'iniciativa social	Entitat pública	Entitat privada d'iniciativa mercantil	Entitat privada d'iniciativa social	Entitat pública		
2005	0	0	1	0	0	1	0	0
2004	0	0	1	0	0	30q	1	30
2003	0	0	0	0	0	0	0	0
2002	0	0	0	0	0	0	0	0
2001	0	0	0	0	0	0	0	0

Font: IDESCAT.

No hi ha:

- "Centres residencials per a persones amb disminució"
- "Llars residencials per a persones amb disminució"
- "Centres d'atenció especialitzada per a persones amb disminució"
- "Centres ocupacionals per a persones amb disminució".

Hi ha un casal d'entitat que inclou una entitat de lliuta contra el càncer.

**Persones reconegudes legalment com a disminuïdes per sexe.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Homes	Dones	Total
2005	65	92	157
2004	62	86	148
2003	59	74	133
2002	50	69	119
2001	50	66	116
2000	49	64	113
1999	45	62	107
1998	42	60	102

Font: IDESCAT.

**Persones reconegudes legalment com a disminuïdes per edat.
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Edat						Total
	Fins a 4 anys	Entre 5 i 15 anys	Entre 16 i 44 anys	Entre 45 i 64 anys	Entre 65 i 74 anys	75 anys i més	
2005	0	4	38	71	27	17	157
2004	0	4	39	67	26	12	148
2003	0	5	33	59	29	7	133
2002	0	5	31	52	25	6	119
2001	0	4	31	52	21	8	116
2000	0	5	31	52	17	8	113
1999	1	3	31	48	18	6	107
1998	1	5	30	45	17	4	102

Font: IDESCAT.

**Persones reconegudes legalment com a disminuïdes, segons el tipus de disminució.
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Tipus de disminució							Total
	Motòrics	Físics no motòrics	Visuals	Auditius	Psíquics	Malalts mentals	No consta	
2005	60	50	4	5	18	20	0	157
2004	58	50	4	5	17	14	0	148
2003	52	48	3	2	17	11	0	133
2002	44	43	2	2	18	10	0	119
2001	42	43	2	2	16	10	1	116
2000	40	42	2	2	16	10	1	113
1999	36	40	2	2	16	10	0	107
1998	34	38	2	1	16	11	0	102

Font: IDESCAT.

**Persones reconegudes legalment com a disminuïdes, segons el grau de disminució.
Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Grau de disminució			Total
	Entre el 33 i el 64%	Entre el 65 i el 74%	75% i més	
2005	62	59	36	157
2004	56	59	33	148
2003	47	57	29	133
2002	45	51	23	119
2001	42	52	22	116
2000	42	50	21	113
1999	38	50	19	107
1998	34	48	20	102

Font: IDESCAT.

A Sant Jaume d'Enveja hi ha un 4,67% de persones amb algun tipus de disminució. Tot i aquest considerable percentatge, al municipi no hi ha ni serveis ni equipaments especialitzats per a persones amb disminució. centres residencials, ni llars residencials per a persones amb disminució, ni centres d'atenció especialitzada per a persones amb disminució.

2.4.1.4. Altres equipaments.

Públics

- Cementiri

Font: Ajuntament de Sant Jaume d'Enveja

Privats

- Església

Font: Ajuntament de Sant Jaume d'Enveja

La manca d'equipaments recreatius és notòria i suposa també una manca d'atracció per un potencial turisme.

2.5. Infraestructures viàries i de serveis.

Com ja s'ha exposat, la posició de Sant Jaume és pràcticament en cul de sac, connectant amb les comunicacions principals -AP7, N340, ferrocarril- a través d'Amposta.

Tota la vialitat del terme municipal depèn de la Diputació de Tarragona. Les carreteres són:

- TV3403, d'Amposta a Sant Jaume.
- TV3404, de Sant Jaume a l'encreuament amb la TV3405 entre la urbanització de l'Eucaliptus i el Mas d'Entresserres. D'aquest punt arrenca la vial local que porta a Els Muntells.

La resta de la xarxa viària és local, la majoria sense asfaltar. Com a annex a la memòria s'adjunta reportatge fotogràfic mostrant l'estat de l'urbanització, el qual queda reflectit als plànols informatius i-3: pot veure's com estan asfaltats els carrers de l'àmbit central, i alguna vialitat principal dels creixements, mentre la resta només disposen d'algun servei urbà, i fins i tot no en tenen cap. Aquestes circumstàncies, així com el fet de que la majoria dels carrers poc o gens urbanitzats no disposen de l'ample previst al planejament, i per tant tenen cessions pendents, fan que hi hagi determinats àmbits del sòl urbà que hagin de considerar-se legalment com a sòl urbà no consolidat. Aquests àmbits, en els quals no s'hi ha inclòs els que tenen la vialitat en procés d'urbanització, també s'han grafiat als plànols i-3.

Dintre dels nuclis urbans, la vialitat i els serveis urbanístics són en general deficientes, amb excepció de les parts urbanes més consolidades. S'adjunten plànols explicatius.

Especial atenció mereix l'aspecte del clavegueram, de gran dificultat degut a una topografia que obliga a treballar amb pendents de tants per mil, i bombeigs freqüents. En el cas del nucli de St. Jaume, ens trobem amb una xarxa fragmentària i incompleta, abastant el centre i alguns carrers principals de la perifèria, i abocant al riu per quatre punts diferents sense cap mena de tractament. Hi ha, però, projecte de depuradora de construcció propera. En el cas de dels Muntells, es disposa de depuradora en funcionament anterior a 2005, i del nucli de Balada no es disposa d'informació suficient.

La xarxa d'aigua potable abasta, als tres nuclis, els vials existents. Per tant, dona servei a l'edificació existent, però no es troba estesa per la totalitat del sòl classificat com a urbà.

A nivell de propostes i de millores, hi ha dos projectes que cal prendre en important consideració:

- El projecte de nou pont sobre l'ebre, unint la població amb Deltebre. Significarà la pèrdua de l'aïllament territorial històric, reduint les distàncies cap al Nord, i col·laborant ben probablement al canvi de la dinàmica del municipi.
- Passeig fluvial al llarg de l'Ebre, que significarà un atractiu afegit a les tendències urbanitzadores al llarg del riu, però també pot afavorir la creació d'un parc de ribera de notables dimensions i gran interès urbà.

2.6. L'habitatge.

2.6.1. Habitatges construïts de nova planta.

	Iniciats		Acabats		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2005	0	514	0	26	21
2004	0	57	0	22	28
2003	0	28	0	16	26
2002	0	27	1	18	22
2001	0	22	3	6	32
2000	1	28	1	2	18
1999	2	21	0	2	10
1998	0	17	0	2	15
1997	2	13	4	1	13
1996	1	7	22	0	11
1995	3	9	11	0	2
1994	13	19	3	3	6
1993	25	11	0	4	7
1992	3	24	1	1	24

FONT: IDESCAT i elaboració pròpia.

- (1) Qualificacions provisionals protecció oficial promoció privada DGAH.
- (2) Projectes visats col·legi aparelladors.
- (3) Qualificacions definitives protecció oficial promoció privada DGAH.
- (4) Cèdules habitabilitat habitatges lliures DGAH.
- (5) Certificats finals d'obra col·legi aparelladors.

S'observa que, entre 1992 i 2003 el nombre d'habitatges iniciats anualment presenta una baixa variabilitat. Però l'any 2004 duplica l'anterior, i l'any 2005 s'inicien 15 cops més habitatges que cap any entre 1992 i 2003. Aquest fet significa un canvi importantíssim en el procés local de producció d'habitatge: de la producció artesana, en unitats petites, es passa sense solució de continuïtat a la producció semiindustrial, de molts habitatges per promoció.

Aquest increment espectacular ho ha estat només per a l'habitatge lliure. La protecció oficial només ha estat significativa, en quant a qualificacions provisionals, els anys 93-94, i en quant a definitives, 95-96, baixant fins a zero els darrers anys.

Cal afegir les següents dades, obtingudes directament de l'Ajuntament: l'any 2005 s'han concedit llicències per a un mínim de 445, i, en el període gener-setembre del 2006, per a 481.

Valors que confirmen els anteriors, i la continuïtat del ritme iniciat l'any 2005.

2.6.2. Característiques dels habitatges i els edificis.

Habitatges familiars segons tipologia. Sant Jaume d'Enveja.

	Habitatges familiars					TOTAL
	Principals		No principals			
	Núm.	%	Secundaris	Vacants	Altres	
2001	1.091	74,7	188	181	0	1.460
1991	1.005	77,7	137	150	2	1.294
1981	923	85,3	75	84	-	1.082

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

Pot comprovar-se la tendència a la baixa percentual de l'habitatge principal.

Habitatges principals segons superfície útil. Sant Jaume d'Enveja.

	Sant Jaume d'Enveja				Catalunya	
	1991		2001		1991	2001
	Núm.	%	Núm.	%	%	%
Fins 49 m ²	73	7,3	46	4,2	4,49	4,18
50-69 m ²	171	7,0	105	9,5	25,39	21,61
70-99 m ²	456	45,4	561	51,4	46,17	48,15
100-119 m ²	168	16,7	202	18,5	10,79	11,72
120-149 m ²	85	8,5	110	10,1	6,07	7,07
150 m ² i més	52	5,2	67	6,1	6,11	7,26
TOTAL	1.005		1.091		1.931.172	2.315.774

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

En relació a Catalunya destaca la major superfície dels habitatges a Sant Jaume, excepte, curiosament, als dos extrems més petits i més grans. I també cal ressaltar l'important increment del tamany de l'habitatge a nivell local entre 1991 i 2001.

**Habitatges principals segons el règim de tinença
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

	De propietat			De lloguer	Cedida gratis o a baix preu	Altra forma	Total
	Per compra pagada	Per compra amb pagaments pendents	Per herència o donació				
2001	588	151	284	33	16	19	1.091
1991	536	52	367	19	13	18	1.005

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

En deu anys es triplica el nombre d'habitatges amb pagaments pendents.

**Habitatges principals segons el nombre d'habitatges de l'edifici.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

	D'1 habitatge		De 2 habitatges		De 3 i més habitatges		Total
	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	
2001	898	82,3	103	9,4	90	8,2	1.091
1991	872	86,8	82	8,2	51	5,1	1.005

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

Tot i que la tipologia dominant segueix sent la unifamiliar, els habitatges plurifamiliars comencen a irrompre amb força. Aquestes proporcions variaran molt sensiblement a partir de 2006, a causa de la gran quantitat de llicències plurifamiliars sol·licitades.

Les llicències concedides entre gener 2005 i setembre 2006, ambdós inclosos, donen els següents valors:

Núm hbg/llicència	Habitatges	%
1 habitatge	41	4,4
2 habitatges	4	,04
3/5 habitatges	19	2,1
6/10 habitatges	24	2,6
11/20 habitatges	145	15,7
més de 20 habitatges	693	74,8
Total	926	

Aquestes llicències suposen un canvi radical respecte la producció tradicional de l'habitatge, capgirant-la totalment, i modificant profundíssimament les tipologies urbanes tradicionals, i per tant canviant la fesomia urbana del municipi.

Si sumessim aquestes dades a les de 2001, resultaria:

		%	% 2001
D'1 habitatge	898 + 41 = 939	46,6	82,3
De 2 habitatges	103 + 4 = 107	5,3	9,4
De 3 i més habitatges	90 + 881 = 971	48,2	8,2

És a dir, la tipologia plurifamiliar passaria de ser àmpliament minoritària a majoritària en només dos anys.

Les conseqüències d'aquest canvi substancial poden ser considerables per al municipi: és clar que la majoria d'aquest nou habitatge no serà principal, per tant implicarà una càrrega de segona residència fortíssima, i implantada en temps mínim.

**Habitatges principals segons el nombre d'habitacions.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie Temporal.**

Any	1 hab.	2. hab.	3 hab.	4 hab.	5 hab.	6 hab.	7 hab.	8 hab.	9 i més hab.	Total
2001	0	11	57	192	507	213	73	25	13	1.091
1991	3	23	120	334	309	141	40	24	11	1.005

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

L'increment en el nombre d'habitacions és molt important. Podria ser degut a un comptatge diferent entre els dos anys de referència.

**Habitatges principals segons disponibilitat de vehicle.
 Sant Jaume d'Enveja.**

Any	Amb vehicle			Sense vehicle	Total
	un	dos	tres o més		
2001	475	293	105	218	1.091

Font: IDESCAT.

Un 20% d'habitatges sense vehicle és un valor elevat en un municipi amb escassa disponibilitat de transport públic.

**Habitatges principals per problemes en l'habitatge.
 Sant Jaume d'Enveja.**

Any	Sorolls exteriors		Contaminació o mals olors		Poca neteja als carrers		Males comunicacions	
	si	no	si	no	si	no	si	no
2001	214	877	257	834	318	773	238	853

Any	Poques zones verdes		Delinqüència o vandalisme		Falta de serveis		Total habitatges
	si	no	si	no	si	no	
2001	811	280	42	1.049	0	1.091	1.091

Font: IDESCAT.

Pot observar-se com el principal problema detectat és, amb gran avantatge, l'escassetat de zones verdes.

**Edificis segons el seu nombre de plantes.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	1 planta	2 plantes	3 plantes	4 plantes	5 i més plantes	Total
2001	851	584	36	8	0	1.479
1990	811	439	24	5	0	1.279
1980	651	365	14	3	1	1.034

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

Tot i que els edificis de planta baixa són àmpliament majoritaris, l'increment dels de més alçada és més que proporcional.

**Edificis acabats d'habitatges familiars per nombre d'habitatges. Cens d'edificis.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Nombre d'habitatges per edifici							Total
	1	2	3	4	5 a 9	10 a 19	20 o més	
2001	1.170	71	15	3	11	1	0	1.271
1990	1.118	42	4	0	8	1	0	1.173
1980	871	83	1	1	3	1	0	960

Font: IDESCAT.

Anàlogament, és més que proporcional l'increment de l'edificació plurifamiliar (3 i més habitatges).

**Edificis acabats d'habitatge familiar segons el grau de conservació. Cens d'edificis.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Estat de l'edifici				Total
	Ruïnós	En mal estat	Amb alguna deficiència	En bon estat	
2001	15	8	21	1.227	1.271
1990	3	9	53	1.108	1.173
1980	2	25	172	761	960

Font: IDESCAT.

El grau de conservació ha millorat ostensiblement amb el pas dels anys.

**Edificis acabats d'habitatge familiar segons les places de garatge. Cens d'edificis.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Nombre de places de garatge				Total
	Cap plaça	D'1 a 10 places	D'11 a 50 places	Més de 50 places	
2001	862	409	0	0	1.271
1990	821	352	0	0	1.173

Font: IDESCAT.

**Locals per activitat.
 Sant Jaume d'Enveja.**

Any	Activitat del local		Total
	Local actiu	Local inactiu	
2001	125	140	265

Font: IDESCAT.

El nombre de locals inactius supera els actius, indicant la baixa taxa d'activitat secundària i terciària del municipi.

2.6.3. Característiques de les llars.

**Llars segons tipus.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Llars no familiars			Llars familiars						Total
	Unipers.	Amb dues persones o més	Total	Llars unifamiliars				Llars plurifamiliars	Total	
				Sense nucli	Amb un nucli	Amb dos nuclis o més	Total			
2001	134	4	138	19	881	52	952	1	953	1.091
1996	115	2	117	13	859	55	927	0	927	1.044
1991	77	2	79	13	847	67	927	0	927	1.006

Font: IDESCAT.

Destaca l'increment a gairebé el doble de les llars unipersonals en deu anys.

**Llars segons tipus i nombre de fills.
 Sant Jaume d'Enveja. Any 2001.**

Tipus de llars	Nombre de fills						Total
	Cap	1	2	3	4	5 i més	
Amb un nucli parella / matrimoni	286	239	220	53	9	3	810
Amb un nucli de pare sol	0	9	6	0	0	0	15
Amb un nucli de mare sola	0	39	13	2	2	1	57
Total amb nucli	286	287	239	55	11	4	882
Amb dos nuclis o més	6	17	22	4	2	1	52
Total	292	304	261	59	13	5	934

Font: IDESCAT.

**Llars segons tipus i nombre de fills.
 Sant Jaume d'Enveja. Any 1996**

Tipus de llars	Nombre de fills						Total
	Cap	1	2	3	4	5 i més	
Amb un nucli parella / matrimoni	236	240	205	89	17	8	795
Amb un nucli de pare sol	0	11	4	0	0	0	15
Amb un nucli de mare sola	0	32	10	1	0	1	44
Total amb nucli	236	283	219	90	17	9	854
Amb dos nuclis o més	5	24	18	4	3	1	55
Total	241	307	237	94	20	10	909

Font: IDESCAT.

De la comparació d'aquests dos quadres resulta la notable disminució del nombre de fills en només cinc anys.

**Dimensió mitjana de les llars.
 Sèrie temporal.**

Any	Sant Jaume d'Enveja	Catalunya
2001	3,03	2,72
1996	3,20	2,90
1991	3,40	3,14

Font: IDESCAT.

Tot i situar-se per sobre de la mitjana catalana, la reducció de la dimensió de les llars és dràstica.

**Llars segons el nombre i tipus de nucli.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Llars sense nucli		
	Unipersonals	Amb dues persones o més	Total
2001	134	23	157
1996	115	15	130
1991	77	15	92

Any	Llars amb un nucli					
	Pares sense fills			Pares amb fills		
	Sense altres persones	Amb altres persones	Total	Sense altres persones	Amb altres persones	Total
2001	247	39	286	442	82	524
1996	215	22	237	483	80	563
1991	195	28	223	482	90	572

Any	Llars amb un nucli						Total
	Mares soles sense fills			Pares sols amb fills			
	Sense altres persones	Amb altres persones	Total	Sense altres persones	Amb altres persones	Total	
2001	52	5	57	12	3	15	882
1996	38	6	44	11	4	15	859
1991	38	5	43	5	4	9	847

Any	Llars amb dos nuclis o més			Total
	Sense altres persones	Amb altres persones	Total	
2001	46	6	52	1.091
1996	48	7	55	1.044
1991	60	7	67	1.006

Font: IDESCAT.

La reducció de persones cohabitant a la llar resulta clara, així com l'increment de les estructures unipersonals, de mare/pare sols, i parelles sense fills.

**Llars segons el nombre de persones.
 Sant Jaume d'Enveja. Sèrie temporal.**

Any	Nombre de persones (dimensió de la llar)									Total llars
	1	2	3	4	5	6	7	8	9 i més	
2001	134	309	256	243	98	39	8	2	2	1.091
1996	115	266	241	228	131	40	13	8	2	1.044
1991	77	241	254	205	131	61	27	8	2	1.006

Font: IDESCAT.

**Nuclis monoparentals per estat civil.
 Sant Jaume d'Enveja. Any 2001.**

	Estat civil					Total
	Solter/a	Casat/da	Vídu/a	Separat/da	Divorciat/da	
Mares	3	6	44	7	5	65
Pares	1	3	14	1	0	19

Font: IDESCAT i elaboració pròpia.

**Nuclis monoparentals segons el nombre de fills.
 Sant Jaume d'Enveja. 2001.**

	Nombre de fills					Total
	1	2	3	4	5 i més	
Monoparentals pare	11	8	0	0	0	19
Monoparentals mare	44	16	2	2	1	65
Total	55	24	2	2	1	84

Font: IDESCAT.

**Nuclis monoparentals segons el nombre de fills.
 Sant Jaume d'Enveja. 1996.**

	Nombre de fills					Total
	1	2	3	4	5 i més	
Monoparentals pare	13	4	0	0	0	17
Monoparentals mare	42	10	1	0	1	54
Total	55	14	1	0	1	71

Font: IDESCAT.

**Nuclis monoparentals segons el nombre de fills.
 Sant Jaume d'Enveja. 1991.**

	Nombre de fills					Total
	1	2	3	4	5 i més	
Monoparentals pare	10	4	0	0	0	14
Monoparentals mare	41	9	3	0	0	53
Total	51	13	3	0	0	67

Font: IDESCAT.

L'increment és moderat, però constant.

2.7. El planejament urbanístic vigent.

2.7.1. El Pla Territorial de Catalunya.

El Pla Territorial de Catalunya va ésser aprovat per la Llei 1/1995, de 16 de març.

Segons la base de les anàlisis realitzades, tant de zones com de nuclis urbans, com també els sistemes urbans existents a Catalunya, aquest Pla Territorial General determina i delimita indicativament els sistemes de proposta -peça bàsica per l'articulació, comprensió i concreció de les propostes- els quals identifica amb distintes denominacions, segons les tasques que se l'assigna, dirigides a aconseguir els objectius territorials, perseguits en les tres línies estratègiques que proposa.

Dins dels diversos sistemes de proposta establerts, Sant Jaume d'Enveja està situat en el que s'anomena "Sistema de reequilibri territorial, 5d, nivell 2". Els sistemes de reequilibri territorial de Catalunya són sistemes de proposta basats en sistemes localitzats a l'exterior de l'àmbit metropolità barceloní, que tenen una funció equilibradora important respecte al territori global de Catalunya. Segons el seu potencial actual, del seu potencial de desenvolupament i de la seva centralitat respecte d'altres sistemes urbans, se'n poden establir quatre subtipus diferents.

Els sistemes de nivell 2 són aquells que tenen un potencial intermedi de reequilibri territorial global; basats en sistemes urbans de pes també intermedi, que en alguns casos centralitzen àmbits territorials amplis, com és el cas del sistema basat en els sistemes urbans de Tortosa-Ampostà-Sant Carles de la Ràpita-Alcanar, que engloba part del Baix Ebre i del Montsià, o el basat en el sistema urbà de Figueres, a l'Alt Empordà, i en menor grau el basat en els sistemes urbans de Vilafranca del Penedès i Sant Sadurn d'Anoia.

Els altres sistemes de proposta de nivell 2 tenen territoris molt acotats, per les mateixes característiques físiques d'on es localitzen els sistemes urbans en què es basen. Aquest és el cas de les Planes centrals: l'Anoia, el Bages i Osona, on els sistemes d'Igualada, Manresa i Vic-Manlleu-Torelló s'estenen per tot el territori planer de què disposen les seves comarques respectives; cas també molt similar al de la Garrotxa i la seva capital Olot.

Les polítiques especials globals que es proposen en el Pla Territorial són, textualment, les que segueixen:

Tots els sistemes de reequilibri, tant metropolità com territorial en qualsevol dels seus nivells, com també els d'articulació entre àmbits funcionals territorials i els d'articulació i desenvolupament, tenen polítiques globals de proposta comunes:

Afavorir el desenvolupament de sòl per a usos de tot tipus: residencial, industrial i terciari, classificant-lo o executant-lo segons les circumstàncies: en tot cas evitant que la manca de sòl disponible els representi un estrangulament o coll d'ampolla per al seu desenvolupament.

Al mateix temps, si segons el que s'ha vist en el cas dels sistemes anteriors, cal preveure que aquest augment de l'activitat i de la població vagi acompanyat de la dotació suficient d'equipaments, serveis i parcs urbans que possibilitin que els seus usuaris i residents assoleixin una bona qualitat de vida.

Totes aquestes propostes han d'encaminar-se cap a la potenciació d'aquests sistemes com a alternatives al sistema general metropolità i als d'expansió i articulació d'aquest per a assegurar una distribució més equilibrada de l'activitat i la població pel territori.

Així, en els sistemes per al reequilibri metropolità i, en menor mesura, en els sistemes d'articulació entre àmbits funcionals territorials, l'èmfasi s'ha de posar en les polítiques que permetin una dependència mínima d'aquests enfront del lloc central i que generin una oferta de sòl, no tan sols per al seu propi desenvolupament sinó també per a l'activitat i residència que busquen localitzacions alternatives al sistema central metropolità, a causa de la seva congestió.

En els sistemes per al reequilibri territorial de Catalunya i els d'articulació i desenvolupament, l'èmfasi s'ha d'exposar en les polítiques que enforteixin les seves característiques com a àrees dinàmiques i centrals del territori que els dona suport, que alhora incidiran en una major amplitud de la seva àrea d'influència i en una major cohesió del conjunt.

Els sistemes de proposta concretitzen àrees bàsiques territorials (ABT), com a àrees de referència per aportar terme la distribució dels diferents tipus i nivells de centres i instal·lacions dels diferents equipaments, són:

- *Per una part, les divisions administratives establertes en l'àmbit local, la municipal i la comarcal, mitjançant les quals s'organitza territorialment Catalunya i les quals seran considerades com a unitats d'informació i planificació.*
- *Per una altra part, les àrees bàsiques territorials (ABT) de referència –moltes de les quals són unimunicipals- definides per aquest PTG, que abasten tot el territori de Catalunya i que tenen per objecte establir l'àmbit territorial funcionant al mínim per poder oferir un llindar de població també mínim perquè pugui haver-hi el nivell més senzill de tipus d'equipament d'un sector qualsevol.*

Les àrees bàsiques territorials són àrees de planificació de referència indicativa, que els PTS hauran de recollir, tot i que poden amb la participació dels municipis i comarques, ajustar les delimitacions proposades per aquest PTG. Els PTS també poden ajuntar, per necessitat, àrees bàsiques territorials completes i en casos especials poden, fins i tot, ajuntar ABT de comarques diferents.

Les ABT no tenen estructura administrativa pròpia perquè són àrees de planificació. La comarca i els municipis poden establir unitats de gestió dels diferents tipus d'equipaments.

Les àrees bàsiques territorials són molt importants per tal de fer que augmenti la qualitat de vida en totes les àrees del territori, de manera que el nivell d'equipaments sigui el millor possible i el nivell mínim n'estigui assegurat i distribuït equilibradament arreu.

La determinació d'aquestes ABT s'ha fet a partir de les relacions funcionals de mobilitat obligada (treball i estudi) i de la població que tenen els municipis que les integren. Aquesta població, però, s'ha corregit a partir d'una sèrie de factors que incideixen en la demanda d'equipament actual i futura, tals com la població flotant, la població escolar, el potencial de creixement i l'evolució demogràfica, també amb factors que afavoreixen la dotació de les zones del territori menys poblades, tenint en compte el seu grau d'aïllament, i, finalment, amb factors que tenen a veure amb la comoditat dels desplaçaments, com la climatologia (temperatura, pluja i vent), que també condiciona la demanda de determinats tipus d'equipaments.

Aquesta població corregida, calculada per a tots i cadascun dels municipis, persegueix que tots puguin comparar-se entre si en igualtat de condicions. Quan aquesta població corregida arriba a un llindar predeterminat es considera que forma una ABT. Si la població corregida d'un municipi determinat no arriba al llindar prefixat, s'afegeix als altres municipis amb els quals manté relacions funcionals estretes per tal d'aconseguir que hi arribi.

Sant Jaume d'Enveja conforma una ABT.

Finalment, el PTGC defineix "àmbits funcionals territorials":

De la mateixa manera que els sistemes urbans es caracteritzen, en general, pel fet de tenir un municipi capçalera i un seguit de municipis relacionats amb aquest formant una primera unitat funcional, definim com a àmbits funcionals territorials (AFT) els que són formats per un sistema urbà central, que en polaritza les relacions, i uns sistemes urbans que s'hi relacionen amb un cert grau de dependència, de manera que el conjunt constitueix una unitat funcional definida i composta a partir de sistemes urbans de diferents comarques.

En alguns casos, tanmateix, aquests àmbits funcionals territorials poden tenir més d'un sistema central. En el cas de l'AFT que anomenen Comarques centrals, podríem determinar fins a tres sistemes urbans centrals: el de Manresa, al Bages; el d'Igualada-Vilanova del Camí-Santa Margarida de Montbui, a l'Anoia, i el de Vic+Manlleu+Torelló a Osona. Tot això potenciat per la feblesa de les relacions entre si i per unes característiques físiques del territori, demogràfiques i socio-econòmiques relativament similars.

L'altre extrem seria el cas de l'AFT de Ponent, on el sistema urbà de Lleida centralitza d'una manera molt important les relacions respecte als altres sistemes urbans i es configura com a sistema urbà central indiscutible.

L'AFT de les Comarques gironines es mostra com el més equilibrat, ja que té el sistema urbà central de Girona-Cassà contrapesat per uns sistemes urbans mitjans de forta rellevància territorial, com és el cas de Figueres o Olot i, en menor grau, els de Banyoles i del litoral.

Les comarques tarragonines conformen dos àmbits funcionals territorials diferenciats i separats físicament: el Camp de Tarragona, on els sistemes urbans (Tarragona, Reus, Valls) tendeixen a agrupar-se en un únic sistema urbà, amb característiques metropolitanes, i les Terres de l'Ebre, on el sistema urbà amb més pes demogràfic -Tortosa- tendeix a complementar-se amb el d'Amposta.

Finalment, l'AFT Metropolità, que ja s'ha tractat a bastament, té un sistema urbà central molt ampli -el barceloní- i uns altres sistemes urbans basats en les ciutats intermèdies que s'hi relacionen intensament però que alhora el contrapesen. És el cas de Mataró, Granollers, Sabadell, Terrassa, Martorell o Vilanova i la Geltrú.

Les estratègies i actuacions per a l'AFT de les Terres de l'Ebre són referenciades com segueix:

Els sistemes de proposta totalment o parcialment localitzats en aquest àmbit territorial estan integrats pels sistemes urbans següents:

Sistemes de proposta.

- *Un sistema de reequilibri territorial de nivell 2 basat en els sistemes urbans de:*
 - a) *Tortosa + Amposta-Deltebre + La Sènia + les polaritats de Sant Carles de la Ràpita i Alcanar.*
- *Part d'un sistema de reequilibri territorial de nivell 3 basat en els sistemes urbans de:*
 - a) *Falset + Móra d'Ebre + Flix + Gandesa.*
- *Un sistema costaner basat en el sistema urbà i les polaritats de l'Ametlla de Mar - El Perelló - l'Ampolla.*

Estratègies globals per a l'àmbit funcional territorial.

- *Potenciar el sistema de reequilibri territorial de nivell 2 com a sistema central de l'àmbit, definit sobre la base dels sistemes urbans de Tortosa, Amposta i la Sènia, juntament amb uns altres municipis rellevants com ara Sant Carles de la Ràpita, Ulldecona, Alcanar i Deltebre, per als quals cal buscar la seva integració en el conjunt i el seu funcionament interrelacionat. Tot això amb la finalitat d'accelerar el desenvolupament global del sistema i aconseguir el guany demogràfic necessari per a tenir un llindar de població suficient per a poder disposar de serveis especialitzats adequats, que permetin reforçar la seva centralitat respecte a l'ampli territori que el sistema serveix.*
- *Potenciar la formació d'un sistema de reequilibri territorial de nivell 3 basat en els sistemes urbans de Falset, Móra d'Ebre, Flix i Gandesa. Aquest sistema de proposta aglutinaria les polaritats rellevants de les comarques que articulen els àmbits funcionals del Camp de Tarragona, Terres de l'Ebre i Ponent i buscaria aconseguir un augment de les interrelacions entre aquestes comarques, i del seu grau de desenvolupament. És un sistema que, per la seva localització en una zona amb dificultats, té una rellevància especial dintre dels dos àmbits funcionals territorials als quals pertanyen i en el global de Catalunya.*
- *Aplicar polítiques de desenvolupament de qualitat als sistemes turístics costaners i estendre'n les àrees d'activitat cap a l'interior; els municipis que componen els sistemes costaners de l'àmbit disposen de territori suficient per a admetre el desenvolupament en segona línia i, al mateix temps, garantir paràmetres qualitatius. Cal, en aquest camp, potenciar l'atractiu turístic i els aspectes didàctics i científics del Delta de l'Ebre, tot assegurant-ne la preservació i evitant-ne la regressió.*

Les actuacions concretes en aquest àmbit funcional territorial referides a les xarxes de transport són les següents:

- *Xarxa viària.*
 - *Eix Occidental, de Lleida a Sant Carles de la Ràpita passant per Flix, Móra, Tortosa i Amposta, que és d'importància vital, junt amb la N-340 costanera, per a articular el sistema de reequilibri territorial de nivell 2 Tortosa - Amposta - Sant Carles i estrènyer alhora les relacions entre aquest sistema i el de reequilibri de nivell 3 Falset- Móra- Flix - Gandesa, relacions que durant molt de temps han tingut un caràcter molt dèbil perquè els mancaven els canals adequats.*
 - *L'Eix de l'Ebre, des de Flix a Amposta, que ha estat acabat recentment.*
 - *Eixos est-oest:*
 - *Eix de penetració costa-interior, des del sistema central de l'àmbit territorial del Camp de Tarragona, fins a la connexió amb Terol, passant pel sistema central tarragoní i articulant el sistema de reequilibri territorial de nivell 3 Falset - Móra - Flix - Gandesa.*
- *Xarxa Ferroviària.*
 - *Tindria molta importància, amb vista a la potenciació del conjunt del sistema central i de l'àmbit en general, que hi hagués una estació del TAV localitzada en el seu si. Com a lloc adequat a aquesta localització s'apunten els municipis de l'Aldea-Amposta, perquè són cruïlles d'eixos de comunicació.*

En les línies fèrries convencionals, a part de les actuacions genèriques per millorar la seva operativitat, cal preveure actuacions en la línia que corre paral·lela i molt propera a la costa per tal de permetre articular i estructurar el desenvolupament urbà i evitar la barrera entre els nuclis urbans i les platges.

- Port.

- *Cal potenciar el port d'Alcanar-Sant Carles de la Ràpita com a gran centre de transport de les Terres de l'Ebre.*

Cal destacar també en aquest apartat l'actuació que permetrà la navegació pel riu Ebre, que ha de constituir tant un atractiu turístic com un nou canal obert d'intercanvi.

El desenvolupament del Pla territorial general s'ha de fer mitjançant els Plans territorials parcials (PTP), segons la Llei 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial de Catalunya, precisant-ne l'abast, però no alterant-ne les prescripcions.

Actualment només hi ha aprovat PTP de les Terres de l'Ebre, i es treballa perquè, en un termini relativament curt, se n'hagin desenvolupat alguns altres.

2.7.2. El Pla Director del Delta de l'Ebre.

Reproduïm el comentari que, sobre aquest Pla, figura a la Memòria del PTP de les Terres de l'Ebre:

A més del planejament municipal, per als Ajuntaments emplaçats al delta de l'Ebre s'ha redactat i aprovat un Pla Director de coordinació per encàrrec del Govern de la Generalitat de Catalunya, segons l'acord de 21 de gener de 1994, publicat al DOGC, núm. 1919, d'11-8-1994.

El referit acord, encomanà a la Direcció General d'Urbanisme la redacció del Pla director de coordinació del delta de l'Ebre i va determinar que l'àmbit correspondria al dels municipis de l'Ampolla, Camarles, l'Aldea, Amposta, Sant Carles de la Ràpita, Deltebre i Sant Jaume d'Enveja. En el procediment de tramitació se sol·licitaren informes a organismes públics i a institucions. El document va ser objecte d'informe de la Comissió d'Urbanisme de Catalunya, i es va establir per a la redacció un termini de sis mesos a comptar des de la publicació al DOGC.

El Govern de la Generalitat va prendre en data 5 de març de 1996 l'acord d'aprovació definitiva a proposta del conseller de Política Territorial i Obres Públiques previ informe de la Comissió d'Urbanisme de Catalunya, acord que va ésser publicat al DOGC núm. 2206 d'15.5.1996.

2.7.2.1. Àrees del Parc Natural (Decret 332/1986).

- Bassa de l'Aufacada (Sant Jaume d'Enveja).	150 ha
- Bassa de l'Encanyissada (Amposta i Sant Carles de la Ràpita).	844 ha.
- Bassa de la Tancada (Amposta).	312 ha.
- Bassa de la Platjola (Sant Jaume d'Enveja).	90 ha.
- Bassa de les Olles (l'Ampolla).	415 ha.
- Bassa del Canal Vell (Deltebre).	235 ha.
- Erms de Casablanca - Villacoto (Sant Carles de la Ràpita).	180 ha.
- Illa de Buda (Sant Jaume d'Enveja).	1.230 ha.
- Illa de Sant Antoni (Deltebre).	170 ha.
- Illa de Sapinya (Amposta).	5 ha.
- Península i port del Fangar (Deltebre).	960 ha.
- Punta de la Banyà (Sant Carles de la Ràpita).	2.500 ha.
- Ullals de Baltasar (Amposta).	10 ha.
- Tram final de l'Ebre fins al riu Migjorn i franja de la zona maritimoterrestre (des de l'Ampolla a Sant Carles).	460. ha.
TOTAL	7.736 ha.

A l'àmbit del municipi de Sant Jaume d'Enveja, la superfície protegida com a parc natural és de 1.740 ha., més la superfície corresponent al tram final de l'Ebre inclosa al terme municipal.

2.7.2.2. Lleis de protecció del patrimoni natural.

La protecció dels sistemes naturals del delta de l'Ebre és avui dia una realitat en una quarta part del territori de la plana deltaica, que gaudeix de la declaració de parc natural o reserva natural.

L'espai protegit va ser creat l'any 1983 i ampliat el 1986 fins a una superfície de 7.736 ha. La delimitació actual la va establir el Decret 332/1986, de 23 d'octubre, sobre declaració del parc natural del delta de l'Ebre i de les reserves naturals parcials de la Banyà i de l'Illa de Sapinya. Aquest Decret va derogar al primer Decret de l'any 1983.

El parc natural del delta de l'Ebre és ja una realitat consolidada que disposa de personal propi i tota una sèrie d'equipaments: centre d'administració, centre d'informació, ecomuseu, regudi i museu ornitològic de la Casa de la Fusta, centre d'educació ambiental, observatoris, etc.

Actualment, els programes de gestió del parc estableixen les prioritats d'actuació a les diferents zones que conformen l'espai protegit.

2.7.2.3. Pla d'espais d'interès natural (PEIN).

El Decret 328/1992, de 14 de desembre, estableix l'àmbit dels espais d'interès natural, i també les disposicions que els regulen. Aquest Decret va ser objecte d'una correcció d'errades publicada al DOGC núm. 1798 de 17 de setembre de 1993.

El PEIN inclou al delta de l'Ebre unes 4.500 ha., a més de les que ja eren parc natural o reserva natural que, d'acord amb les determinacions del Pla territorial, queden classificades com a sòl no urbanitzable i s'hi ha establert una normativa estricta pel que fa a la circulació motoritzada, les activitats extractives i les avaluacions d'impacte ambiental. També hi queden declarades com a estrictament protegides algunes espècies de la flora i de la fauna.

En compliment del contingut de l'article 23.2.2 del Decret 328/1992, el Pla director indica l'àmbit del Pla d'espais d'interès natural i ho fa canviant l'escala del document original 1:50.000 a escala 1:10.000 representada sobre la cartografia digital, escala original 1:5.000, de l'Institut Cartogràfic de Catalunya. Aquesta documentació constitueix la col·lecció 5a. de la documentació gràfica del Pla director.

2.7.3. El PTP de les Terres de l'Ebre.

El Pla territorial d'elles Terres de l'Ebre va ser aprovat definitivament del Govern de la Generalitat de Catalunya el 15 de maig de 2001, amb l'objectiu d'assegurar el desenvolupament sostenible i en harmonia amb el medi a les comarques del Baix Ebre, la Ribera d'Ebre, el Montsià i la Terra Alta. Amb aquesta finalitat el Pla planteja un seguit de mesures estructurals i estratègiques que pretenen contrarestar possibles condicions crítiques i capgirar-les per a assolir aquest desenvolupament.

A més dels planejaments municipals, per als municipis del delta de l'Ebre es redactà el Pla director de coordinació del Delta, i s'aprovà per acord de Govern de la Generalitat de Catalunya, el 5 de març de 1996. Les propostes del Pla director preveuen una ordenació global del Delta i la creació de serveis fent-ho de manera compatible amb el respecte i la protecció del medi.

El Pla territorial parcial de les Terres de l'Ebre assumeix les propostes del Pla director del Delta i en reforça les previsions en la mesura que el tractament específic d'aquesta zona és la millor garantia per a la seva doble funció compatible de sistema amb importància ecològica i econòmica.

El PTP divideix el territori en una sèrie de sistemes i subsistemes urbans. En concret, Sant Jaume d'Enveja pertant al sistema urbà d'Amposta-Sant Carles de la Ràpita que, centrat a l'hemidelta dret i la plana prelitoral del seu rerepaís més immediat, inclou -a més d'aquests centres- els municipis de Freginals, la Galera, Godall, Masdenverge i Sant Jaume d'Enveja; l'acostament funcional entre Amposta i Sant Carles, que el Pla territorial preveu i promou, ha de reforçar la capacitat d'aquest sistema sobre un eix fort, el que uneix ambdós nuclis, amb una extensió cap a l'interior, on Santa Bàrbara consolida el seu paper aglutinador, i un altre cap a Sant Jaume, en ple Delta.

El PTP preveu, pel 2016, una població de 182.622 persones dintre del seu àmbit. I això ho fa forçant el comportament demogràfic de 1991-1996, que suposaria per al 2016 un total de 169.341 habitants, només 3.600 més que les 155.670 persones de l'any 1996.

Cal remarcar que la realitat ha superat les previsions demogràfiques del PTP, que parla d'una Catalunya de 6.500.000 habitants l'any 2016, quan el 2006 -deu anys abans- ja s'atansa als 7 milions.

El sistema d'Amposta - Sant Carles de la Ràpita, amb poc més de 36.000 habitants el 1996 i que creixeria fins a situar-se l'any 2016 a prop dels 39.000 habitants, augmentaria la seva població fins a gairebé 42.000 residents segons la població de referència, amb un creixement estimat d'un 6.600 persones.

Així, el sistema mostraria la següent evolució:

1981	34.311
1991	35.672
1996	36.116
2005 (dades IDESCAT)	41.893
2016 tendència 91/96	38.755
referència PTP	42.724

Es constata que, 11 anys abans, s'ha superat de més de 3.000 habitants la suposada població "tendencial" per a 2016. Cal pensar que també la referència poblacional del PTP per a aquesta data quedarà notablement curta.

El PTP fa una sèrie de previsions a l'horitzó 2016 preveient la creació de 300 ha. de nou sòl industrial en actuacions de caràcter estratègic, i avaluant en 75.000 el nombre d'habitatges necessaris per a primera residència.

Respecte del Sistema d'Amposta / Sant Carles de la Ràpita, i relatiu al sòl industrial, el PTP considera que:

A la zona conflueixen una sèrie de factors territorials de caràcter estratègic que atorguen al conjunt unes oportunitats de desenvolupament excepcionals. A la centralitat que Amposta assolix en l'encreuament dels dos eixos bàsics de comunicació (l'eix de l'Ebre i l'A-7 i la línia de velocitat alta), se sobreposa el bon lligam amb el sistema de comunicació intern del nou sistema ferroviari metropolità proposat pel Pla Territorial, que enllaçarà el port de Sant Carles de la Ràpita amb la resta dels sistemes interiors. Aquesta posició fa preveure un important augment de l'activitat industrial, que ja s'ha mostrat recentment, amb les noves activitats sobre l'eix de l'Ebre i que han de situar el sistema d'Amposta en el segon lloc pel que fa a població industrial ocupada.

En termes de sòl industrial, el conjunt està avui ben dotat ja que disposa de 287, 2 ha urbanes o urbanitzables. Per atendre la futura demanda es preveu incrementar el seu potencial amb nous sectors amb una superfície total de 60 hectàrees. Són punts potencials d'interès estratègic per a aquests desenvolupaments, els següents:

- *L'Oriola nord, entre el sector actual i la variant del nucli urbà, i el sector de Tapà, entre l'anterior i els ector de Tosses, a Amposta.*
- *El Camí de Brusca, al nord del nucli urbà, lligat a la carretera de València, N-340 i completant l'actual sòl industrial, a Sant Carles de la Ràpita.*
- *El sector de l'Estació, al cantó de l'antiga traça del ferrocarril complementari a les superfícies de sòl industrial que pertanyen a l'Institut Català del Sòl, a Santa Bàrbara.*

En quant als habitatges:

Es diferencien dos àmbits: el municipi de Sant Carles de la Ràpita i el d'Amposta i la resta de municipis que s'hi relacionen. El primer subsistema té un potencial de desenvolupament que queda reflectit en un 30% d'increment demogràfic l'any 2016, quan la població arribarà a 13.000 habitants; aquest creixement estarà relacionat amb la millora de la industrialització que pot ser explicada, en part, com a conseqüència de la recuperació de l'activitat del port, l'arribada de la nova infraestructura ferroviària de caràcter metropolità i, en major mesura, del sector turístic i dels serveis que, com a conseqüència del seu augment, seran reforçats.

Aquest municipi disposa en l'actualitat de 100 ha. de nous sòls urbanitzables repartits en 11 sectors de planejament emplaçats sobretot al llarg del perfil costaner amb un potencial per a uns 4.400 habitatges nous. El pes de les primeres residències es preveu que segueixi baixant i passi del 63% actual al 58% com a conseqüència de l'augment del pes del turisme. Tenint en compte la situació de sortida, el Pla territorial preveu la delimitació de 44 ha noves de sòl residencial amb una capacitat per a 1.334 habitatges nous.

Amposta i la resta de municipis que integren el sistema tenen una oportunitat de desenvolupament excepcional relacionada amb la seva situació estratègica al corredor del Mediterrani i una posició central, pel que fa al conjunt del sistema gros, amb un creixement demogràfic previst que supera en un 37% l'actual població de 29.000 habitants i disposa, a més, de bones disponibilitats de sòl per a créixer.

La capacitat de les 96 ha. actualment qualificades permet uns 3.000 habitatges nous i cal també tenir en compte la recuperació que les primeres residències tindran en el pes final, de manera que aquestes passaran del 73% actual al 82%, la qual cosa significa que molts habitatges avui utilitzats com a residència secundària passaran a principal excepte que es doni un procés generalitzat d'abandonament del veïnat sobre el canal. Per tant, el balanç final a l'horitzó del Pla territorial es fixa en la previsió de 76 ha. de nou sòl residencial urbanitzable amb una capacitat per a 3.034 habitatges nous.

Cal notar que no sembla que la realitat -almenys a Sant Jaume d'Enveja- vagi pel camí de recuperació del percentatge d'habitatge principal.

El PTP destaca diverses variants del turisme que pot interessar-se per l'àmbit de les Terres de l'Ebre: turisme fluvial, mediterrani, verd i agroturisme del Delta i de l'interior, turisme cultural. No entra en un aspecte que probablement agafi una gran rellevància: la primera residència -o segona amb considerable durada de les estades al llarg de l'any- de jubilats europeus, que poden trobar en aquestes terres un clima somiat, un dels escassos paratges de la mediterrània europea no sobresaturat, un correcte nivell de serveis, i uns preus de l'habitatge encara molt baixos en relació a l'entorn, i a la seva capacitat adquisitiva.

Sant Jaume és considerat pel PTP, amb Deltebre, com a nucli que pot actuar com a porta d'accès del turisme verd interessat en el medi ambient i la natura, esdevenint-ne centre de serveis. El propi PTP proposa les següents directrius específiques per als nuclis turístics:

- *El planejament general dels nuclis turístics ha d'incorporar mesures per garantir la millora de la imatge urbana del municipi i facilitar-ne la localització mitjançant una senyalització adequada a les xarxes de transport i de comunicacions.*
- *Als nuclis mediterranis s'ha de reforçar una imatge de senzillesa mediterrània lligada a pobles mariners encalats.*
- *Als nuclis fluvials i deltaics s'han de redactar plans especials d'ordenació de les seves façanes fluvials que impulsin la rehabilitació de les edificacions i dels espais públics de vora.*
- *Als nuclis interiors s'aconsella un desenvolupament turístic basat en opcions de gestió dels espais d'interès natural que generin un flux de turisme alternatiu, de baix impacte, compatible amb estratègies de protecció i que s'integri fàcilment en un medi rural poc antropitzat i asseguri les visites al llarg de l'any.*

- *Als nuclis històrics s'han de prendre mesures de protecció per als centres urbans, s'han de redactar normatives per a regular la rehabilitació d'espais públics i edificis i s'ha de facilitar la implantació d'instal·lacions i activitats compatibles.*

En quant al tractament específic del delta, ja s'ha comentat que el PTP recull en la seva pràctica totalitat les propostes del Pla Director.

Això es concreta en:

Disposar d'una normativa única en el sòl no urbanitzable per als set municipis, que prengui en consideració els diferents tipus de sòl que el document proposa:

1. *Parc Natural.*
2. *Pla d'espais d'interès natural (PEIN).*
3. *Sòl no urbanitzable deltaic.*
4. *Sòl no urbanitzable ordinari.*

La finalitat de la normativa és:

- a) *Donar un tractament homogeni a un territori que per sí mateix ho és, evitar que límits administratius generin models d'ocupació diferents i establir unes normes tipològiques que possibilitin que les noves edificacions siguin respectuoses tant amb el medi i el paisatge com amb les tipologies tradicionals.*
- b) *La definició de catorze punts del territori, quatre a Amposta, tres a Deltebre, tres a Sant Jaume d'Enveja i un a cadascun dels altres cinc municipis, destinats a la implantació dels centres de serveis turístics (CST).*

La pressió generalitzada sobre tot el territori mitjançant els tràmits de llicències en sòl no urbanitzable o les implantacions, de fet, en aquest tipus de sòl al marge de qualsevol tràmit de legalització, juntament amb l'expressada voluntat d'aquest Pla territorial d'imposar un marc normatiu únic que reguli de forma igualitària el territori deltaic, fa que certes activitats de destinació turística, que són necessàries per al seu desenvolupament, siguin de difícil implantació.

Amb aquesta finalitat, el document proposa els catorze punts, que hauran de convertir-se en àmbits d'actuació previ tràmit de plans especials amb una posició estratègica respecte del sistema viari o bé respecte del conjunt del territori que els fa aptes per a la implantació d'activitats i serveis destinats al turisme.

Aquests centres tenen un programa obert que s'inicia amb un espai públic dotat d'aparcament, en el qual hi ha un edifici de serveis, acollida o informació. Pot augmentar-se aquest programa amb la implantació d'una instal·lació hotelera o de restauració.

El Pla director del delta de l'Ebre, que considera la potencialitat d'aquestes terres, regula quin és el territori apte per a acollir els nous assentaments residencials turístics i industrials i ho fa amb el criteri següent: exceptua les previsions de Riumar fetes per les Normes subsidiàries de Deltebre i el creixement dels Eucaliptus a Amaposta, estableix que a la zona deltaica sols podran passar a ser urbanitzables les reserves de creixement a l'entorn del sòl urbà de Deltebre i d'un sector de Sant Jaume d'Enveja i els altres cinc possibles àmbits de caràcter residencial lúdic turístic. Aquests àmbits se situen sobre el límit de l'antiga costa a manera de miradors sobre la gran plana.

No s'ha d'entendre la limitació proposada com a àmbits d'actuació sinó com a base sobre la qual, amb més precisió, l'adequació dels plans generals i normes subsidiàries, podran proposar nous sectors ajustats al contingut del Pla director.

Finalment, respecte del sòl urbanitzable industrial, el PTP preveu que la localització dels sòls urbanitzables industrials previstos pot ser modificada pels plans generals d'ordenació municipal sempre que la nova localització se situï a l'entorn del sòl urbà del municipi, tingui la mateixa lògica territorial que l'àmbit que es pretén substituir i es garanteixi la compatibilitat ambiental.

2.7.4. El Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner.

El Pla director urbanístic del sistema costaner té els següents objectius:

a) *Generals:*

Identificar els espais costaners que no han sofert un procés de transformació urbanística, classificats pel planejament vigent com a sòl urbanitzable no delimitat i sòl no urbanitzable, i preservar-los de la seva transformació i desenvolupament urbà, per garantir el desenvolupament urbanístic sostenible del territori que abasta aquest Pla i del sistema costaner en el seu conjunt, conforme al que estableix l'article 3 de la Llei 2/2002, modificada per la Llei 10/2004.

b) *Particulars:*

- *Impedir la consolidació de barreres urbanes entre els espais interiors i els del sistema costaner.*
- *Protegir els valors dels espais costaners: ambientals, paisatgístics, culturals, científics, agrícoles, forestals, ramaders o per raó de llurs riqueses naturals.*
- *Preservar del procés de transformació urbanística els espais costaners afectats per riscos naturals o antròpics.*
- *Garantir l'efectivitat de les limitacions o servituds per a la protecció del domini públic marítim-terrestre.*
- *Millorar la qualitat de vida per raó de la funcionalitat dels espais costaners com àmbits d'interrelació entre la societat i la natura: des del manteniment d'un recurs turístic bàsic i des del recolzament de la biodiversitat, en connectar els espais de l'interior amb els del litoral.*

El PDUSC fou aprovat definitivament per resolució del Conseller de Política Territorial i Obres Públiques, en data 25 de maig de 2005.

La part del terme municipal afectada per aquest planejament ja formava part del PEN, es classifica sota la clau "sòl no urbanitzable costaner 1".

Aquest darrer es caracteritza pel fet de tractar-se del sòl no urbanitzable així com pel seu valor intrínsec i per la seva capacitat de connector entre els àmbits més pròpiament de litoral i els interiors, terra endins, o per la concurrència d'altres valors dignes de protecció en coherència amb els objectius del Pla.

El PDUSC limita els usos d'aquest tipus de sòl, així com la circulació amb vehicles motoritzats, i els moviments de terres.

2.7.5. Les NSP locals.

2.7.5.1. Comentari general.

Es tracta d'un instrument urbanístic aprovat definitivament l'any 1991.

Recull com a sòl urbà els àmbits de Sant Jaume, els Muntells i Balada, amb una certa "generositat" en l'aplicació dels criteris de l'article 115 del DL 1/1990, refosa del textos legals vigents a Catalunya en matèria urbanística, sobretot pel que fa referència a Sant Jaume. En efecte, la majoria del sòl urbà -amb l'excepció de l'àmbit del poble vell- no comptava en aquell moment amb "accés rodat, abastament d'aigua, evacuació d'aigües residuals, i subministrament d'energia elèctrica", ni estava comprés "en àrees consolidades per l'edificació almenys en dues terceres parts de la seva superfície". L'altre criteri, el dels sòls que en l'execució del Pla arribin a disposar dels esmentats elements d'urbanització era, sens dubte, de fàcil compliment: però les NSP no fixaven com s'havia d'arribar a aquest fi, i la realitat és que encara bona part del sòl urbà no compleix amb els esmentats criteris.

Referent als sòls aptes per a urbanitzar que preveien les NSP, tos ells residencials, el P2 està en tramitació, mentre el sector L -situat entre el canal de la dreta de l'Ebre, el riu, i el braç de Migjorn, a uns 8,5 Km. del centre urbà- no s'ha desenvolupat, i queda dintre del sòl protegit.

En quant al sòl no urbanitzable, les NSP s'adaptaren als continguts del Pla Director del Delta de l'Ebre. Es divideix en Parc Natural, Espais PEIN, sòl no urbanitzable deltaic, i Centres de Serveis Turístics. Aquests darrers, de superfície inferior a 3 ha., s'han de desenvolupar mitjançant Pla Especial, d'iniciativa municipal i domini i gestió públics, amb usos obligatoris de plaça pública, aparcament i centre d'informació al visitant, i usos possibles hotelers i anàlegs, restauració, càmping i serveis complementaris. Aquests usos possibles podran ser de promoció i titularitat privada.

Cap d'aquests CST s'han desenvolupat fins ara.

Pot dir-se, en resum, que les NSP han estat un instrument urbanístic útil per al dia a dia d'aquests anys en què el municipi ha estat estancat o en recessió. En el moment en què s'ha proudit una empenta en la construcció, basada sobretot en una demanda turística -a confirmar-d'apartaments, les NSP no havien previst la possibilitat d'un trencament de la tipologia arquitectònica i urbanística típiques i pròpies del territori. Les cases de façana curta alineades a vial s'han vist substituïdes per blocs lineals de fins a 100 m. de longitud; la casa unifamiliar aïllada, sovint envoltada d'hort, per fileres d'edificació unifamiliar. I tot això amb els mínims d'urbanització legals, de vegades simultanis, a cops posteriors a la urbanització.

El resultat comença a ser un conjunt híbrid, d'escassa qualitat urbana i poc integrat en l'ambient que el precedia. La proliferació d'habitatge petit incrementarà encara més el dèficit d'espais lliures, palés amb la sola contemplació dels plànols de zonificació.

2.7.5.2. Capacitat per a nous habitatges.

De l'estricta aplicació de la Normativa de les NSP se'n deriven els següents quadres de capacitat:

Sant Jaume d'Enveja.

Clau	S. hab.	P. Baixa	2n. Pis	3er. Pis	Núm. Parc.	Sostre	Núm. Hab.	Núm. Hab.
1A		15.456		44.400		59.856		
1B		153.112	229.348			382.460		
		168.568/2						
(*)		84.284	229.348	44.400		358.032		
	120						2.982	
(**)	90							3.978
	60						5.967	

Clau	P. Min.	P. Baixa	2n. Pis	3er. Pis	Núm. Parc.	Sostre	Núm. Hab.	Núm. Hab.
1A		15.456		44.400		59.856		
1B		153.112	229.348			382.460		
2A	120				712			712
	180				466		466	
2B	160				249			249
	240				162		164	
3A	400				682		682	682
3B	600				93		93	93
4					17			17
SAU							900	900
(***)							2.305	2.653
TOTAL								6.631

HIPÒTESIS:

- (*) 50% per habitatge i 50% per altres usos.
- (**) Habitatges de 90 m² per les claus 1A i 1B.
- (***) Habitatges amb actuació comunitària per la clau 2A i 2B.

Les claus 2A i 2B permeten actuacions comunitàries:

Per a la clau 2A:

- Superfície mínima de parcel·la per actuació comunitària: 120 m².
- Superfície / 120 m² = Núm. d'habitatges amb espai comunitari.
- Superfície mínima de parcel·la: 180 m².
- Superfície / 180 m² = Núm. d'habitatges aïllats.

Per a la clau 2B:

- Superfície mínima de parcel·la per actuació comunitària: 160 m².
- Superfície / 160 m² = Núm. d'habitatges amb espai comunitari.
- Superfície mínima de parcel·la: 240 m².
- Superfície / 240 m² = Núm. d'habitatges aïllats.

Els Muntells.

Clau	S. hab.	P. Baixa	2n. Pis	3er. Pis	Núm. Parc.	Sostre	Núm. Hab.	Núm. Hab.
1C		83.746	72.846			156.592		
		83.746/2						
(*)		41.873	72.846			156.592		
	120						1.304	
(**)	90							1.740
	60						2.609	

Clau	P. Min.	P. Baixa	2n. Pis	3er. Pis	Núm. Parc.	Sostre	Núm. Hab.	Núm. Hab.
2B	160				288			288
	240				197		197	
3A	400				44		44	44
(***)							241	332
TOTAL								2.072

HIPÒTESIS:

- (*) 50% per habitatge i 50% per altres usos.
- (**) Habitatges de 90 m² per les claus 1A i 1B.
- (***) Habitatges amb actuació comunitària per la clau 2A i 2B.

La clau 2A permet actuacions comunitàries:

Per a la clau 2A:

- Superfície mínima de parcel·la per actuació comunitària: 160 m².
- Superfície / 160 m² = Núm. d'habitatges amb espai comunitari.

- Superfície mínima de parcel·la: 240 m².
- Superfície / 240 m² = Núm. d'habitatges aïllats.

Balada.

Clau	S. hab.	P. Baixa	2n. Pis	3er. Pis	Núm. Parc.	Sostre	Núm. Hab.	Núm. Hab.
1C		2.226	2.226			4.452		
		2.226/2						
(*)		1.113	2.226			4.452		
	120						37	
(**)	90							49
	60					74		
TOTAL								49

HIPÒTESIS:

(*) 50% per habitatge i 50% per altres usos.

(**) Habitatges de 90 m² per la clau 1C.

Total d'habitatges potencials, d'acord amb el planejament vigent.

Sant Jaume d'Enveja	6.631
Els Muntells	2.072
Balada	49
Total habitatges	8.752

No hi ha cap mena de dubte de que es tracta d'una capacitat totalment desmesurada, a la vista de que l'any 2001 existien 1.460 habitatges, i entre 2002 i 2005 se n'han acabat 179 més: és a dir, 1.639 habitatges a final de 2005, només un 18,7% de la capacitat total.

És clar que es tracta d'un valor absolutament teòric, que la resistència del propi teixit urbà és important i no podrà esgotar-se aquest valor de 8.752 habitatges. Però també és clar i és cert que l'any 2005 s'han visat 514 habitatges, i probablement tots ells tinguin llicència.

Aquesta capacitat, i aquesta velocitat de creixement poden desfigurar totalment la fesomia urbanística del municipi, però també, i tant o més important, el seu teixit social.

3. DIAGNOSI.

3.1. Característiques territorials.

El municipi de Sant Jaume d'Enveja, d'una superfície de 61 Km². i una població de 3.355 habitants l'any 2005, emplaçat en ple l'hemidelta de L'Ebre dret pertany a la comarca del Montsià.

Comarca: Montsià
Població 2005: 3.355
Superfície: 61 Km²
Partit judicial: Amposta
Demarcació electoral: Tortosa
Altitud: 7 m

Entitats de població que inclou	Població 2005
Balada	13
Els Muntells	499
Sant Jaume d'Enveja	2.843

Històricament el riu Ebre ha actuat de barrera entre els dos hemideltes de manera que aquest fet fins i tot s'ha institucionalitzat territorialment: el Delta de l'Ebre està dividit en dues comarques i el riu fa de divisòria.

Així també el Pla Territorial de les Terres de l'Ebre, en la seva definició dels sistemes urbans que conformen el conjunt del territori, reforça la divisió hemideltàica: del costat esquerra defineix el sistema format per Aldea/Camarles/Deltebre/Ampolla i del costat dret defineix el sistema urbà Amposta/Sant Carles de la Ràpita que inclou els municipis de Freginals, La Galera, Godall, Masdenverge i Sant Jaume d'Enveja. Partint d'aquesta fragmentació de les terres deltàiques, el Pla Territorial preveu i promou el reforçament del sistema urbà Amposta/Sant Carles de la Ràpita sobre un "eix fort que uneixi aquests dos nuclis, amb una extensió cap a l'interior on Santa Bàrbara consolida el seu paper aglutinador, i un altre cap a Jaume d'Enveja, en ple Delta".

Malgrat però els propòsits del planejament territorial, cal considerar la posició relativa de Sant Jaume d'Enveja en el conjunt de les terres del Delta per a valorar les potencialitats del municipi

El nucli urbà de Sant Jaume d'Enveja, està localitzat davant per davant del de Deltebre i encara que pertanyi a una altra comarca, i que el riu faci de barrera, el seu desenvolupament està condicionat pel de Deltebre. La diferència demogràfica entre els dos nuclis (al 2005, Deltebre 10.943 habitants i Sant Jaume 3.355 habitants), la superior disponibilitat d'equipaments i serveis de Deltebre i la seva major connectivitat fa que el desenvolupament de Sant Jaume d'Enveja sigui subsidiari del de Deltebre. Es podria dir que el municipi de Deltebre actua de subcapital del conjunt de terres deltàiques i mes ho farà, si tal com està previst, es construeix el pont que connectarà directament els nuclis de Sant Jaume i Deltebre. Així doncs, el creixement de Deltebre acabarà definint el creixement de Sant Jaume, si aquest municipi no desenvolupa activitats econòmiques que el facin atractiu i sobre tot si es desenvolupa alguna singularitat acompanyada pels corresponents equipaments que el faci atractiu pel turisme.

El municipi de Sant Jaume d'Enveja té 1.470 ha dins el PEIN del Delta: Bassa de l'Aufacada 150 ha; Bassa de la Platjola 90 ha, l'Illa de Buda 1.235 ha i les parts corresponents de les 460 ha del tram final de l'Ebre fins a Migjorn i de la zona marítimterrestre que va de l'Ampolla a Sant Carles. En el municipi hi ha doncs aproximadament una quarta part de les terres protegides pel PEIN.

A més, la directiva europea de protecció especial d'espais naturals *Xarxa Natura 2000* obliga als Estats membres a prendre mesures per la gestió d'espais naturals, amb la finalitat de mantenir o restablir les condicions de l'habitat de diverses espècies animals i / o vegetals «*en un estado de conservación favorable, teniendo en cuenta las exigencias económicas, sociales y culturales, así como las particularidades regionales y locales*» (artículo 6 Directiva 92/43/CEE). Aquesta directiva, com s'ha vist, ha tingut conseqüències sobre el territori, de manera que el PEIN del Delta de l'Ebre queda en conjunt ampliat considerablement respecte la primera delimitació de 1986.

Entre la primera i segona ampliació (aquesta darrera no està definitivament aprovada per decret però està acceptada com a delimitació definitiva) pràcticament la meitat del territori de Sant Jaume queda protegit.

Segons el pla Territorial, pràcticament a resta del territori municipal entre en la categoria de sòl no urbanitzable de protecció funcional. I si es considera a més a més que es protegeixen el conreus d'arròs i de cítrics, el conjunt del territori de Sant Jaume es prefixa com espai protegit.

3.2. Estructura socio-econòmica.

Sant Jaume ha tingut des de 1991 fins al 2005 successives pèrdues de població amb una taxa de creixement relativa del -2,16% i una estructura de població més envellida que la del conjunt comarcal. Des de 2004 té un saldo migratori positiu, tot i que des del 2001 augmenta lleugerament el percentatge de població estrangera fins arribar al 4,92% actual. Més de la meitat dels nous arribats s'ocupen a l'agricultura i la resta no tots treballen al municipi. Si continua aquest creixement moderat del saldo migratori, la població de Sant Jaume pot arribar a taxes de creixement positives i recuperar poc a poc població, però possiblement estarà lluny d'arribar a la taxa mitjana de creixement del 20% que es preveu en el Pla Territorial pel conjunt de les terres del Delta.

Segons es dedueix de l'estructura de l'activitat econòmica i de la seva evolució, la principal activitat productiva és l'agricultura centrada fonamentalment en cultius de l'arròs i els cítrics. La ramaderia està en segon terme, tot i que des de els anys vuitanta han anat disminuint el nombre d'explotacions. El sector agrícola-ramader ocupava al 2001 el una quarta part de la població activa, 26,65%, mentre que 1996 ocupava a un 33,22%. No obstant la pèrdua d'ocupació del sector, la productivitat s'ha incrementat perquè s'ha anat produint una concentració de les explotacions amb augment de la grandària i un augment de la superfície conreada, especialment la del arròs, en detriment d'altres cultius.

Al 2001, l'activitat industrial es centrava principalment en petites empreses, el 53% de les quals són empreses personals i ocupava només el 12,16% de la població activa amb tendència a la disminució, ja que al 1996 ocupava a un 17,21% dels actius. Més significatiu és el sector de la construcció que, amb 72 empreses, tendeix a créixer; al 1996 ocupava el 19,26% de la població activa i actualment ocupa el 28,59%.

La dinamització del sector de la construcció és indicativa de les expectatives de creixement del sector turístic. Informacions recents sobre el mercat immobiliari confirmen aquesta expectativa de creixement del sector turístic en el delta de l'Ebre en ser actualment un espai preferent pels grups immobiliaris internacionals *"El grupo francés dedicado al turismo Pierre & Vacances estrá próximo a cerrar la compra de terrenos para edificar un complejo turístico en la zona del delta del Ebro. Este nuevo resort se lanzará bajo la marca Maeva que engloba actualmente la oferta más económica del grupo"* (El País, suplement Mercados, 22 de setembre de 2006)

El Pla Territorial preveu l'extensió de la dedicació a l'agricultura a temps parcial en favor de la industrial per la qual preveu un desenvolupament que es centrarà en punts estratègics d'Amposta, San Carles de la Ràpita i a Santa Bàrbara, on es fan previsions de sòl per usos industrials. Això significa que per una part, l'àmbit del mercat de treball de Sant Jaume seguirà essent comarcal i per l'altra que el municipi seguirà sent un territori eminentment agrícola, especialitzat en el conreu d'arròs més que no pas en un centre de producció industrial. En tot cas, el desenvolupament d'aquest sector seria subsidiari del agrícola, tant pel que fa a maquinària com pel que fa el tractament, conservació i embalatge de productes agroalimentaris de l'arròs.

El sector del comerç i dels serveis, al 2001, també estava repartit en petites empreses i ocupava a un 33% de la població activa. La seva actual dinàmica està vinculada a l'expectativa de creixement demogràfic i turístic

El sector turístic és molt poc significatiu en el conjunt de l'activitat econòmica que porta associat. Al 2005, només hi ha un hotel de dues estrelles amb 10 places, 4 allotjaments independents per a turisme rural amb un total de 29 places i 4 bars restaurants.

Actualment el turisme presenta dues modalitats que tenen repercussions espacials ben diferenciades i que difícilment són compatibles en un mateix lloc: el turisme intensiu i el turisme selectiu.

El turisme intensiu, d'estada curta però massificada, actualment no està tant sotmès a estacionalitat. Des que existeixen els vols barats dins la Unió Europea el turisme de cap de setmana i de vacances curtes es perllonga durant tot l'any. Aquest tipus de turisme exigeix equipaments d'oci, especialment nocturn i requereix residència barata residencial intensiva, sigui en modalitat d'apartaments o d'hotels de moltes places.

El turisme selectiu exigeix tranquil·litat, paratges atractius i possibilitats d'oci (excursionisme, platja...) en ambients naturals, gens urbanitzats però amb equipaments i serveis adients. Requereix residència tradicional, poc intensiva, però adequada a l'ocupació temporera estacional. Aquest tipus de turisme és força estacional, encara que actualment comença a perllongar-se a caps de setmana i especialment a dies festius consecutius d'entremig d'any.

Les expectatives d'inversió immobiliària al conjunt del delta i els actuals preus del sector immobiliari de Sant Jaume (al voltant de 2000 €/m²), més competitius respecte els de la saturada costa tarragonina (4.000/5.000 €/m²), fan suposar que es tendirà cap el desenvolupament del turisme intensiu, malgrat els aproximadament 77 km que separen l'aeroport de Reus de Sant Jaume d'Enveja. Aquesta distància però fa suposar que el turisme que es pot desenvolupar sigui el de residència "a temps parcial o d'hivern" de població jubilada de la UE.

El municipi de Sant Jaume presenta un dèficit permanent en serveis i equipaments públics. El municipi només té oferta adequada d'educació obligatòria infantil i primària però manca de centres de secundària i formació professional. En aquest aspecte depèn d'Amposta i en menor mesura de Deltebre, encara que aquest municipi veï augmenta progressivament la seva influència sobre Sant Jaume. Tampoc no existeix cap servei sanitari de cap mena, llevat d'una farmàcia, de manera que la població del municipi depèn totalment d'Amposta o de Deltebre per rebre l'atenció sanitària.

L'extensa àrea del mercat laboral de Sant Jaume i la manca de serveis públics implica una forta mobilitat obligada per raons d'ocupació i estudi que al 2001 es situava entorn dels 730 desplaçaments diaris de població, 304 dels quals es feien cap a Amposta, 125 cap a Tortosa, 67 cap a Deltebre i la major part de la resta, 234 es feien cap a d'altres poblacions del Delta, especialment cap a Sant Carles (43).

Sant Jaume d'Enveja apareix com a població d'important mobilitat obligada per raons de treball, essent en un 194% la proporció de residents en el municipi que treballen fora sobre els qui treballen en el mateix municipi. Aquesta proporció ha augmentat des del 1996 gairebé en un 74%. Es a dir que a mida que augmenta la població activa augmenta la mobilitat obligada en tots els sectors d'activitat. Això pressuposa que no hi ha un augment paral·lel de creació de llocs de treball a Sant Jaume d'Enveja, sinó una disminució del 14,87 %. L'atracció d'Amposta sobre Sant Jaume continua sent la que fa tota capital comarcal, però cal tenir present l'atracció creixent de Deltebre que augmenta des del 1986, especialment pel que fa a serveis i a oferta d'ocupació.

3.3. Planejament vigent i determinacions del Pla Territorial

Fins l'any 2001 el nombre d'habitatges de Sant Jaume d'Enveja era en total 1.460, dels quals 1.091 (74,72%) eren principals, 188 (12,88%) secundaris i 181 (12,40%) estaven vacants. Segons es dedueix de la tipologia d'ús de l'habitatge al 2001 el municipi no tenia una alta atractibilitat turística. La proporció residència secundària ni de bon torç s'acosta a la mitjana (18,14%) de la comarca del Montsià. No obstant això, recentment s'ha disparat la construcció d'habitatge nou. Cal suposar que aquest habitatge nou es destinarà al segona residència o com oferta de residència de temporada pel turisme d'estiu.

TOTAL D'HABITATGES POTENCIALS, D'ACORD AMB EL PLANEJAMENT VIGENT

	Habitatges potencials	Habitants 2,7 pers./llar	Habitants 3,01 pers./llar
Sant Jaume d'Enveja	6.631	17.903	19.960
Els Muntells	2.072	5.594	6.234
Balada	49	132	147
Total d'habitatges	8.752	23.629	26.341

Font: Ajuntament de Sant Jaume d'Enveja

D'acord amb el planejament vigent la capacitat de total d'habitatge del municipi és de 8.752. Si al 2001 hi havia un total de 1.460 habitatges, la es preveu la construcció de 7.292 nous habitatges, és a dir la capacitat del municipi es multiplica per 5. Considerant que la composició mitjana familiar del municipi és de 3 persones per llar, els residents potencials de Sant Jaume d'Enveja es situarien en 26.256 habitants. I si es té en compte que Catalunya té una composició mitjana 2,7 persones per família, la capacitat es situaria en 23.630 residents. Cal suposar que la composició familiar mitjana tendirà a assemblar-se a la mitjana catalana. Aquesta capacitat es equivalent gairebé al 41% de la població de la comarca del Montsià, que al 2001 tenia un total de 57.550 habitants.

Cal tenir present que quan es va aprovar el Pla Territorial de les Terres de l'Ebre, al maig del 2001, es preveia un creixement demogràfic fins a uns 42.000 habitants per a la totalitat del sistema urbà d'Amposta/ Sant Carles de la Ràpita fins l'horitzó 2016. Amb la producció de nou habitatge de Sant Jaume s'absorbiria gairebé el 50% del total de la població futura prevista pel Pla Territorial.

També en el Pla Territorial, considerant la potencialitat turística del sistema urbà Amposta/Sant Carles, es preveia que la proporció de residència principal sobre la secundària passés d'un 83% a un 76%. Això suposaria per a Sant Jaume que una quarta part (2.180) dels 8.725 habitatges, (estimats segons la capacitat total del planejament vigent) foren destinats a residència secundària per allotjament turístic de temporada; i els 6.545 restants es destinarien, en teoria, per a nous residents permanents. Això significaria una capacitat residencial permanent per 17.672 habitants, 5 vegades la població actual. Díficilment la capacitat d'atracció immigratòria i de creixement demogràfic de Sant Jaume és tan forta com per duplicar la població la població d'aquí a deu anys. El Pla Territorial considera que el creixement demogràfic del sistema urbà Amposta/Sant Carles superarà en un 37% l'actual població (2001), de cap manera duplicar-la.

Tot i considerant excessiva la capacitat de producció d'habitatge prevista en el planejament vigent, cal tenir en compte que encara que s'arribés a produir en la seva totalitat, de cap manera es realitzaria a curt termini, sinó més aviat durant un període llarg que es podria estimar en 20 anys, condicionat però a un canvi fort de la tendència de creixement demogràfic i de l'atractivitat turística.

També cal recordar que el Pla Territorial considera pel subsistema urbà Amposta/ resta de municipis (s'exceptua Sant Carles) que hi ha una capacitat per a 3.000 habitatges, tenint en compte les disponibilitats de sòl actualment qualificat (96 ha), i en preveu la qualificació de 76 ha més per uns 3.034 habitatges nous.

El Pla Territorial defineix directrius específiques per els nuclis deltàics:

- *A les àrees deltàiques, les noves dotacions turístiques han de respectar les localitzacions previstes per el Pla Director de Coordinació del Delta de l'Ebre o les seves equivalents i en la seva realització ha de prevaler els criteris de senzillesa i integració a l'entorn natural.*
- *S'han de redactar plans específic d'ordenació de les façanes fluvials que impulsin la rehabilitació de les edificacions i dels espais públics de la vora.*
- *La protecció d'espais agraris com a sòl no urbanitzable.*
- *La programació de sòl industrial que ha de permetre, si s'escau, les instal·lacions associades al reforçament de les indústries agroalimentàries.*
- *La incorporació de projectes de nous recs.*

Aquestes directrius suposen per a Sant Jaume que el desenvolupament de nova residència s'ha de realitzar en baixes densitats pràcticament dins els perímetres del sòl urbà i del urbanitzable ja existent. Cal també tenir en compte que pràcticament tot el front litoral de Sant Jaume està protegit pel PEIN i per la xarxa Natura 2000 i per tant no és possible cap desenvolupament urbà costaner, és a dir, allà on fora possible l'explotació turística del sòl.

Pel que fa el sòl no urbanitzable el Pla territorial estableix que
“Els terrenys situats a les planes fluvials i deltàica de l'Ebre no inclosos en el PEIN ni cap altre categoria de protecció es protegeixin funcionalment per les funcions que exerceixen com hàbitats de fauna i espais de laminació de les avingudes de riu”

Proposa les següents directrius per a l'ordenació del sòl no urbanitzable:

- *Mantenir l'ús agrícola per tal de mantenir el sistema aquàtic.*
- *Fer compatibles producció agrícola i protecció.*
- *Potenciar els conreus ecològics i la utilització de tecnologies no perjudicials pel medi.*
- *Dissenyar sistemes de depuració al Delta per evitar la contaminació de les llacunes i badies.*
- *Regular la urbanització de les planes fluvials amb infraestructures i serveis de lleure.*
- *Crear pas per peixos a les barreres de les infraestructures hidràuliques.*
- *Delimitar per part de l'administració competent el domini públic hidràulic.*

Tenint en compte tot el conjunt de directrius de protecció d'espais natural i agrícoles, la major part del territori de Sant Jaume s'ha e classificar com a sòl no urbanitzable protegit. En conjunt el paisatge Sant Jaume es prefixa com espai protegit.

3.4. Potencialitat del municipi.

En sòl no urbanitzable

- L'explotació turística selectiva dels espais protegits.
- L'aprofitament de les subvencions del conreu protegit d'arròs per la producció ecològica d'aquest producte, tenint en compte l'increment de la demanda d'aquesta qualitat.
- L'aprofitament de l'especialització en el conreu d'arròs per produir les varietats menys comuns, que actualment demanda el mercat.
- El desenvolupament de serveis i infraestructures pel turisme verd .

En sòl urbà i urbà no consolidat

- La recuperació urbana de la tipologia constructiva tradicional com a recurs turístic.
- La recuperació de la façana fluvial.
- La urbanització de baixa densitat mantenint les característiques morfo-constructives dominants.

- L'establiment d'unitats d'actuació o de plans de millora urbana en les diferents àrees de sòl urbà no consolidat per preveure un procés d'urbanització relativament sistemàtic i poc dispers.
- L'aprofitament de la disponibilitat de sòl urbà no consolidat per fer front el dèficits d'equipaments públics i equipament turístics.
- L'aprofitament de la disponibilitat de sòl no consolidat per fer front el dèficits d'espais públics i verds.
- L'aprofitament de la gran disponibilitat de sòl urbà no consolidat per a reservar sòl per un futur desenvolupament comercial-industrial.

Tot això condicionat a un pla d'infraestructures que resolgui fonamentalment el problema dels desguassos, i d'equipaments públic que resolgui fonamentalment el problema de l'aparcament subterrani suplint-lo per d'altres solucions que no impliquin el freàtic.

3.5. Activitat.

Malgrat que augmenti la població activa del municipi no augmenta en paral·lel la ocupació, tot i que la població activa no ocupada ha passat de representar el 19,1%, fins a un mínim del 3,8% al 2001

L'activitat agrícola s'ha mantingut en extensió de superfície ocupada, però s'ha produït una concentració de propietat augmentant sobretot el nombre de grans explotacions.

L'activitat industrial ha anat decreixent en el municipi i ha estat compensada per un creixement també moderat de la construcció. El comerç i els serveis han experimentat també un moderat creixement.

Durant el període analitzat Sant Jaume d'Enveja presenta una estructura productiva tradicional marcada per la tendència a la distribució equilibrada dels sectors d'activitat. Es a dir que els llocs de treball es troben aproximadament repartits en un 25/28% en el sector primari, 30/35% en el sector secundari, inclosa la construcció, i un 30/32% en el sector terciari.

Només la tendència a la concentració de les explotacions agràries i ramaderes pot fer variar aquesta estructura ja que el nombre d'empreses industrials disminueix, augmenta el nombre d'empreses de la construcció, encara que es tracta de petites empreses, i es manté el sector comercial i de serveis. Només podria fer variar aquest darrer el desenvolupament del sector turístic. No obstant per a les característiques del territori i per el efectes del Pla del Parc Natural del Delta de L'Ebre, no es pot pensar en un turisme massiu, sinó més aviat selectiu i de qualitat.

Les dades de mobilitat obligada indiquen que el mercat de treball de Sant Jaume és d'àmbit comarcal, especialment Amposta i en menor mesura Sant Carles de la Ràpita. Cal considerar també la creixent importàcia de Deltebre com a centre d'ocupació per a la població de Sant Jaume

Així mateix l'àmbit territorial per estudi es el comarcal, llevat dels pocs casos d'estudis superior que es desplacen majoritàriament a Tarragona

L'ús de transport privat com a mitjà gairebé exclusiu de desplaçament per anar a treballar i majoritari per estudi és indicador de la carència de serveis de transport públic d'àmbit comarcal.

L'atracció d'Amposta sobre Sant Jaume continua sent la que fa tota capital comarcal, però cal tenir present l'atracció creixent de Deltebre que augmenta des del 1986, especialment pel que fa a serveis.

La manca d'equipament escolar de secundària suposa una dependència del municipi de l'oferta comarcal, especialment d'Amposta i de Deltebre.

La manca de serveis públics implica una forta mobilitat obligada per raons de treball i estudi que al 2001 es situava entorn dels 730 desplaçaments diaris de població, 304 dels quals es feien cap a Amposta, 125 cap a Tortosa, 67 cap a Deltebre i la major part de la resta, 234 es feien cap a d'altres poblacions del Delta, especialment cap a Sant Carles (43). L'atracció d'Amposta sobre Sant Jaume continua sent la que fa tota capital comarcal, però cal tenir present l'atracció creixent de Deltebre que augmenta des del 1986, especialment pel que fa a serveis.

3.6. Espais lliures i equipaments.

A falta d'una anàlisi més profunda, podria apreciar-se que Sant Jaume d'Enveja presenta la mancança d'algun equipament bàsic per al municipi, com ara centres, d'una banda per a ensenyament secundari, d'altra banda, per a persones disminuïdes.

A més a més, hi ha la problemàtica del dèficit agut d'espais lliures, i amb menor intensitat d'equipaments, que presenten els àmbits urbans.

Ara bé, cal tenir en compte que el Pla Territorial de Catalunya preconitza, pel que fa a sistemes en general i equipaments en particular, la necessitat de redacció de plans territorials sectorials (P.T.S.), ja previstos per la Llei de Política Territorial, per a cada tipus d'equipament, establint àrees bàsiques territorials (A.B.T., que són uni o plurimunicipals) com a àmbit territorial funcional mínim. Sant Jaume d'Enveja queda definit com a A.B.T.

Per a aquestes àrees, el PTC proposa els següents estàndards provisionals mínims dels diferents tipus d'equipaments orientatius per al planejament general:

	Metres quadrats edificables / habitant					
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Sanitari (assistència primària)	0,30	0,20	0,20	0,10	0,10	PGM
Cultural	0,40	0,40	0,30	0,30	0,25	PGM
Assistència	-	0,10	0,10	0,10	0,10	PGM
Administratiu	0,50	0,45	0,40	0,35	0,30	PGM

	Metres quadrats sòl / habitant					
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Ensenyament	4,00	4,00	4,00	3,00	3,00	PGM
Sanitari (assistència hospital.)	-	-	0,50	0,40	0,40	PGM
Esportiu	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	PGM
		4,00	3,50	3,00	2,00	
Abastament	0,40	0,30	0,20	0,20	0,15	PGM
Serveis tècnics	0,50	0,40	0,30	0,30	0,20	PGM

(*) Lligat a ensenyament.

- (1) Fins a 1.000 habitants.
- (2) De 1.000 a 5.000 habitants.
- (3) De 5.000 a 25.000 habitants
- (4) De 25.000 a 100.000 habitants.
- (5) De 100.000 a 500.000 habitants.
- (6) Més de 500.000 habitants.

Si a un municipi que pertany a un segment de població més alt li corresponen menys metres quadrats d'estàndards que el màxim d'un segment més baix, els seus metres quadrats d'estàndards han d'ésser, com a mínim, els d'aquell.

Aquests estàndards tenen caràcter de provisionals i són orientatius per al planejament general fins a la realització dels diferents plans territorials sectorials; són donats en metres quadrats edificables per habitant o en metres quadrats de sòl per habitant. Les reserves de sòl hauran de tenir en compte l'edificabilitat dels sòls no s'ubiquin, com també la possibilitat de juxtaposar-se amb la residència i, així mateix, les característiques de cada tipus d'equipament.

Objectius mínims de cobertura territorial dels diferents tipus d'equipament.

	Municipi	Àrea bàsica territorial (ABT)	Comarca	Àmbit funcional territorial (AFT)	Nacional
Ensenyament	Centre zona 3, 12		Centre zona 3, 18 Centre FP	Dependències universitàries	Universitat
Sanitat	Consultori local	Centre d'assistència primària (CAP)	Hospital general bàsic	Hospital general de referència	Hospital d'alta complexitat
Esportiu	Pista poliesportiva Gimnàs	Pavelló cobert Camp gran Sala escolar Pistes de tennis	Piscina coberta Pista d'atletisme	Instal·lacions singulars complexes	Instal·lacions d'alta complexitat
Cultural	Centre cultural i social	Sala d'exposicions Centre d'assemblees Biblioteca	Museus comarcals Recintes firals Arxius	Palaus de congressos i exposicions Auditori Centres de normalització lingüística	Recintes firals internacionals Grans infraestructures culturals
Assistencial		Llars residència per a la gent gran Centres de dia i casals	Llars residència i centres d'atenció per a disminuïts	Centres i equips d'orientació i valoració per a disminuïts Centres amb	

				equip d'atenció a la infància i l'adolescència	
--	--	--	--	--	--

Aquest quadre estableix els tipus d'equipaments recomanats que corresponen als diferents àmbits territorials de referència, sempre que l'existència sigui possible segons la població. Per una altra banda, un determinat tipus d'equipament pot aparèixer diverses vegades en l'àmbit de referència.

La relació tipus d'equipament / àmbit territorial és bàsica per a aconseguir distribuir adequadament les dotacions en equipament pel territori. Això es fa establint uns límits per a cada tipus d'equipament (que són els àmbits territorials) que, tot i afavorir els àmbits amb menys població, signifiquen una racionalització en l'aportació de recursos.

Això explica que bona part dels equipaments comarcals dels quals depèn Sant Jaume d'Enveja, es troben ubicats fora el municipi, com ara a Amposta.

Correspondrà, doncs, al POUM, en el seu moment, comprovar i justificar l'existència de les reserves de sòl necessàries per a cobrir els estàndards anteriors.

Pel que fa als espais lliures, caldrà en el seu moment comprovar si, numèricament, poden arribar a aconseguir-se els mínims legals (20 m² d'espai lliure per cada 150 m² de sostre residencial, és a dir, un 20% del sostre residencial).

3.7. Infraestructures de comunicació.

El Pla de Carreteres actualment vigent va ser aprovat pel Consell executiu de la Generalitat el 25 d'octubre de 1985, segons Decret 311/1985, i posteriorment adaptat a la Llei 7/1993, de 30 de setembre, de Carreteres, aprovada. Aquest pla té el caràcter de Pla Territorial Sectorial.

El Pla de Carreteres detalla les xarxes viàries principals i secundàries proposades.

Cap de les seves actuacions té incidència sobre el terme municipal. Per tant, a nivell d'aquestes infraestructures només cal considerar el futur pont sobre l'Ebre.

4. EL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA.

4.1. Objectius i metodologia utilitzada.

Per a al documentació completa, veure publicació "Elaboració de l'Agenda 21 Local i redacció del Pla d'Acció Local cap a la sostenibilitat corresponent a Sant Jaume d'Enveja. 1er. document de participació ciutadana: Entrevistes en profunditat i enquestes".

La recopilación de información cualitativa, se hace a través de diferentes herramientas que permitirán detectar como percibe la población los diferentes aspectos de sostenibilidad.

Los principales objetivos de esta recopilación de información cualitativa son:

- *Captar la percepción ciudadana de aquellos puntos de interés que se destaquen para el desarrollo sostenible municipal.*
- *Conocer las percepciones y necesidades respecto a la sostenibilidad del municipio de Sant Jaume d'Enveja y su entorno por parte de entes u organismos, oficiales o no, y por parte de los ciudadanos.*
- *Ratificar la información obtenida durante la Diagnósis Ambiental Técnica.*
- *Contrastar las aportaciones con el informe de Diagnósis Ambiental Técnica, para que ésta no quede desvinculada de la realidad local.*
- *Aportar nuevas medidas no contempladas por la Diagnósis Ambiental Técnica, ya que a veces ocurre, que la recopilación objetiva de datos no capta algunos aspectos percibidos en la vida cotidiana por los ciudadanos.*
- *Ayudar a establecer un orden de prioridad para las acciones encaminadas a mejorar el medio ambiente local.*

Los métodos utilizados para conocer la percepción ciudadana son entrevistas en profundidad a personas que por su cargo, o su experiencia personal resultan relevantes dentro del conjunto municipal, y las encuestas a los ciudadanos que pretenden testar el sentimiento general de la población.

4.1.1. Entrevistes en profunditat.

Este estudio se basa en entrevistas no sólo a los agentes locales del municipio, sino también a otros agentes que aun no siendo estrictamente locales, mediante su actuación pueden condicionar el futuro del desarrollo sostenible municipal.

Para la realización de las entrevistas se utiliza el método Delphi, consistente en la realización de dichas entrevistas de forma personalizada mediante un "cuestionario abierto", cuya metodología es la siguiente:

1. *Selección de los agentes.*

.....

2. Diseño de la entrevista en profundidad.

Para diseñar la entrevista se tuvieron en cuenta los principales objetivos de la diagnosis cualitativa, los resultados preliminares del diagnóstico técnico y los factores a considerar para la redacción de la auditoría propuestos por la Diputación de Tarragona.

Los grandes bloques de contenidos incluidos en la entrevista son:

- Demografía.
- Social.
- Actividad económica y trabajo.
- Medio ambiente y servicios urbanos.
- Vivienda.
- Ambiente, urbanismo y red viaria.
- Educación ambiental, consumo, nivel económico, calidad de vida.
- Debilidades y fortalezas del municipio.

3. Realización de la entrevista.

Se realizó una petición individualizada de participación a los agentes seleccionados, estableciéndose a continuación un calendario de entrevistas que fueron realizadas personalmente y en privado.

4.1.2. Enquesta ciutadana.

La encuesta de población recoge la opinión de los ciudadanos respecto al estado y problemas de Sant Jaume d'Enveja en claves de sostenibilidad municipal, sirviendo además como elemento de difusión y sensibilización entre la población.

1. Selección del tamaño muestral.

Para completar el análisis y la evaluación del grado de sensibilización e información ciudadana, se realizó una encuesta orientada a la ciudadanía en general, buscando un tamaño muestral significativo y representativo de la población total existente para el municipio. Este tamaño muestral se calculó mediante el procedimiento seguido por Arkin y Colton ("Tables for Statistics").

El número de encuestas a realizar en el municipio se distribuyó proporcionalmente al peso de la población en cada estrato de edad. Igualmente, se realizaron dos afijaciones en función de la variable sexo (género) para tener representada tanto la población de hombres como la de mujeres, en función de la ubicación geográfica: Sant Jaume o Els Muntells.

Teniendo esto en cuenta y para un margen de confianza del 95% y un error de un 5%, el número mínimo de encuestas a realizar en el municipio, en función del número de habitantes, ha sido de 288, que se han distribuido según se comenta en el siguiente apartado.

2. Segmentación de la muestra.

Segmentar la encuesta permite, limitar el sesgo debido a la repetición de un tipo específico de habitante, a la vez que obtener conclusiones sobre colectivos concretos ante determinados aspectos (diferencias de opinión entre hombres y mujeres, o entre habitantes de Sant Jaume o Els Muntells).

En este caso, la segmentación ha sido realizada en base a la estructura por edades y sexo de la población y a la localización geográfica, distinguiendo entre los núcleos de Sant Jaume i Els Muntells (entre los dos suman prácticamente la totalidad de la población).

.....

3. Diseño de los contenidos de la encuesta.

Se realizó una encuesta con dos tipos de preguntas, que en cualquier caso trataba de evitar respuestas intermedias que dificultaran el análisis posterior:

- *Preguntas cerradas, donde el encuestado debía elegir entre una serie de categorías dadas (valoraciones, grado de acuerdo o desacuerdo...).*
- *Preguntas abiertas, donde el encuestado debía aportar un dato (gasto mensual en combustible, tiempo necesario para llegar a algunos lugares, etc...). Estas preguntas, pretendían dar una primera aproximación a los Indicadores Ambientales.*

Para el desarrollo de las preguntas se tuvieron en cuenta los principales objetivos de la diagnosis cualitativa, los resultados preliminares del diagnóstico técnico, los resultados preliminares del análisis de las entrevistas en profundidad y los factores a considerar para la redacción de la auditoría propuestos por la Diputación de Tarragona.

4. Realización de las encuestas.

Las encuestas fueron realizadas casa por casa a "puerta fría" en las demarcaciones ya indicadas, durante los meses de julio y agosto.

Se trató de combinar horarios distintos, evitando las horas de más calor, realizando también encuestas hacia el atardecer, así como durante el fin de semana para llegar a aquella población que trabaja fuera del municipio, e intentar cumplir con la segmentación por edades establecida y poder contar con una muestra lo más representativa posible.

4.2. Anàlisi de l'enquesta ciutadana.

En destacarem els aspectes que, des de la vessant del POUM, considerem essencials.

Valoración de aspectos generales del municipio.

Respecto de la valoración de estos aspectos generales (37 en total), es conveniente comentar que la mayor parte de las respuestas se centran en las categorías "Molt Dolent" y "Dolent", siendo especialmente mal puntuados, por orden de menor a mayor, los temas relacionados con:

- *Oci per a joves.*
- *Oci per als adults.*
- *Centres d'ensenyança secundària.*
- *Oferta cultural.*
- *Accés econòmic a l'habitatge.*
- *Oferta esportiva.*
- *Serveis socials.*

- *Mobilitat dels peatons (barreres arquitectòniques, fallit de moviment pels carrers).*
- *Gestió dels residus agrícoles.*
- *Oportunitats de treball disponibles.*

Y, por el contrario los diez aspectos mejor valorados, también ordenados de menor a mayor valoración:

- *Qualitat de l'aigua.*
- *Arbrat dels carrers.*
- *Soroll.*
- *Neteja de parcs i jardins.*
- *Neteja dels carrers.*
- *Qualitat de l'ensenyament.*
- *Creixement urbanístic del municipi.*
- *Serveis de salut.*
- *Centres d'educació infantil i primària.*
- *Atenció al ciutadà de l'administració local.*

Medios de transporte utilizados.

Medios de transporte utilizados por la población en edad escolar.

Política de vivienda.

En esta pregunta los encuestados podían elegir más de un tipo de política de vivienda, siendo la más votada la realización de viviendas unifamiliares libres. Este resultado encaja perfectamente con el modelo tradicional de vivienda que se ha venido desarrollando en el municipio: casas de una o dos plantas donde habitaba una familia.

Com a breus conclusions

SANT JAUME D'ENVEJA	ELS MUNTELLS
Grupo 1 (edades comprendidas entre 15 y 29 años)	
<i>Grupo de edad muy crítico con la oferta cultural, deportiva y de ocio</i>	
<i>Consideran insuficientes las oportunidades de trabajo</i>	
<i>Valoran poco, o no responden respecto del uso de determinados recursos, el consumo responsable y los temas sociales.</i>	
Grupo 2 (edades comprendidas entre 30 y 44 años)	
<i>Muestran inquietud por los temas educativos</i>	
<i>Les preocupa el crecimiento urbanístico, los recursos y las energías alternativas</i>	<i>Les preocupan las escasas oportunidades de trabajo en el municipio, así como para los jóvenes, y el acceso a la vivienda.</i>
Grupo 3 (edades comprendidas entre 45 y 59 años)	
<i>Critican sobre todo los servicios municipales</i>	
<i>Sienten descontento con las infraestructuras y las comunicaciones</i>	<i>Sienten descontento respecto de los temas educativos y la gestión de residuos.</i>
Grupos 4 y 5 (edades comprendidas entre 60 y 74 años, y 75 y más)	
<i>Tienen un gran desconocimiento de proyectos concretos, por ejemplo el Telecentre, o la implantación de nuevas tecnologías, así como de los servicios que ofrece el municipio, en general.</i>	
<i>Les preocupan los temas de civismo, educación vial, y ven el crecimiento urbanístico con recelo</i>	
Para todos los grupos en general	
<i>Se aprecia un gran desconocimiento de los servicios sociales ofertados</i>	
<i>Se lanzan muchas críticas sobre la gestión de los residuos, especialmente acerca del nombre y distribución de los contenedores.</i>	
<i>Sentimiento generalizado de falta de oportunidades de ocio y de trabajo</i>	
<i>Penalizan la falta de un IES en el municipio</i>	<i>Existe una sensación generalizada de estar desatendidos, de que muchos de los servicios que se consideran básicos, se encuentra en Sant Jaume o en Amposta.</i>
<i>Opinan que la oferta cultural y deportiva es mejorable.</i>	<i>Presentan una gran preocupación por los temas de salud pública a causa del tratamiento con pesticidas de las plantaciones de arroz. Este tema está latente en la vida cotidiana de Els Muntells.</i>

4.3. Anàlisi de les entrevistes en profunditat.

Recollim, pel seu específic interès, les declaracions respecte de l'habitatge.

VIVIENDA	
DEBILITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Tenim un Pla urbanístic, antic, mal pensat i injust. Cal refer-lo.</i> - <i>Molta construcció però pensant en la gent de fora i el turisme, només es fan apartaments i no vivendes pensant en la manera tradicional de viure al Delta: amb espai i no en 60 m².</i> - <i>Molta especulació, cada cop es fa més difícil comprar i edificar: s'està hipotecant el futur dels nostres fills. Fer-se una casa és molt car: la gent jove marxa (2).</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Si es fan més construccions, manca de serveis encara més accentuada (2).</i> - <i>Hi ha moltes segones residències i a les urbanitzacions a l'hivern no hi ha vida.</i> - <i>Especulació i requalificacions de terrenys poc clares.</i> - <i>Perdre la tranquil·litat, a causa de la nova construcció generada (2).</i> - <i>Créixer sense fer una correcta ordenació del territori.</i>
FORTALESES	OPORTUNITATS
	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Que les parelles joves ja es poden quedar més fàcilment al municipi per fer-s'hi una casa, a causa de l'encariment de l'habitatge en altres punts, tot i així també resulta car.</i> - <i>Fa un parell d'anys que ha arribat el "boom" de la construcció i cal aprofitar-lo.</i> - <i>Generar un POUM nou i més ordenat (2).</i> - <i>Molts permisos d'obra concedits, s'edificarà una nova illa de cases.</i>

Les principals conclusions són:

En general, la població està d'acord a grans línies, de quins són els principals reptes que cal afrontar els propers anys, i en quina direcció cal treballar, alguns destables són:

- *Acabar de fer una ordenació territorial i un creixement pautat i conscient, si es treballa amb celeritat amb el POUM, i es tenen clars els actius que no es volen sacrificar.*
- *Aprofitar l'entorn i el Delta, d'una manera sostenible i respectuosa, però que permeti enfortir el sector turístic. Aprofitar és el motor del Parc i vetllar per mirar de conservar el màxim possible espais singulars propers.*
- *Controlar i vetllar pels temes de salut pública, especialment els tractaments que es fan als arrossars.*
- *Traballar per vetllar pel control de plagues i evitar la proliferació d'espècies al·lòctones.*

- *Conservar i ampliar l'oferta cultural: teatre, exposicions...*
- *Crear una oferta prou àmplia per a adolescents i joves, per tal d'evitar que aquests caiguin en l'abús d'alcohol i drogues en el temps d'oci.*
- *Explotar algunes instal·lacions i equipaments municipals actualment en desús: com el Dispensari antipalúdic, així com antigues masies per reconvertir-les en museus, cases rurals, o altres punts d'interès turístic.*
- *Explotar la seva història i ubicació ja que són uns dels nuclis més antics del Delta.*
- *Aprofitar el sentiment ebrenc creat arran del PHN, i desestimar complexos com la inclusura, o la poca capacitat d'iniciativa per tal de tirar endavant.*
- *Millora general dels serveis municipals, perquè siguin eficients i cobreixin tota la població.*
- *Millors infraestructures de comunicació i accesos (pont, carreteres...), així com l'arribada de les noves tecnologies.*
- *Oferir possibilitats laborals per a persones amb titulació universitària, per tal de no seguir patint una descapitalització professional i tècnica.*

5. OBJECTIUS, ANÀLISI D'ALTERNATIVES I JUSTIFICACIÓ DEL MODEL D'ORDENACIÓ.

5.1. Criteris per al POUM de Sant Jaume d'Enveja.

5.1.1. Criteri bàsic: la regulació del sòl urbà derivat de les NSP.

Ja s'ha comentat que les NSP permeten 8.700 habitatges de manera pràcticament incondicional: no han d'aportar altre sistema que no sigui la pròpia vialitat d'accés, en condicions d'urbanització més aviat precàries i amb prou feines el seu subministrament d'aigua i electricitat, i el clavegueram. Es tracta, doncs, d'un creixement d'alguna manera parasitari - això sí, perfectament legal a la vista de les NSP vigents- i que ve a agreujar una situació prèvia d'escàs equipament i pràcticament nul·la dotació d'espais lliures.

En contrapartida, el PTP només autoritza 3.000 nous habitatges al conjunt del subsistema d'Amposta. Potser hem d'entendre que es tracta d'habitatges amb nou planejament, i que el PTP ja ha descomptat d'alguna manera la capacitat del planejament vigent.

Sant Jaume d'Enveja s'enfronta a una notable contradicció: el seu propi planejament permet un creixement desmesurat i desequilibrat, que porta fatalment cap al desequipament i la marginalitat urbanística, i que no és, numèricament, necessari per a les necessitats previsibles d'increment de població i càrrega turística.

En contrapartida, el planejament de rang superior, i per tant d'obligada referència, exigeix unes limitacions difícilment assolibles, almenys en les circumstàncies actuals.

Sant Jaume d'Enveja necessita, d'una banda, regular el seu propi creixement i, d'una altra, assolir uns mínims, avui llunyans, en quant als sistemes d'equipaments i, especialment, d'espais lliures. Això combinat amb la urgent necessitat de dotar-se d'infraestructura adequada, especialment en el camp de l'evacuació d'aigües residuals, força complexa degut al territori.

Com a punt crític dels criteris a utilitzar per a assolir la declaració anterior hem de considerar la xarxa de clavegueram, en el seu estat actual i en la proposta de desenvolupament que preveu el projecte de depuradora. D'alguna manera, aquesta proposta hauria de disposar de la valoració o categoria d'un Pla Especial Urbanístic d'Infraestructura de Sanejament, que el planejament desenvoluparia gradualment.

Combinant la situació actual de la xarxa amb la realitat viària (vials urbanitzats, semiurbanitzats, camins i inexistents) i edificatòria (compactat, no compactat) del sòl urbà delimitat per les NSP, arribarem a poder definir el que pugui tenir la consideració de consolidat, i el que no. En el primer cas caldrà simplement garantir la correcció de la urbanització i infraestructures de servei: seguirà sent, de manera perfectament legal, un creixement parasitari.

En el segon cas, el sòl urbà no consolidat, es produeix un canvi substancial: d'una banda, és aplicable l'exigència legal de cessió del 10% AU, i de reserva del 20% del sòl per a habitatge protegit. D'altra banda, el planejament general pot exigir la cessió de sòl per a sistemes d'espais lliures i equipaments, ultra les destinades a sistema viari.

Aquest tractament, que no és incompatible amb el manteniment dels drets dels propietaris expressat en edificabilitat, té una triple virtut:

- El creixement urbanístic aporta sòl i sostre per a fer-se sostenible, i col·laborar a l'equilibri urbà.
- S'organitza per àmbits predeterminats, enlloc de l'anarquia actual de creixements indiscriminats en qualsevol punt del sòl urbà.
- L'exigència de planejament derivat pot contribuir a l'alentiment d'algunes consolidacions.

Si hi afegim la possibilitat de revisar a la baixa algunes densitats previstes per les NSP, estariem rebaixant la capacitat màxima d'habitatge en el sòl urbà, a l'ensem que s'allargaria en el temps la seva eventual realització, i que es tractaria de desplegaments urbanístics que aportarien sistemes, per tant, que ajudarien a paliar -com a mínim no agreujar- els dèficits actuals.

Mentrestant que al sòl urbà s'hi aplica aquesta política de redreçament i de contenció, poden dirigir-se les energies urbanitzadores cap a un sòl urbanitzable curosament ubicat i condicionat a diverses exigències:

- Garanties totals i absolutes de correcta urbanització prèvia.
- Continuitat amb la trama urbana.
- Usos compatibles amb l'habitatge.
- Obtenció de sòl destinat a espais lliures i equipaments en posicions estratègiques.
- Reserves legals per a habitatge de protecció.

Aquest sòl contribuirà a dotar al nucli de Sant Jaume d'Enveja -i al dels Muntells, és clar, i a Balada- dels espais lliures i equipaments necessaris, millorant-ne les condicions. Però, a més, tindrà sobre el sòl urbà no consolidat un efecte alligador, en mostrar la possibilitat de desenvolupaments urbans racionals, projectats des de la visió del conjunt urbà, amb importants dotacions i un bon nivell d'urbanització.

És clar que també aquest sòl urbanitzable ha de subjectar-se a criteris municipals en quant a la velocitat de la seva entrada en joc, de manera que no es produeixen excessos d'oferta, ni tampoc retencions. L'agenda del POUM, i els condicionants al desplegament dels PPU, seran en aquest punt de cabdal importància.

El respecte al sòl no urbanitzable, i la seva destinació als usos que li són propis contribueixen a clarificar el paper de cada part del territori i la relació entre les diferents classes de sòl. És important, doncs, delimitar amb claredat les diferents classes de sòl -urbà, urbanitzable i no urbanitzable- i establir amb precisió les regles de comportament de cadascuna d'elles, més encara en un territori com el delta, on el principal actiu i patrimoni és el sòl no urbanitzable i la seva utilització sostenible i racional.

5.1.2. Criteris generals per a l'ordenació.

5.1.2.1. *Formulació.*

1. Posar a disposició el sòl mínim necessari per als creixements previsibles, tant poblacionals com turístics, i per a la correcció dels dèficits urbanístics actuals.
2. Situar els creixements de manera que tendeixin a ampliar i reforçar els nuclis urbans.
3. Obtenir, preferentment per via de cessions els sòls necessaris per a localitzar-hi els equipaments necessaris (escolars, esportius, sanitari-assistencials, etc...) i en especial les zones verdes legalment mínimes.
4. Preveure els nous creixements urbans en diverses tipologies (aïllada unifamiliar, cases en filera, habitatges plurifamiliars) per garantir l'adequada varietat urbana i facilitar la implantació de serveis als residents.
5. Preveure que les reserves dels habitatges dedicats a protecció pública, amb el mínim del 20% del sostre corresponent al nou sòl a desenvolupar, garanteixin habitatge per a tots els ciutadans.
6. Obtenir unes densitats poblacionals adequades a l'objectiu de desenvolupar una ciutat sostenible, de manera que es potenciï la barreja d'usos diferents a l'habitatge i compatibles amb ell.
7. Garantir el manteniment de la xarxa de camins rurals i el seu enllaç amb la vialitat urbana i interurbana.
8. Facilitar el desenvolupament sostenible agrari del sòl no urbanitzable seguïns les normes elaborades per l PTP de les Terres d el'Ebre.
9. Elabora l'inventari de masies i cases rurals, i en general de les edificacions en sòl no urbanitzable, per a facilitar-ne el coneixement, el desenvolupament i control, i possibilitar la posterior confecció del corresponent catàleg.

5.1.2.2. *Concreció dels criteris i objectius (segueix la mateixa numeració de l'apartat anterior).*

1. El POUM.
 - Considera les previsions de creixement de la població.
 - Calcula les necessitats d'habitatge derivades del mateix.
 - Estudia els sòls més aptes per a ser urbanitzats.
 - Valora la correspondència entre demanda (necessitat d'habitatge) i oferta (sòl urbanitzable), de manera que el sòl urbanitzable sigui suficient, amb una certa amplitud, per a encabir la demanda.
 - Té en compte els condicionants del PTP de les Terres de l'Ebre.

2. Les diferents característiques dels nuclis demanen també diferents tractaments.
3. Si els sistemes s'han d'obtenir per expropiació, l'Ajuntament difícilment podrà fer-ho per manca de liquiditat suficient, per tant:
 - Es tendirà a eliminar reserves que no vagin lligades a un planejament derivat.
 - Els planejaments derivats (PMU, PPU, ...) fixen els mínims percentatges destinats a sistemes de cessió a l'Ajuntament.
 - Preveuen les futures necessitats (singularment escolars i esportives, pel seu major consum de sòl) de manera que els nous sectors puguin garantir-ne el compliment.
4. Es tracta d'evitar que se segueixi construint una ciutat repetitiva i afavoridora de models urbans segregacionistes i poc o gens relacionats amb la ciutat existent.
 - Cal oferta d'habitatge petit i agrupat, gran i aïllat, i tots els intermedis possibles per a adaptar-se a totes les possibilitats econòmiques dels ciutadans.
 - Cal oferta amb una certa densitat per afavorir la implantació de comerç i altres activitats urbanes, i per què els costos d'urbanització no siguin desmesurats.
 - Cal adequar la tipologia edificatòria al territori més o menys accidentat, més o menys proper al centre.
5. A través de la memòria social s'establirà si el 20% de sostre mínim de les noves promocions que legalment ha de destinar-se a habitatge de protecció pública pot ser insuficient per a garantir la satisfacció d'aquesta necessitat a tots els segments de la població, en especial població femenina en situació monoparental, si no s'especifica la necessitat, i una certa exigència, d'habitatge petit i en règim preferent de lloguer.
6. Complementari de 4. El consum de sòl, la despesa d'urbanització, els costos de manteniment i la dependència de l'automòbil particular, s'incrementen, per càpita, de manera inversament proporcional a la densitat de població.
7. La xarxa de camins rurals és garantia del manteniment del medi natural, i la seva correcta explotació. El seu enllaç amb la xarxa viària urbana facilita la mútua relació ciutat/camp.
8. Complementari de l'anterior, es tracta de facilitar normativament els usos propis del sòl no urbanitzable, al mateix temps que es dificulten els que li són impropis, i es valora aquells que, tot i sent propis del sòl no urbanitzable, poden tenir conseqüències ecològiques negatives.
9. El catàleg fixarà els usos admissibles i condicions de manteniment i, si s'escau, desenvolupament de l'edificació residencial en sòl no urbanitzable. mentre es realitzi, l'inventari, més genèric, localitzarà les edificacions residencials i no residencials, donant-ne també les condicions, i facilitant així el seu control.

5.2. Objectius d'ordenació.

5.2.1. En quant a la classificació del sòl.

1. Mantenir, en línies generals, el sòl no urbanitzable com a tal, possibilitant-hi la potenciació dels usos que li són propis, i valorar el paper d'aquest sòl dintre de l'obtenció d'un desenvolupament urbanístic sostenible.
2. Admetre les necessàries reclasseficacions de sòl no urbanitzable sempre que siguin integrables des d'un punt de vista ecològic i paisatgístic i redundin en clares millores de l'estructura general i orgànica del municipi, i es produeixin sobre els territoris on el PTP admet el desenvolupament urbanístic.
3. Donar la consideració de sòl urbà a aquell ja consolidat per les NSP, i tractar els buits urbans o àmbits amb dèficit d'urbanització com a sòl urbà no consolidat.

5.2.2. En quant al sistema viari.

1. Construcció del pont sobre l'Ebre.
2. Adequació de la xarxa viària a aquest nou input.
3. Construcció del passeig al llarg del riu.
4. Plantejar la possibilitat de millores del transport públic urbà i interurbà.

5.2.3. En quant al sistema d'espais lliures i equipaments.

1. Plantejar als sòls urbanitzables superfícies d'espais lliures i equipaments amb clars beneficis per al conjunt del municipi.
2. Proposar l'execució d'equipaments lúdico-esportius als àmbits centrals.
3. Dotar al municipi dels sòls per a ubicar-hi els equipaments bàsics necessaris per a cobrir els actuals dèficits i els que en resultin dels nous creixements.

5.2.4. Objectius complementaris.

1. Adequar el planejament a la nova legalitat urbanística vigent a Catalunya.
2. Dotar-se dels instruments de gestió necessaris per què l'Ajuntament pugui dirigir el procés de desplegament del planejament.

5.3. Justificació de l'observància de l'objectiu de desenvolupament sostenible i de l'adequació de les directrius per al planejament urbanístic.

L'article 3 de la Llei d'Urbanisme de Catalunya defineix el concepte de desenvolupament sostenible com la utilització racional del territori i el medi ambient i comporta conjuminar les necessitats de creixement amb la preservació dels recursos naturals i dels valors paisatgístics, arqueològics, històrics i culturals, a fi de garantir la qualitat de vida de les generacions presents i futures.

Les directrius per al planejament urbanístic estan contingudes a l'article 9 de l'esmentada LUC i desenvolupades als articles 5, 6 i 7 del seu Reglament (Decret 305/2006, de 18 de juliol). Les administracions han de vetllar, perquè les determinacions i execució del planejament urbanístic permetin assolir, en benefici de la seguretat i el benestar de les persones, uns nivells adequats de qualitat de vida, de sostenibilitat ambiental i de preservació enfront dels riscos naturals i tecnològics. Aquestes directrius es concreten en:

- La prohibició d'urbanitzar i edificar en zones inundables o de risc. En el cas concret de Sant Jaume, caldrà matisar aquesta prohibició, d'acord amb l'Agència Catalana de l'Aigua.
- La preservació dels valors paisatgístics d'interès especial, el sòl d'alt valor agrícola, el patrimoni cultural i la identitat dels municipis.
- La incorporació de prescripcions adequades, perquè les construccions i les instal·lacions s'adaptin a l'ambient on estiguin situades o bé on s'hagin de construir, i no comportin un demèrit per als edificis o les restes de caràcter històric, artístic, tradicional o arqueològic existents a l'entorn.
- La distribució, en el territori dels àmbits destinats a espais lliures i equipaments, ajustada a criteris que en garanteixin la funcionalitat en benefici de la col·lectivitat.
- Les determinacions adequades per a fer efectives les mesures que continguin l'avaluació de l'impacte ambiental, si aquesta és preceptiva.
- La preservació dels terrenys amb pendent superior al 20%, en aquest cas inexistents.

L'informe mediambiental que forma part del present POUM justifica abastament l'observança de l'objectiu i les directrius indicats.

Respecte de la preservació front als riscos naturals o tecnològics, no se n'ha detectat cap que pogués tenir incidència en el planejament, excepte, és clar, el risc d'inundabilitat.

5.4. Justificació del model de desenvolupament.

5.4.1. Tractament del sòl urbà.

En el sòl urbà en general es fixaran densitats zonals màximes, per tal d'evitar la proliferació d'habitatges de molt escassa dimensió.

En el sòl urbà no consolidat es fixaran, cas per cas, les condicions de desenvolupament dels diversos àmbits. Els paràmetres principals a fixar pel POUM seran l'edificabilitat -que en cap cas serà inferior a l'atorgada per les vigents NSP-, la densitat, i les cessions mínimes en espais lliures i/o equipaments, amb la finalitat de paliar els importants dèficits actuals.

5.4.2. Tractament del sòl urbanitzable.

Nous creixements a l'entorn del nucli de Sant Jaume d'Enveja

La situació dels nous sectors de creixement de Sant Jaume es produeix de forma contínua a l'actual nucli urbà, i bàsicament es concentren cap al costat nord, al voltant del pont que està previst de construir i que enllaça amb Deltebre.

També hi ha altres sectors, de tamany més petit, que es situen completant buits intersticials que queden entre el sòl urbà i que serviran per obtenir espais per equipaments.

El model de creixement dels sectors residencials ha estat similar al que s'adopta en l'entorn de cada un d'ells, és a dir amb major densitat si es tracta de creixements propers al centre urbà, i de forma més dispersa si es tracta de sectors més allunyats.

Sector 1

De desenvolupament residencial. Situat al nord del nucli urbà, entre el carrer Major, el carrer de Balada i el traçat del nou vial de ronda oest. S'actua sobre un àmbit de 29.100 m². Es preveuen unes cessions del 60%, i un índex d'edificabilitat brut de 0,5 m²/m². El model d'ordenació és de blocs plurifamiliars d'unes 3 plantes.

Sector 2

De desenvolupament residencial. Situat al nord del nucli urbà i a l'est del carrer Major, entre l'avinguda Catalunya i el riu Ebre. S'actua sobre un àmbit de 159.000 m². Es preveuen unes cessions del 60%, que en aquest cas es situaran sobre la franja de 100 m paral·lela al riu, i un índex d'edificabilitat brut de 0,30 m²/m². El model d'ordenació és mixta, amb de blocs plurifamiliars d'un màxim de 3 plantes a la zona pròxima a l'avda. Catalunya, i de ciutat jardí cap al nord i cap a l'est.

Sector 3

Sector discontinu de desenvolupament residencial. La major part (197.700m²) situada al nord de l'avda. Catalunya fins al riu, i la resta, (20.300m²) que es destinaria a cessions per equipaments i espais lliures entrant al poble per l'oest, al costat de la UA-1. S'actua sobre un àmbit total de 217.700m². Es preveuen unes cessions del 60%, i un índex d'edificabilitat brut de 0,24 m²/m². El model d'ordenació d'habitatges unifamiliars aïllats o aparellats, igual a l'existent en el seu entorn.

Sector 4

De desenvolupament residencial. Situat al sud de l'avda. Catalunya i sobre el carrer de Jaume I. S'actua sobre un àmbit de 62.000 m². Es preveuen unes cessions del 60%, que una bona part es destinen a dotacions esportives, i un índex d'edificabilitat brut de 0,24 m²/m². El model d'ordenació d'habitatges unifamiliars aïllats o aparellats, igual a l'existent en el seu entorn.

Sector 5

De desenvolupament residencial. Situat a l'est del nucli urbà, sobre l'avda. de la illa de Buda. S'actua sobre un àmbit de 28.000 m². Es preveuen unes cessions del 60%, destinades principalment a la obtenció de sòl per a una escola, i un índex d'edificabilitat brut de 0,30 m²/m². El model d'ordenació és mixta, amb de blocs plurifamiliars de 2 o 3 plantes a la zona més

pròxima al centre i amb front a l'avda. de la illa de Buda, i de ciutat jardí cap la resta, similar al seu entorn.

Sector 6

De desenvolupament residencial. Situat al nord del nucli urbà i a l'est del carrer Major i a continuació de sector 3a, entre l'avinguda Catalunya i el riu Ebre. S'actua sobre un àmbit de 102.200 m². Es preveuen unes cessions del 60%, que en aquest cas es situaran sobre la franja de 100 m paral·lela al riu, i un índex d'edificabilitat brut de 0,21 m²/m². El model d'ordenació és d'habitatges unifamiliars aïllats o aparellats, igual a l'existent en el seu entorn.

Sector 7

De desenvolupament industrial. Situat al sud del nucli urbà sob l'avinguda de Mallorca on es concentran actualment algunes naus lligades a l'activitat agrícola. Delimitat a l'oest amb el traçat del nou vial de ronda i a l'est amb el carrer de Cortès. S'actua sobre un àmbit de 120.500 m². Es preveuen unes cessions al voltant del 50%, dels quals una bona part es destinen a equipaments, respectant les prè-existències del cementiri i de la casa de colònies. Amb un índex d'edificabilitat brut de 0,40 m²/m², on el model d'ordenació és l'edificació aïllada.

Sector P-2

La delimitació d'aquest sector ja prové del Pla vigent, però resta pendent de desenvolupar. És de tipus residencial. Queda situat de forma discontinua del nucli urbà, al sud de Sant Jaume i junt al riu. S'actua sobre un àmbit de 364.850 m². Es preveuen unes cessions del 55%, i un índex d'edificabilitat brut de 0,30 m²/m², amb una densitat màxima de 25 habitatges/Ha. El model d'ordenació és mixta, amb de blocs plurifamiliars de 2 o 3 plantes, habitatges en filera, i habitatges unifamiliars la resta.

Nous creixements a l'entorn del nucli de Muntells

Sector 8

Es preveu un únic Sector de creixement d'àmbit discontinu. La part principal (125.000 m²) es situa a l'entrada pel camí de Muntells a Sant Jaume d'Enveja i al nord-oest del nucli, però continu amb aquest. L'altre part de l'àmbit es situa a l'extrem oposat del nucli urbà de Muntells (35.500 m²), i és on s'acumulen les cessions per equipaments, ja que queda al costat de l'escola. És de desenvolupament residencial, amb un model de baixa densitat, barrejant tipologies uni i plurifamiliars. S'actua sobre un àmbit total de 160.500m², on es preveuen unes cessions del 60%, i un índex d'edificabilitat bruta de 0,21 m²/m².

Nous creixements a l'entorn del nucli de Balada

Sector 9

També es preveu un únic Sector de creixement. Queda situat a l'est del nucli. Aquest creixement, de desenvolupament residencial, ha de ser molt respectuós amb el petit nucli de Balada, en el sentit de que es formalitzi com un creixement similar a les edificacions existents, de poca alçada, amb patis interiors i alineacions retranquejades. S'actua sobre un àmbit total de 4.600m², on es preveuen unes cessions del 70%, i un índex d'edificabilitat bruta de 0,30 m²/m².

5.4.3. Tractament del sòl no urbanitzable.

El POUM tractarà el sòl no urbanitzable en base als criteris desenvolupats en l'informe ambiental preliminar annex.

5.4.4. Tractament dels sistemes d'espais lliures i equipaments.

S'ha comentat a bastament el dèficit existent, en especial en l'aspecte dels espais lliures.

Per la via dels sòls urbans no consolidats i dels sòls urbanitzables el POUM proposa donar solució a aquesta problemàtica, eliminant uns dèficits que suposen una greu càrrega per al futur del municipi, si no se'ls hi posa remei de manera clara i ràpida.

6. EQUIP REDACTOR.

La redacció del POUM de Sant Jaume d'Enveja ha estat a càrrec de BCN Societat Limitada, amb un equip de treball format per:

Redactors en cap

Joan Antoni Paez i Berga, arquitecte.
Salvador Matas i Dalmases, arquitecte

Redactor a les Terres de l'Ebre

Eduardo Marcos Guerra Magro, arquitecte.

EQUIP DE TREBALL INTERN.

Arquitectura

Micaela Fialho Ferreira, arquitecte.
Carlota Cristobal Fröhlich, arquitecte.

Relacions institucionals i secretaria

Montse Godoy Guanche
Carme Sanso de Castellar

COL-LABORADORS EXTERNES

Patrimoni

Jordi Rogent i Albiol, arquitecte.

Economia

PROMO SL

Aspectes Legals

Jaume Borja i Carles, advocat.

Informe mediambiental

Jordi Valero Pujol, enginyer tècnic forestal.